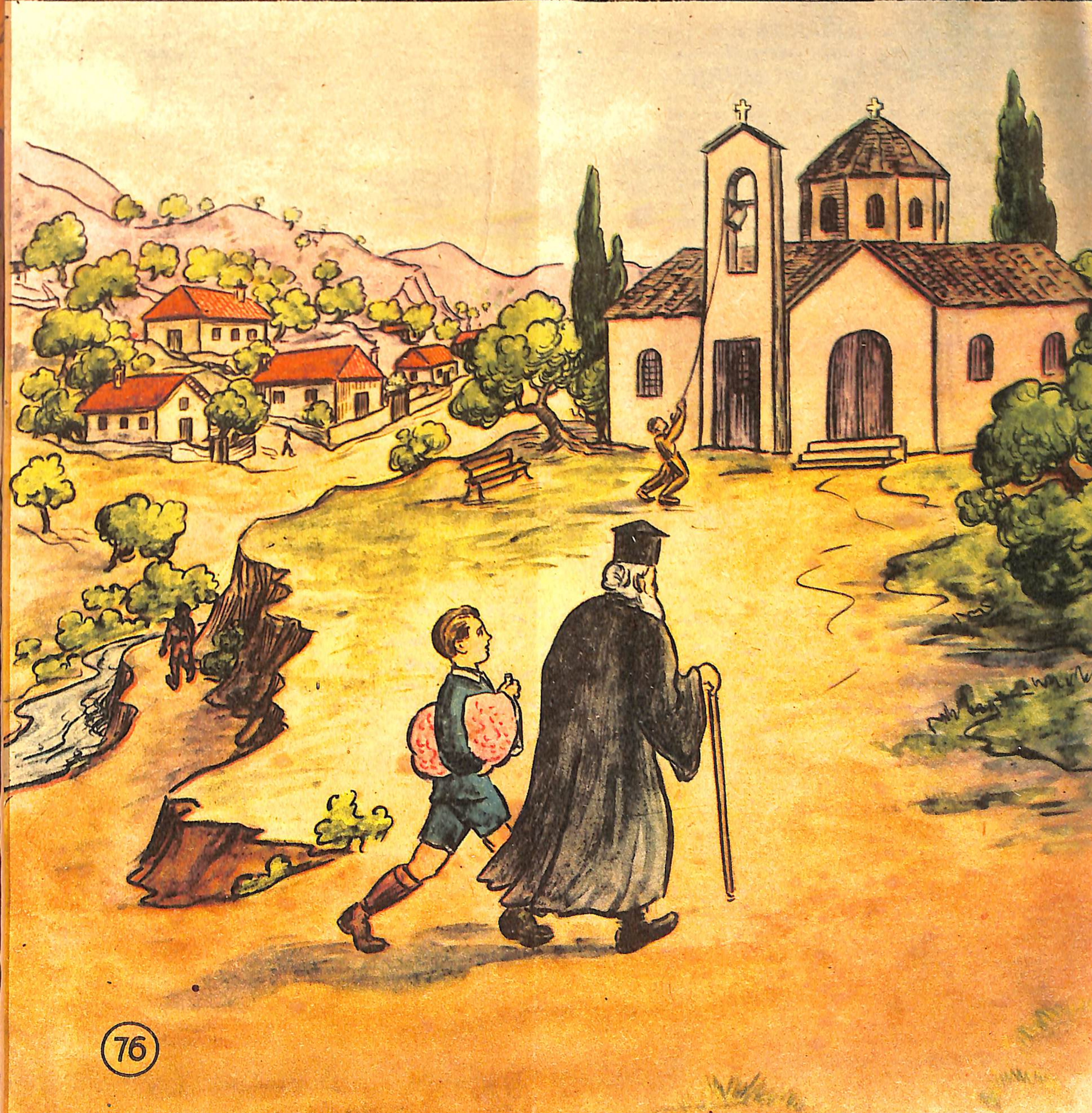
Τὸ σπίτι τοῦ παιδιοῦ

76

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 76 (4)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Μέ ἐρωτοῦν καί ἀπαντῶ!

Ὁ Εὐάγγελος Κων. Τσιλιμάγκος μοῦ γράφει: Τί ἔχετε νὰ μᾶς πῆτε γιὰ τὸν Διονύσιο Σολωμό;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ ἐθνικός μας ποιητὴς γεννήθηκε στὴ Ζάκυνθο στὰ 1798 καὶ πέθανε στὴν Κέρκυρα στὰ 1857. Ἔγραψε λυρικὰ ποιήματα στὴ δημοτική μας γλῶσσα, καθὼς καὶ στὴν ἰταλική, ἔκανε δὲ μεταφράσεις καὶ ξένων ποιημάτων στὰ Ἑλληνικά. Εἶναι ὁ ποιητὴς τοῦ «Ὕμνου πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν». Ἡ ἐπίδραση τοῦ Σολωμοῦ στὴν ἐπικράτηση τῆς δημοτικῆς γλώσσας ἦταν πολὺ μεγάλη. Γίνηκε ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἑπτανησιακῆς ποιητικῆς σχολῆς στὴν ὁποίαν ἀνήκουν ὁ Πολυλᾶς, ὁ Καλοσγοῦρος, ὁ Τυπάλδος, ὁ Μαρκορᾶς, ὁ Μαβίλης καὶ ὁ Θεοτόκης.

Ὁ Στυλιανὸς Δ. Ντούβας μὲ ἐρωτᾶ πότε γεννήθηκε ὁ Ἰούλιος Βέρν, ἀπὸ ποιὰ ἡλικία ἄρχισε νὰ γράφη μυθιστόρημα καὶ ποία εἶναι τὰ σπουδαιότερα;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Ἰούλιος Βὲρν γεννήθηκε στὸ Φεντὼ τῆς Γαλλίας στὶς 8 Φεβρουαρίου 1828. Μικρὸς ἦταν πολὺ ζωηρὸς καὶ διαρκῶς ταξίδευε μὲ τὴ φαντασία του. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴ θάλασσα κάποτε δὲ πολὺ μικρὸς ἐπεχείρησε νὰ τὸ σκάση μὲ ἕνα φορτηγό. Μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ πρόλαβε ὁ πατέρας του καὶ ματαίωσε τὴν ἀναχώρηση τοῦ γιοῦ του. Στὸ σχολεῖο διαρκῶς ζωγράφιζε φανταστικὲς εἰκόνες πότε στὸ μαυροπίνακα καὶ πότε σὲ χαρτιὰ καὶ παρίστανε τὶς μηχανικὲς ἐφευρέσεις τοῦ μέλλοντος. Νεαρὸς φοιτητὴς ἄρχισε νὰ γράφη. Ἔχει τὸ πιὸ πλούσιο ἔργο σὲ μυθιστόρημα ποὺ ἔχουν μεταφραστῆ σὲ ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου. Εἶναι ὁ συγγραφέας ποὺ ἔχει τοὺς περισσότερους ἀναγνῶστες. Καὶ σήμερα ὁ Βὲρν διαβάζεται ἄπληστα ἀπὸ τοὺς νέους ὅλων τῶν χωρῶν. Ἡ πρώτη του μεγάλη ἐπιτυχία εἶναι τὸ μυθιστόρημα «Πέντε βδομάδες μὲ ἀερόστατο». Ὅλα τὰ μυθιστορήματα τοῦ Ἰουλίου Βὲρν εἶναι περίφημα. Ἐγὼ προτιμῶ τὸ «Νησὶ τοῦ Μυστηρίου». Πέθανε στὶς 24 Μαρτίου 1905 στὴν Ἀμιέννη.

Ὁ Στυλιανὸς Δ. Ντούβας μὲ ἐρωτᾶ: Τί θὰ πῆ ἡ λέξη Βελοῦχι;

Βελοῦχι εἶναι δημοτικὴ ὀνομασία τοῦ Τυμφρηστοῦ, βουνοῦ τῆς Εὐρυτανίας βορειοανατολικὰ τοῦ Καρπενησιοῦ. Βελοῦχι σημαίνει πηγὴ ποὺ βγάζει ἄφθονο καὶ δροσερὸ νερό. Καὶ καθὼς ξέρετε ἴσως ὁ Τυμφρηστὸς εἶναι ἡ νερομάννα τοῦ Σπερχειοῦ.

Ὁ Γιάννης Σελοῦντος μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸς εἶναι ὁ συγγραφέας ποὺ ἔχει τὸ ψευδώνυμο Τυμφρηστὸς καὶ ποιὰ τὰ κυριώτερα ἔργα του;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τὸ Τυμφρηστὸς εἶναι ψευδώνυμο τοῦ ποιητῆ καὶ πεζογράφου Δημητρίου Παπαδοπούλου ποὺ γεννήθηκε στὴ Φραγγίστα τῆς Εὐρυτανίας στὰ 1870 καὶ πέθανε στὴν Ἀθήνα στὰ 1930. Δικηγόρησε ἀρκετὰ χρόνια στὴν Πόλη καὶ κατόπι στὴν Ἀθήνα διωρίστηκε σύμβουλος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Ἔβγαλε σὲ βιβλία ποιητικὲς συλλογὲς μὲ τοὺς τίτλους «Τραγούδια τῆς ἀγάπης» «πολεμικὰ τραγούδια», καὶ «Δειλινά». Ἐπίσης ἔβγαλε σὲ βιβλία τὰ μυθιστορήματα: «ἡ ὡραία τοῦ Πέραν», «Ἡ γόησσα τῶν Ἀθηνῶν», «Ἄρρωστες ψυχές», «ἡ προσφυγοπούλα», «Δύο ψυχὲς» καὶ ἄλλα.

Ὁ Μακρίδης Πολυχρόνιος μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὰ τὰ αἴτια καὶ ἡ ἀφορμὴ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Πολλὲς ὑπῆρξαν οἱ ἀφορμὲς τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου καὶ κυρίως ἡ ἀπόφαση τοῦ χιτλερικοῦ γερμανικοῦ Κράτους νὰ ξαναπάρει ὅσα ἔχασε κατὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ἀλλὰ καὶ νὰ κατακτήση ὅλες τὶς χῶρες. Ἔτσι στὶς 13 Μαρτίου 1938 ἡ Γερμανία πῆρε τὴν Αὐστρία προσαρτῶντας την στὸ τρίτο Ράϊχ, ὅπως ἔλεγαν τὴ ναζιστικὴ Γερμανία. Στὶς 26 Σεπτεμβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου ὁ Χίτλερ ἔστειλε τελεσίγραφο στὴν Τσεχοσλοβακία μὲ σκοπὸ νὰ τὴν κατακτήση κι' αὐτή. Στὶς 22 Δεκεμβρίου ἡ Ἰταλία ποὺ ἦταν στὴν πραγματικότητα ὑποτακτικὴ τοῦ Χίτλερ κατάγγειλε τὸ σύμφωνο Μουσσολίνι - Λαβάλ. Στὶς 15 Μαρτίου 1939 ὁ Χίτλερ κατάλαβε τὴν Τσεχοσλοβακία. Στὶς 22 Μαρτίου ἡ Γερμανία προσάρτησε τὸ Μέμελ ποὺ ἀνῆκε στὴ Λιθουανία. Στὶς 6 Ἀπριλίου τοῦ ἴδιου χρόνου ἡ Ἰταλία κατάλαβε τὴν Ἀλβανία καὶ στὶς 22 Μαΐου ὑπογράφτηκε τὸ λεγόμενο «χαλύβδινο» γερμανοϊταλικὸ σύμφωνο. Τέλος στὶς 23 Αὐγούστου ἡ Γερμανία γιὰ νὰ δείξη τὰ... ἀντικομμουνιστικά της αἰσθήματα ὑπόγραψε σύμφωνο μὴ ἐπιθέσεως μὲ τὴν Σοβιετικὴ Ρωσσία.

Καὶ αὐτὰ ἦταν νὰ ποῦμε τὰ «αἴτια». Ἀφορμὴ ἦταν ἡ κατὰ τὴν 1η Σεπτεμβρίου 1939 ἐπίθεση τῆς Γερμανίας κατὰ τῆς Πολωνίας καὶ ἡ προσάρτηση τῆς ἐλεύθερης πόλης τοῦ Ντάντσιγκ στὴ Γερμανία. Ἔτσι στὶς 3 Σεπτεμβρίου ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ποὺ εἶχαν ἐγγυηθῆ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Πολωνίας κήρυξαν τὸν Πόλεμο ἐναντίον τῆς Γερμανίας.

Ὁ Γεώργιος Τρ. Πανουσόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Γιατὶ λέμε ὅταν χαθῆ κάτι θὰ χάση ἡ Βενετιὰ βελόνι;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ φράση δὲν εἶναι ἀκριβῶς ὅπως τὴν λές. Ἡ σωστὴ φράση εἶναι: «Ἔχασ' ἡ Πόλη μάλαμα (ἢ πέταλο) κι' ἡ Βενετιὰ βελόνι» καὶ λέγεται στὴν περίπτωση ποὺ θὰ χάση κανεὶς κάτι τὸ ἐντελῶς ἀσήμαντο καὶ ἀνάξιο λόγου.

Ὁ Γιώργης Νιώτης μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ὁ πίθος τῶν Δαναΐδων καὶ σὲ ποιὲς περιπτώσεις μεταχειριζόμεθα τὴ φράση αὐτή;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Δαναΐδες ἦταν οἱ πενῆντα θυγατέρες τοῦ Δαναοῦ ποὺ παρὰ τὴ θέλησή τους παντρεύτηκαν τοὺς 50 γιοὺς τοῦ Αἰγύπτου. Ὅλες ἐκτὸς μιᾶς γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν σκότωσαν τοὺς ἄντρες τους τὴ νύχτα ὅταν κοιμῶνταν. Γι' αὐτὸ καταδικάστηκαν στὸν Ἅδη νὰ γεμίζουνε διαρκῶς ἕνα τρύπιο πιθάρι μὲ νερό. Φυσικὰ ἄδικος κόπος. Γιατὶ τὸ πιθάρι ποτὲ δὲ γέμιζε. Ἡ φράση λέγεται σὲ πολλὲς περιστάσεις καὶ ἰδιαίτερα στὴν περίπτωση ματαιοπονίας ἢ ἀσκόπου ἔργου ποὺ δὲν τελειώνει ποτέ. Ὑπάρχει καὶ ἡ ἀρχαία παροιμία: «Εἰς πίθον Δαναΐδων ὑδροφορεῖν».

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΠΟΙΑ ΝΑΝΑΙ;
(Σκίτσο Ἀρκαδιοῦ)

ΠΩΣ ΕΙΔΑ ΤΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟ
(Σκίτσο Ντολορὲς)

ΚΟΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟ
(Σκίτσο Λακὰζ)

Η ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ
(Σκίτσο Λακὰζ)

Ὁ Διόνυσος, οἱ Ὑάδες, τὸ κρασὶ καὶ τὰ θαύματα

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ παπποὺς δὲν εἶχε τελειωμούς, καθὼς διηγόταν στὰ ἐγγόνια του ὄμορφες ἱστορίες ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Διόνυσου.

Ἡ Ἥρα δὲν χώνευε καθόλου τὸ Διόνυσο. Καὶ σὰν τὸν πῆρε κοντά του ὁ Δίας στὰ οὐράνια δώματα, ἡ γυναῖκα του τὸν βούτηξε ἀπὸ τὰ πόδια καὶ τὸν ξανάστειλε στὴ Γῆ πετῶντας τον μὲ ὅλη τὴ δύναμή της.

Εὐτυχῶς ποὺ ὁ Ἑρμῆς γρήγορα - γρήγορα πρόφτασε τὸ Διόνυσο καθὼς ἔφτανε στὴ γῆ καὶ τὸν ἔσωσε ἀπὸ ἀσφαλέστατο γκρεμοτσάκισμα.

Ὁ Ἑρμῆς πῆρε τὸ βρέφος καὶ τὸ πῆγε στὴν Ἰνὼ καὶ στὸν Ἀθάμαντα στὴ Θεσσαλία γιὰ νὰ τὸν ἀναθρέψουν. Μὰ ἡ Ἥρα δὲν τὸν ἄφησε οὔτε ἐκεῖ σὲ ἡσυχία. Κατάστρεψε τὸ σπίτι τοῦ Ἀθάμαντα καὶ παρατρίχα θὰ σκότωνε καὶ τὸ Διόνυσο, ἂν τὴν τελευταία στιγμὴ δὲν ἔμπαινε στὴ μέση ὁ Δίας γιὰ νὰ τὸν σώση μεταμορφώνοντάς τον σὲ κατσικάκι. Καὶ ἔτσι καθὼς ἦταν τὸν ἔστειλε μὲ τὸν Ἑρμῆ στὴ Νύσσα τῆς Ἀσίας γιὰ νὰ τὸν ἀναθρέψουν οἱ θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντα, οἱ Ὑάδες. Καὶ γιὰ τὴν ἀφοσίωσή τους αὐτὴ ὁ Δίας τὶς ἔκαμε ἀστέρια ποὺ πῆραν τὸ ὄνομά τους Ὑάδες.

— Καὶ ἦταν ἀνταμοιβὴ αὐτὸ νὰ τὶς κάμη ἀστέρια; ρώτησε τώρα ὁ Γιῶργος.

— Φυσικά. Μὰ φαίνεται πὼς τὶς ἔκαμε ἀστέρια καὶ γιὰ νὰ τιμήση ἀκόμα καὶ τὴν ἀφοσίωσή τους πρὸς τὸν ἀδελφό τους τὸν Ὕαντα.

— Καὶ πῶς ἔδειξαν τὴν ἀφοσίωσή τους αὐτὴ πρὸς τὸν ἀδελφό τους; ρώτησε ἡ Τασία.

— Καθὼς ὁ Ὕας κυνηγοῦσε σκοτώθηκε ἀπὸ κάποιο ἀγριογούρουνο καὶ οἱ ἑπτὰ ἀδελφές του οἱ Ὑάδες τὸν ἔκλαψαν μὲ ὅλη τους τὴν ψυχή. Μὰ ἦταν τόση ἡ λύπη τους, ποὺ πέθαναν κι' αὐτές. Καὶ ὁ Δίας γιὰ τὴν ὑπερβολική τους αὐτὴ ἀδελφικὴ ἀγάπη, τὶς ἔκαμε, ὅπως σᾶς εἶπα ἀστέρια. Καὶ εἶναι τὰ ἑπτὰ ἀστέρια ποὺ βρίσκονται κοντὰ στὴν κεφαλὴ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ταύρου.

— Μὰ θὰ πρέπει κανεὶς νὰ πεθάνη ἐπειδὴ πέθανε κάποιος συγγενής του, πατέρας ἢ ἀδελφός του, μητέρα του ἢ ἀδελφή του; ρώτησε ἡ Τασία.

— Μοῦ θίγετε, παιδιά μου, ἕνα σοβαρὸ θέμα, ποὺ ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι καὶ τόσο εὔκολη. Εἶναι βέβαια ἀβάσταχτος ὁ πόνος γιὰ τὸ χωρισμὸ ποὺ μᾶς φέρνει ὁ θάνατος. Εἶναι τρομερὸ νὰ σκέφτεται κανεὶς πὼς ὁ δικός του ποὺ μέχρι χτὲς ἀκόμα ἦταν ὅλο ζωὴ καὶ δράση ἢ μᾶς θέρμαινε κάθε μέρα μὲ τὴ στοργή του καὶ τὴν πεῖρα τῶν γηρατειῶν του, δὲν ὑπάρχει πιὰ στὸν κόσμο τῶν ζωντανῶν. Ὡστόσο ἡ ζωὴ εἶναι κάτι ποὺ δὲν ἀνήκει στὸν ἄνθρωπο. Κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρῆ τὴ ζωὴ κανενός, οὔτε φυσικὰ καὶ τὴ δική του. Ἡ ζωή μας ἀνήκει στὸ Θεὸ καὶ στὶς ἀνεξερεύνητες βουλές του. Καὶ δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ σκοτώνουμε τὸν ἑαυτό μας μὲ τὴ λύπη, μὲ τὴ στενοχώρια, μὲ τὴν ἐγκατάλειψη, οὔτε νὰ ἐπαναστατοῦμε κατὰ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ θάνατο ἑνὸς ἀγαπημένου μας. Δὲν λέω, φυσικὰ νὰ μὴ λυπαται κανεις. Πολὺ περισσοτερο δὲν λέω νὰ χαιρεται! Μα βρισκω πὼς εἰναι ἁμαρτια νὰ φθανουμε τη λύπη μας σὲ ὑπερβολές, μεχρι τοῦ σημειου νὰ προκαλοῦμε τὸ δικό μας το θανατο. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ειδικώτερα ὁ καλὸς χριστιανός ἔχει καθῆκον νὰ ἐργάζεται μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς καὶ θὰ σας ἐξηγήσω τι εννοῶ ὅταν λέω νὰ ἐργαζεται — σὰν νὰ μὴ ἐπροκειτο να πεθάνη ποτὲ καὶ νὰ εἰναι πάντα ετοιμος νὰ αφηση τὸν κόσμο μας αὐτὸν μὲ ἡσυχη τη συνείδηση πως εκαμε τὸ καθηκον του. Πὼς δὲν εκαμε τίποτα στὴ ζωη του γιὰ τὸ ὁποῖον νὰ ντρέπεται νὰ παρουσιαστῆ μπροστὰ στὸ Θεό, τὸν πλάστη του, τὸ Δημιουργό του.

— Καὶ τί θέλατε νὰ πῆτε, παπποῦ, ὅταν ἐλέγατε νὰ ἐργάζεται ὁ ἄνθρωπος μέχρι την τελευταια πνοη του; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Καλὰ ἔκαμες καὶ μοῦ τὸ θύμησες, εἶπε τωρα ὁ παππους. Θα μὲ ρωτουσατε τί δουλειὰ θὰ μπορουσε νὰ κάμη π.χ. ὁ μπάρμπα Θοδωρος που εἰναι 90 χρόνων ; Να παρη τὸ τσαπὶ καὶ νὰ σκάψη στὸ χωράφι;

— Θὰ σᾶς τὸ ρωτοῦσα αὐτό, εἶπε ὁ Γιῶργος.

— Καὶ γὼ θὰ σᾶς ἀπαντοῦσα, συνέχισε ὁ παππους, πὼς κάθε ἄνθρωπος, καὶ ὁ πιὸ ἄχρηστος, μπορει νὰ προσφερη κατι σ' αὐτο ποὺ λέμε κοινωνικο συνολο. Θὰ μπορούσε μὲ τὴ γεροντικη του πειρα νὰ δωση στὸ χωριο του ἢ στοὺς δικους του δυο καλὲς συμβουλές. Καὶ πολλὲς φορὲς δυὸ καλὲς συμβουλὲς ἀξίζουνε πολὺ περισσότερο ἀπὸ χιλια μεροκάματα. Θὰ μποροῦσε μὲ τὴν καλωσυνη του, μὲ τὴ στοργική του παρακολουθηση νὰ εἶναι ἐκεινο ποὺ λέμε συνεκτικὸ δεσμὸ μέσα ὄχι μόνο στὸ πιο στενὸ οἰκογενειακό του περιβάλλον ἀλλὰ καὶ μέσα στὸ χωριὸ ολόκληρο. Καὶ ξέρετε πὼς μιὰ μονοιασμένη οἰκογένεια ειναι εὐλογια Θεοῦ. Κάθε ἄνθρωπος, ἀπὸ τὸ μικρο παιδὶ ποὺ δεν πῆγε στὸ σχολεῖο μέχρι τὸ γέρο, ποὺ βρίσκεται μὲ τὸ ἕνα ποδι στὸν τάφο, ἀπὸ τὸ μικρὸ κοριτσάκι, ποὺ παίζει μὲ τὶς κοῦκλες του μέχρι τὴν ἑκατόχρονη γερόντισσα, ὅλοι αὐτοὶ ἀνεξαιρετως συντελοῦν στὴν πρόοδο τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας. Τὸ βρέφος γιατὶ σκορπίζει τὴ χαρὰ μέσα στὸ σπίτι — καὶ ἡ χαρὰ εἶναι ἕνας παράγοντας μεγάλος γιὰ νὰ κάνη τὸν πατέρα νὰ ἐργάζεται μὲ περισσότερο κέφι —, ὁ μαθητὴς γιατὶ προετοιμάζει ἕνα καλὸ καὶ χρήσιμο πολίτη στὴν κοινωνία ποὺ ἔρχεται, ὁ μεγάλος γιατὶ δουλεύει καὶ δημιουργεῖ, ὁ γέρος γιατὶ μπορεῖ νὰ δώση καλὲς συμβουλές, βάζει ὁ καθένας καὶ τὸ δικό του λιθάρι στὸ μεγάλο αὐτὸ σπίτι ποὺ λέμε κοινωνία.

Μὰ μοῦ φαίνεται πὼς ξεφύγαμε ἀπὸ τὸ θέμα μας, εἶπε ὁ παππούς. Μιλούσαμε γιὰ τὸ Διόνυσο καὶ καταλήξαμε σὲ φιλοσοφίες... Ἂς ξαναγυρίσουμε λοιπὸν στὸ γιὸ τοῦ Δία!...

Ὅταν μεγάλωσε ὁ Διόνυσος κατάφερε νὰ ἀνακαλύψη τὴν καλλιέργεια τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ τὴν κατασκευὴ τοῦ κρασιοῦ. Καὶ γύρισε ὅλον τὸν κοσμο, γιὰ νὰ προπαγανδίση τὴν ἀμπελουργια και, ἃς τὴν πουμε ἔτσι, τὴν οἰνοποιία. Τὸ κακὸ εἶναι πως πολλες πολεις εριζουν γιὰ την καταγωγη τοῦ Διονυσου. Οἱ Βοιωτοὶ τον ἤθελαν δικό τους. Οἱ Πατρινοὶ τὸ ἴδιο. Οἱ Ἠλιοι τῆς Φοινικης επισης. Οἱ Νάξιοι, οἱ Ηλειοι, οἱ Κρητικοι. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἐλευθερῶν τον ἤθελαν δικο τους. Οἱ Ἠλιοι ἔλεγαν πὼς στὴ χώρα τους βρισκοταν μιὰ βρύση ἀπὸ τὴν οποιαν σὲ ωρισμένες ἐποχες ἔτρεχε κρασὶ μυρωδάτο. Καὶ φυσικὰ ὑποστηριζαν πὼς στο μέρος ἐκεῖνο γεννήθηκε ὁ Διονυσος. Οἱ Ἠλειοι πανηγυριζαν τὴ γιορτὴ ποὺ τὴν ωνομαζαν Θυία. Ἡ γιορτὴ αὐτὴ ἦταν ἀφιερωμενη στὸ Διόνυσο, καὶ καθε χρονο λοιπον τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς εβαζαν τρία καζάνια αδεια μεσα σε ένα σπιτι και τὰ αφηναν ἐκεῖ ἀφοῦ ἔκλειναν καὶ σφράγιζαν ολες τις πορτες. Την ἀλλη μερα, λεει — τις ἄνοιγαν. Καὶ εὑρισκαν τα καζανια γεματα κρασιά. Και ισχυρίζοντο πως αὐτο ηταν ἐνα σημαδι που ἐδειχνε πως ὁ Διονυσος γεννήθηκε ἐκεῖ.— Φυσικὰ οἱ Αρχαῖοι εἶχαν συναγωνισμὸ ποιὸς θὰ δείξη τὰ περισσότερα θαυματα μὲ τὸ κρασί... Καὶ παντοῦ ανάβλυζε κρασὶ ποὺ ερχοταν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ Διονυσο.

— Να ηταν ἀληθινα τα θαύματα αὐτά;

— Δὲν τὰ πιστευω, παιδια μου. Ἠταν νομίζω ὄμορφα σκηνοθετημένες γιορτες. Καὶ επειδη μιλοῦμε γιὰ θαυματα θα τελειώσω τὴ σημερινή μου διηγηση για τον Διόνυσο μὲ ἕνα του θαῦμα απο τὰ πολλὰ ποὺ τοῦ ἀποδιδει ἡ Μυθολογια.

Κάποτε ὁ Διόνυσος μίσθωσε στὴν Ἰκαρία ένα πλοῖο γιὰ νὰ πάη στὴ Νάξο καὶ νὰ διδάξη τὴν ἀμπελουργία. Μὰ γιὰ κακὴ τύχη το πλοῖο ηταν πειρατικό. Τὸ κυβερνοῦσαν οἱ Τυρσηνοί, ποὺ ηταν ὀνομαστοὶ ληστὲς τῆς ἐποχῆς. Οἱ πειρατὲς σὰν εἶδαν πὼς ὁ Διονυσος ἦταν ὄμορφος καὶ νέος ἀποφάσισαν νὰ ὁδηγήσουν τὸ σκάφος στὴν Ἀσία καὶ ἐκεῖ να πουλήσουν τὸν ἐπιβάτη τους γιὰ δοῦλο. Μὰ σὰν ἔφτασαν στὴ Νάξο καὶ ἔστρεφαν πλώρη γιὰ τὴν Μικρὰ Ἀσία ὁ Διόνυσος κατάλαβε τί πήγαιναν νὰ κάμουν οἱ ληστές. Μεταμόρφωσε λοιπὸν τον ἱστὸ καὶ τὰ κουπιὰ τοῦ πλοίου σὲ φίδια. Τὸ πλοῖο τὸ γέμισε μὲ κισσοὺς ἐνῶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ σκάφους ἀκουγόταν μουσικὴ ἀπὸ αὐλοὺς καὶ κύμβαλα.

Κατατρόμαξαν οἱ ναῦτες καὶ ἀπὸ τὴν τρομάρα τους ρίχτηκαν στὴ θάλασσα καὶ μεταμορφώθηκαν σὲ δελφίνια. Καὶ ἔτσι ὁ Διόνυσος κατάφερε νὰ ὁδηγήση μόνος του τὸ καράβι στὴ Νάξο ὅπου ἔμαθε τοὺς Ναξίους νὰ φυτεύουν ἀμπέλια καὶ νὰ φτιάνουν κρασί...

— Ὁ Διόνυσος λοιπόν, παρατήρησε ὁ Γιῶργος, εἶναι ὁ κακὸς δαίμονας τῆς ἀνθρωπότητας. Εἶναι ὁ μεγάλος ἔνοχος τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

— Ἂν παιδιά μου, παρατήρησε ὁ παππούς, γιὰ κάθε ἄλλο ζήτημα τὸ «μηδὲν ἄγαν» τῶν Ἀρχαίων εἶναι μιὰ μεγάλη ἀλήθεια, στὸ ζήτημα τοῦ κρασιοῦ τὸ ἀρχαῖο ρητὸ ἔχει τὴν πιὸ πλατειὰ ἐφαρμογή. Τὸ λίγο κρασὶ εἶναι ὠφέλιμο. Καὶ μὲ αὐτὸ ὁ Χριστιανισμὸς συμβόλισε τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου. Τὸ ὑπερβολικὸ κρασὶ εἶναι ὀλέθριο! Μηδὲν ἄγαν. Τίποτα παραπάνω ἀπὸ ὅ,τι χρειάζεται, παιδιά μου. Ἂς εἶναι αὐτὸ κανόνας στὴ ζωή σας, ἂν θέλετε τὴν εὐτυχία σας.

Α. Κ. Μ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΙΔΙΟΤΕΛΕΙΑ!

— Μαμά, δός μου πεντακόσιες δραχμές, γιὰ ἕνα γέρο ποὺ φωνάζει στὸ δρόμο.

— Νὰ σοῦ δώσω. Ἀλλὰ τί φωνάζει;

— Κουλούριααα.

Α. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμνάσιον Ναυπάκτου

Οἱ 30.000 ΦΡΑΓΚΑ

Σ' ἕνα χωριὸ ζοῦσε ἕνας μαραγκὸς μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του. Ἦταν πολὺ καλὸς ἄνθρωπος καὶ ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν γιὰ τὴν τιμιότητά του καὶ τὴν ἐργατικότητά του. Ὅλη μέρα δούλευε, τραγουδῶντας, καὶ δὲν ἄκουγε κανεὶς τίποτ' ἄλλο παρὰ μόνο τὸ τραγούδι του καὶ τὸ θόρυβο ποὺ ἔκανε ἡ πλάνη του, καὶ τὸ πριόνι, πάνω στὸ ξύλο ποὺ δούλευε. Ἦταν πάντα χαρούμενος γιατὶ οἱ τίμιοι ἄνθρωποι ὅταν δουλεύουν εἶναι εὐτυχισμένοι. Μιὰ μέρα τοῦ ἔφεραν νὰ διορθώση ἕνα παλιὸ ἔπιπλο. Τὸ παίρνει καὶ ἀρχίζει νὰ τὸ ξεκαρφώνη. Βγάζει τὴ μιὰ σανίδα ἀρχίζει νὰ βγάζη τὴ δεύτερη καὶ ξαφνικὰ μιὰ βροχὴ ἀπὸ χρυσὰ νομίσματα πέφτει ἀπάνω στὰ χέρια του. Τὰ κοιτάζει καλά, τὰ μετράει, πέντε, δέκα, εἴκοσι, τριάντα χιλιάδες φράγκα. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἔμεινε ἐκεῖ γιὰ λίγη ὥρα σαστισμένος ἄφωνος, θαυμάζοντας ὅλον αὐτὸ τὸ θησαυρὸ ποὺ ποτὲ δὲν τὸν εἶχε ἀντικρύσει στὴ ζωή του. Ἔπειτα, ἀφοῦ συνῆλθε, μάζεψε τὸ θησαυρὸ καὶ φώναξε τὴ γυναῖκα του.

— Τί λεπτὰ εἶναι αὐτά; ρώτησε ἐκείνη. Μήπως εἶναι δικά σου;

— Δικά μου; Τί λές! Δικά μου θὰ εἶναι μόνο τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ πάρω γιὰ τὴν ἐργασία μου.

Καὶ τῆς διηγήθηκε τί συνέβη.

— Δὲν τὰ κρύβουμε, εἶπε ἡ γυναῖκα.

— Μόνο ἕνας κλέφτης κρατάει ἐκεῖνο ποὺ δὲν εἶναι δικό του, ἀπάντησε ὁ μαραγκός. Κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι κλέφτης!

— Μὰ δὲν τἄκλεψες, τὰ βρῆκες.

— Ναί, τὰ βρῆκα, ἀλλὰ κάποιος τἄχασε, σὲ κάποιον ἀνήκουν. Δικά μου δὲν εἶναι.

— Ἔχεις δίκηο, συμφώνησε καὶ ἡ γυναῖκα. Ἐκεῖνο ποὺ ἀποκτᾶ κανεὶς ἄδικα, γίνεται φωτιὰ καὶ τοῦ καίει τὰ χέρια.

— Ποιὸς ξέρει, πρόσθεσε, ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἴσως αὐτὰ τὰ λεπτά, νὰ εἶναι κανενὸς ποὺ ἔχει περισσότερη ἀνάγκη ἀπὸ μένα γιατὶ ἐγὼ ἔχω τουλάχιστον τὰ χέρια μου καὶ δύναμη. Μπορῶ νὰ δουλέψω καὶ νὰ κερδίσω λεπτά.

Μάζεψε τὰ λεπτά, τἄβαλε σ' ἕνα σάκκο καὶ πῆγε στὸ σπίτι ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει τὸ ἔπιπλο γιὰ νὰ τὸ διορθώση. Ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ προσεχτικός, γιατὶ τὰ λεπτὰ

Μιὰ βροχὴ ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα.

μποροῦσε νὰ μὴν ἦταν ἐκεινοῦ ποὺ εἶχε τὸ ἔπιπλο.

Μπαίνει μέσα καὶ βρίσκεται σ' ἕνα δωμάτιο ποὺ κατοικοῦσαν δυὸ κορίτσια. Δυὸ κορίτσια, ποὺ φαινόντουσαν φτωχά, δυστυχισμένα. Τὸ ἕνα ἦταν ἄρρωστο στὸ κρεββάτι καὶ τὸ ἄλλο ἔρραβε βιαστικὰ - βιαστικά. Ὁ μαραγκὸς τοὺς μίλησε γιὰ πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα γιὰ τὰ λεπτά, εἶπε γιὰ τὴ δουλειά του, πὼς ἡ ἐποχὴ εἶναι δύσκολη καὶ ἔπρεπε νὰ δουλέψη πάρα πολὺ γιὰ νὰ μπορῆ νὰ ἐξοικονομῆ τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν του. Τότε τὸ πιὸ νέο κορίτσι εἶπε:

— Ἔχετε δίκιο. Οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι καὶ σκεφθῆτε ἐμᾶς, δύο φτωχὰ κορίτσια καὶ μάλιστα τὸ ἕνα ἄρρωστο νὰ περιμένωμε νὰ μᾶς ζήση μιὰ βελόνα.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἄρχισε νὰ κλαίη ἀπαρηγόρητα.

— Καὶ μήπως εἴμαστε, συνηθισμένες στὴ δουλειά; Ὁ πατέρας μας, μᾶς ἔλεγε πάντοτε, ὅτι ὅταν πεθάνη, δὲ θὰ μᾶς λείψη τίποτα. Καὶ νά, πέθανε καὶ μείναμε χωρὶς νἄχουμε τίποτα, ἔρημες καὶ φτωχές.

— Πῶς ἔγινε αὐτό; ρώτησε ὁ μαραγκὸς ποὺ ἄρχισε νὰ δίνη προσοχή, στὰ λόγια τῆς κοπέλλας.

— Ὅταν ζοῦσε ὁ πατέρας μας εἴμαστε πλούσιες. Εἶχε λεπτὰ φυλαγμένα, μέσα σ' αὐτὸ τὸ γραφεῖο, ποὺ σᾶς ἔχομε δώσει γιὰ διόρθωμα. Πέθανε ξαφνικὰ καὶ δὲν ξέρομε τί ἔγιναν τὰ λεπτά. Ἐμεῖς δὲν βρήκαμε τίποτα. Εἴμαστε φτωχὲς καὶ νὰ ἡ ἀδερφή μου ποὺ μαραίνεται καὶ εἶναι ἄρρωστη ἀπὸ τὴ στέρηση.

Ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ μαραγκὸς συγκινήθηκε, εἶδε τὴν ἀλήθεια καὶ τὰ μάτια του ἔλαμψαν ἀπὸ τὴ χαρά του.

— Παιδιά μου, φώναξε, τὰ λεπτά σας δὲ χάθηκαν. Νά τα! σᾶς τὰ φέρνω. Δὲν εἴσαστε πιὰ φτωχές. Πάρτε τα, μετρῆστε τα. Δὲν λείπει οὔτε μιὰ δεκάρα. Σᾶς τὸ ὁρκίζομαι.

Καὶ τότε τοὺς εἶπε πῶς βρῆκε τὰ λεπτά. Μετὰ ἔτρεξε στὴ γυναῖκα του χαρούμενος καὶ τῆς φώναξε.

— Γυναῖκα, κάναμε μιὰ καλὴ πρᾶξη. Τὰ λεπτὰ αὐτὰ ἦταν δύο φτωχῶν κοριτσιῶν ποὺ σιγοπέθαιναν ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴν στενοχώρια. Τώρα εἶναι εὐτυχισμένα!

— Βλέπεις εἶπε κι' ἡ γυναῖκα, ἂν κρατούσαμε τὰ λεπτὰ θὰ σκοτώναμε δυὸ φτωχὰ κορίτσια. Θὰ εἴμαστε κλέφτες, καὶ δολοφόνοι.

Π. Φ. Κ.
('Εκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Οἱ μεγάλοι συλλέκται γραμματοσήμων

(Συνέχεια)

Σήμερα θὰ σᾶς μιλήσουμε γιὰ ἕναν ἐπίσης διάσημο συλλέκτη, τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσίας Τσάρο Νικόλαο Β΄ τὸν ὁποῖο οἱ Ρῶσσοι κομμουνισταὶ ἐξετέλεσαν μαζὺ μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του κατὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1917. Ὁ Τσάρος δὲν ἔτρεφε τὴν ἴδια ἀγάπη γιὰ τὸ φιλοτελισμὸ ὅπως ὁ Ἄγγλος βασιλιάς Γεώργιος Ε΄, διέθετε ὅμως περισσότερα χρήματα γιὰ τὴ συλλογή του. Τὸ Ρωσσικὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ταχυδρομείων, ποὺ ἐξέδιδε τὰ ρωσσικὰ γραμματόσημα, ἐπρόσθετε στὴ συλλογὴ τοῦ Τσάρου πραγματικοὺς θησαυρούς. Καὶ τοῦτο γιατὶ σὲ κάθε ἔκδοση γραμματοσήμων ἔθεταν ὑπὸ τὴν κρίση τοῦ αὐτοκράτορα τὰ δοκίμια τῶν ὑπὸ ἔκδοση γραμματοσήμων, δηλαδὴ τὰ δείγματα γιὰ νὰ κάμη τὴν ἐκλογή του. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ δείγματα ἦταν ἕνας ἀφάνταστος πλοῦτος ποὺ ἦταν ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τοῦ Τσάρου. Καὶ γιὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω.

Ὅταν ἀποφασίσθηκε νὰ ἐκδοθῆ ἡ ἀναμνηστικὴ σειρὰ τῆς Τσαρικῆς οἰκογενείας τῆς ὁποίας τὸ οἰκογενειακὸ ὄνομα ἦταν Ρομανὼφ καὶ ποὺ θὰ ἐκδίδονταν γραμματόσημα μὲ τὶς εἰκόνες τῶν διαφόρων Τσάρων τῆς Ρωσσίας καὶ μεταξύ των καὶ ἡ περίφημη Αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη, ὁ Τσάρος Νικόλαος ἔδωσε ἐντολὴ σὲ διαφόρους καλλιτέχνες νὰ ἑτοιμάσουν τὶς εἰκόνες νὰ γίνουν τὰ κλισσὲ καὶ νὰ τυπωθοῦν σὲ διάφορους χρωματισμοὺς δοκίμια. Ὁ Τσάρος Νικόλαος, θὰ ἔκρινε τότε ποιὸ ἀπ' ὅλα τὰ δοκίμια ἦταν τὰ καλλίτερο καὶ μὲ αὐτὸ βάση θὰ γινόταν ἡ ἐκτύπωση τοῦ κάθε γραμματοσήμου. Μὰ ὅλα τὰ δοκίμια ἔμπαιναν στὴ συλλογὴ τοῦ Τσάρου.

Κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Τσάρο δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κρατήση δοκίμιο.

Δυστυχῶς ἡ συλλογὴ αὐτὴ δὲν διασώθηκε. Μετὰ τὴν Ἐπανάσταση ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα τμήματα τῆς συλλογῆς μαζὺ μὲ πολλοὺς ἄλλους θησαυροὺς τοῦ Τσάρου καὶ τῶν πλουσίων πουλήθηκαν στὸ ἐξωτερικό, ἰδίως δὲ στὴν Ἀμερικὴ γιατὶ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστὼς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχε ἀνάγκη νὰ συγκεντρώση δολλάρια γιὰ νὰ πληρώση τρόφιμα καὶ ἄλλα εἴδη τῶν ὁποίων εἶχε μεγάλη καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη.

Θὰ σᾶς περιγράψωμε τώρα τὰ ὡραῖα μας γραμματόσημα καὶ θὰ σᾶς δώσουμε τὶς δυὸ ὑπολειπόμενες σειρὲς ποὺ ἐκδόθηκαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας. Μὲ αὐτὲς τὶς 2 σειρὲς θὰ συμπληρώσουμε ὅλα τὰ ταχυδρομικὰ γραμματόσημα ποὺ βγῆκαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση. Λέμε ταχυδρομικὰ γιὰ νὰ τὰ διακρίνουμε ἀπὸ τὰ ἀεροπορικά, τὰ εἰσπρακτέα καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας.

Μὲ τὴν ἀπελευθέρωση ἡ τότε Κυβέρνηση βρῆκε μιὰ δραχμὴ ἄνευ ἀξίας. Χρειαζόταν ἕνα τσουβάλι χαρτονομίσματα γιὰ ν' ἀγοράση κανεὶς μιὰ φορεσιὰ ροῦχα. Τότε λοιπὸν καταργήθηκαν τὰ ἐξευτελιστικὰ καὶ ἄνευ σχεδὸν ἀξίας χαρτονομίσματα καὶ ἐκυκλοφόρησε ἕνα νέο νόμισμα. Ταυτοχρόνως νέα ταχυδρομικὰ τέλη καθωρίσθηκαν καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε καιρὸς γιὰ νὰ τυπωθοῦν νέα γραμματόσημα, ἐχρησιμοποιήθηκαν τέσσερες ἀξίες τῆς ἱστορικῆς σειρᾶς τῶν 50 λ. 2,5 καὶ 6 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπῆρχαν πολλὰ στὴν ἀποθήκη τοῦ Κράτους, καὶ ἐτέθη ἐπ' αὐτῶν ἡ ἀκόλουθος ἐπισήμανση:

ΔΡΑΧΜΑΙ ΝΕΑΙ

Ἔτσι ἔχουμε τὴν ἀκόλουθη σειρά:

50 λ. χρῶμα μαῦρο καὶ καφέ.
2 δρ. χρῶμα θαλασσί.
5 δρ. χρῶμα κόκκινον.
6 δρ. χρῶμα ἐλαιόχρουν.

Κατόπιν ἐπειδὴ καὶ πάλι ἡ δραχμὴ ἄρχισε νὰ χάνη ἀπὸ τὴν ἀξία της, τὸ Κράτος ἐκυκλοφόρησε μιὰ νέα σειρὰ ἀπὸ 8 γραμματόσημα, ὅλα μὲ τὴν παράσταση τοῦ 25δράχμου τῆς Ἱστορικῆς σειρᾶς μὲ τὴν «Δοξα» τῶν Ψαρρῶν τοῦ καλλιτέχνη Γκύζη. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ σειρὰ αὐτὴ ὀνομάζεται σειρὰ «Δόξης».

Τὰ ὀκτὼ αὐτὰ γραμματόσημα εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1 δρ. λιλά.
3 δρ. ροδόχρουν.
5 δρ. θαλασσί.
10 δρ. καφέ.
20 δρ. βιολέ.
50 δρ. πρασινωπόν.
100 δρ. κυανοπράσινον.
200 δρ. στακτόχρουν.

Μὴ ξεχνάτε, μικροί μου ἀναγνῶστες ὅταν περιγράφουμε τὰ γραμματόσημα καὶ ὀνομάζουμε σειρὲς ποὺ ἔχουμε ἀναφέρει σὲ προηγούμενά μας τεύχη νὰ ξεφυλλίζετε τὰ τεύχη αὐτὰ ποὺ πρέπει νὰ κρύβετε ἐπιμελῶς γιὰ νὰ βρίσκετε τὶς σειρὲς ποὺ ἔχουμε περιγράψει.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει γιὰ τὴ δικαιοσύνη

— Εἴπαμε κάποτε παποῦ, εἶπε ὁ Θάνος στὸν παποῦ του, πὼς τρεῖς εἶναι οἱ μεγάλες ἐξουσίες ποὺ ὡρίζει τὸ Σύνταγμα: ἡ νομοθετική, ποὺ φτιάνει τοὺς νόμους, ἡ ἐκτελεστική, ποὺ εἶναι ἡ κυβέρνηση καὶ γενικὰ ἡ διοίκηση, καὶ τέλος ἡ δικαστική. Θὰ ἤθελα πάρα πολὺ νὰ μοῦ μιλήσης γι' αὐτὴν τὴν τελευταία... Γιατὶ ἀκούω καμμιὰ φορὰ νὰ λένε γιὰ εἰρηνοδίκη, γιὰ ἐφετεῖο, γιὰ Ἄρειο Πάγο, καὶ δὲν καταλαβαίνω τίποτε: ὅλα μπερδεμένα τὰ ἔχω στὸ κεφάλι μου...

— Δυστυχῶς, παιδί μου, εἶπε ὁ παποῦς, ὄχι μονάχα ἐσύ, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ μεγάλοι τὰ ἔχουν μπερδεμένα στὸ κεφάλι τους. Κι' ὡστόσο δὲν θάπρεπε νὰ ὑπάρχη Ἕλληνας πολίτης ποὺ νὰ μὴ τὰ ξέρη αὐτά... Γιατὶ τὰ δικαστήρια, οἱ δικαστές, ἡ «δικαιοσύνη» ὅπως τὰ λέμε ὅλα μαζί, κάνουν ὥστε ἕνα κράτος νἆναι πραγματικὰ «Κράτος δικαίου». Ἕνα πολιτισμένο κράτος δηλαδὴ ὅπου νὰ ἐπικρατῆ τὸ πολυτιμώτερο ἀγαθὸ κοντὰ στὴν ἐλευθερία, ἡ δικαιοσύνη. Καὶ ὅπου ὁ κάθε πολίτης, νὰ μπορῆ νὰ βρίσκη τὸ δίκηο του.

— Αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Θάνος. Τίποτε δὲν ἀγανακτεῖ τόσο τὸν ἄνθρωπο, ὅσο ἡ ἀδικία... Ὁ καθένας θέλει νὰ μπορῆ νὰ βρίσκη τὸ δίκηο του.

— Βλέπεις ποὺ τὸ καταλαβαίνεις, κι' ἂς εἶσαι παιδί. Γιατὶ εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ὑποφέρη χωρὶς βαρυγκόμια πολλὰ δυσάρεστα: τὴν πεῖνα, τὴ φτώχεια, τὶς κακουχίες, τὴ σκληρὴ δουλειά, πολλά! Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ δὲν ὑποφέρει ὅπως εἴπαμε, εἶναι ἡ ἀδικία. Καὶ τὸ χειρότερο εἶναι πὼς στοὺς παληοὺς καιρούς, οἱ δυνατώτεροι μποροῦσαν ν' ἀδικοῦν χωρὶς ντροπὴ τὸν πιὸ ἀδύνατο. Κι' αὐτὸς ὁ δυστυχής, νὰ μὴ μπορῆ νὰ βρῆ τὸ δίκηο του πουθενά. Σήμερα ὅμως, τὸ Κράτος γνοιάζεται τὸ ἴδιο γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες του. Δὲν θέλει νὰ δώση τὸ δικαίωμα σὲ κανέναν ν' ἀδικῆ τὸ διπλανό του. Γι' αὐτὸ λέγεται καὶ «Κράτος Δικαίου»... Τὸ Κράτος λοιπὸν ἔχει τὰ δικαστήρια, γιὰ νὰ βρίσκουν ἐκεῖ τὸ δίκηο τους οἱ πολίτες, καὶ νὰ μὴ τὸ βρίσκουν μόνοι τους. Αὐτὸ στὰ πολιτισμένα κράτη, ἀπαγορεύεται...

— Ξέρω. Λέγεται «αὐτοδικία»... Αὐτοδικία εἶναι νὰ τιμωρῆς μόνος σου αὐτὸν ποὺ νομίζεις πὼς σοῦ φταίει, ἢ ποὺ σὲ ἔβλαψε. Μᾶς τόπε κι' ὁ δάσκαλος, πὼς ἡ αὐτοδικία ἀπαγορεύεται καὶ τιμωρεῖται ἀπὸ τὸ νόμο.

— Καὶ πολὺ σωστά! Ὁ παθὸς δὲν βλέπει τὰ πράγματα καθαρά. Τοῦ θολώνει τὸ μυαλὸ ἡ ὀργὴ καὶ τὸ πάθος. Καὶ στὸ θυμό του, κάνει στὸν ἄλλο κακό, γιὰ ἀσήμαντες πολλὲς φορὲς ἀφορμές. Ὁπόταν στὸ ἕνα κακό, προσθέτει μεγαλύτερο κακό... Αὐτὸ Θάνο μου, τὸ εἶχαν καταλάβει οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ παληὰ χρόνια. Ἔνοιωθαν πὼς κανένας δὲν μπορεῖ νὰ σηκώση τὴν ἀδικία. Ἔνοιωθαν ὅμως κιόλα πὼς γιὰ νὰ βρεθῆ τὸ σωστό, θὰ πρέπει νὰ κρίνουν οἱ ἄνθρωποι ἀνεπηρέαστοι, ψύχραιμοι, ποὺ νὰ βλέπουν τὰ πράγματα ὅπως εἶναι, σύμφωνα μὲ τὴ λογικὴ καὶ τὸ δίκηο, καὶ ὄχι μὲ πάθος καὶ θυμό. Γι' αὐτὸ διάλεγαν παλιὰ στὰ χωριά τους, τοὺς γνωστικοὺς καὶ τίμιους ἀπὸ τοὺς ἡλικιωμένους συγχωριανούς τους, καὶ τοὺς ἔβαζαν κριτές... Ὅτι ἀποφάσιζαν αὐτοί, αὐτὸ γινόταν... Αὐτοὶ οἱ παλιοὶ γέροντες ποὺ ἔκριναν τὶς διαφορὲς τῶν συγχωριανῶν τους, ἦταν τὰ πρῶτα δικαστήρια... Ἀλλὰ καὶ οἱ βασιληάδες, οἱ ἄρχοντες ποὺ δὲν ἤθελαν νὰ ἀδικοῦνται οἱ ὑπήκοοί τους, ὡρισμένες μέρες τὴν ἑβδομάδα, καθόνταν καὶ δίκαζαν τὶς διαφορές....

Γιὰ θυμήσου τὸ βασιληὰ Σολομῶντα στὴν Ἁγία Γραφὴ ποὺ μὲ τὴ σοφία του ἔλυσε τὴ διαφορὰ τῶν δύο γυναικῶν κι' ἔδωσε τὸ παιδὶ στὴν πραγματική του μάνα...

Ὡστόσο, ἀπὸ τότε, οἱ διαφορὲς πλήθηναν... Ποῦ νὰ προφτάση ἕνας ἄνθρωπος — ὁ βασιλῆας νὰ δώση δικαιοσύνη σὲ ὅλους! Τὸ Κράτος λοιπόν, ὀργάνωσε τὴ «δικαιοσύνη» του. Ἔτσι λοιπὸν ἡ «δικαστικὴ ἐξουσία» εἶναι ἡ τρίτη μεγάλη λειτουργία τοῦ Κράτους. Καὶ τὸ Κράτος τὴν θεωρεῖ τόσο σοβαρὴ καὶ σπουδαία, ποὺ ὡρίζει πὼς πρέπει νὰ γίνεται. Θὰ μιλήσουμε ἀργότερα γιὰ τὸ Σύνταγμα.

Ὅπως εἴπαμε, ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ἀκόμη, θέλει νὰ βρίσκη τὸ δίκηο του. Τί κάνει τὸ νήπιο ὅταν τὸ ἀδικοῦν; Τρέχει στὴ μάνα του ἀμέσως!

— Μάνα, ὁ Γιῶργος μὲ χτύπησε! Μάνα, ὁ Πέτρος μοῦ παίρνει τοὺς βώλους καὶ δὲν μ' ἀφήνει νὰ παίξω!

Ἡ μάνα γιὰ τὸ μικρὸ παιδί, εἶναι βλέπεις ὁ φυσικός του δικαστής! Καὶ τρέχει ἀμέσως νὰ λύση τὴ διαφορά, ἤ... νὰ δώση κανένα χαστουκάκι στὸν ἔνοχο γιὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ἡ τάξη... Εἶναι βλέπεις καὶ πολιτικὸ δικαστήριο καὶ ποινικό.

— Πολιτικὸ καὶ ποινικό; Τί σημαίνει αὐτὸ παποῦ;

— Εἶναι κάτι ποὺ πρέπει νὰ τὸ καταλάβης καλά, γιὰ νὰ νοιώσης πῶς λειτουργεῖ ἡ δικαιοσύνη. Οἱ ἄνθρωποι, ἔχουν πάρα πολὺ συχνὰ νὰ λύσουν ἕνα σωρὸ διαφορές, ποὺ πρέπει νὰ λυθοῦν σύμφωνα μὲ τὸ νόμο. Ὁ ἕνας χρωστάει σὲ κάποιον λεπτά, κι' ἀργεῖ νὰ τοῦ τὰ δώσει πίσω. Ὁ ἄλλος μάλωσε μὲ τὸ νοικάρη του, καὶ θέλει νὰ τὸν βγάλη ἀπὸ τὸ σπίτι του νὰ βάλη ἄλλον. Ἕνας τρίτος νομίζει πὼς ἀδικήθηκε σὲ μιὰ μοιρασιά. Ὁ καθένας ποὺ νομίζει πὼς ἔχει τὸ δίκηο μὲ τὸ μέρος του, πάει στὸ δικαστήριο, νὰ τοῦ λύσουν οἱ δικαστὲς τὴ διαφορά του. Γιατὶ ἅμα οἱ δικαστὲς βγάλουν ἀπόφαση πὼς ἔτσι εἶναι, πάει, ἔτσι εἶναι! Ὁ ἄλλος εἶναι πιὰ ὑποχρεωμένος νὰ ὑπακούση!... Αὐτὲς ὅμως οἱ διαφορές, ποὺ δημιουργοῦνται πάνω στὶς διάφορες σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, λέγονται «ἀστικὲς» ἢ «πολιτικὲς» διαφορές. Καὶ τὰ δικαστήρια ποὺ τὶς λύνουν, λέγονται «π ο λ ι τ ι κ ὰ δ ι κ α σ τ ή ρ ι α». Ἐκεῖνος ποὺ «χάνει» τὴ δίκη, ὑποχρεώνεται νὰ πληρώση τὸν ἀντίδικό του, ἢ νὰ φύγη ἀπὸ τὸ σπίτι, ἢ νὰ κάνη ὅτι ὡρίσουν οἱ δικαστὲς πὼς εἶναι σωστὸ καὶ σύμφωνο μὲ τὸ νόμο νὰ κάνη. Εἶναι διαφορὲς πάνω σὲ λεπτά, σὲ συμφέροντα, καὶ ἡ ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου, δὲν μειώνει ἠθικὰ τὸν ἀντίδικο. Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ χάση μιὰ τέτοια δίκη, γιατὶ μὲ καλὴ πίστη νόμιζε πὼς αὐτὸ ποὺ ὑποστήριζε ἦταν τὸ σωστό... Ὅμως οἱ ἄνθρωποι, δὲν ἔχουν μοναχὰ νὰ λύσουν χρηματικὲς διαφορὲς ὅπου κι' ὁ ἕνας κι' ὁ ἄλλος μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπόλυτα τίμιος, ἀλλὰ νὰ διαφωνοῦν.

Δυστυχῶς, εἶναι καὶ ἄνθρωποι ποὺ ἀδικοῦν τὸ διπλανό τους. Τὸν κλέβουν, ἢ τὸν τραυματίζουν, ἢ καὶ τὸν σκοτώνουν ἀκόμη. Τὸν συκοφαντοῦν ἢ τὸν βρίζουν. Κάνουν δηλαδὴ κακό. Εἶναι ἄνθρωποι κακοὶ καὶ ἐπικίνδυνοι γιὰ τὴν κοινωνία. Ἐδῶ τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν νὰ λύσουν μιὰ εἰρηνικὴ διαφορά. Ἐδῶ τὰ δικαστήρια ἔχουν νὰ βροῦν τὸν ἔνοχο καὶ νὰ τὸν τιμωρήσουν. Ἐκεῖνος ποὺ ἔπαθε καὶ καταφεύγει σ' ἕνα τέτοιο δικαστήριο, ζητάει ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη τῆς πατρίδας του, νὰ τιμωρηθῆ ὁ ἔνοχος ὅπως λέει ὁ νόμος. Νὰ τοῦ ἐπιβάλη δηλαδὴ τὸ δικαστήριο μιὰ ποινή. Γι' αὐτὸ τὰ δικαστήρια ποὺ δικάζουν τέτοιες ὑποθέσεις, λέγονται «π ο ι ν ι κ ὰ δ ι κ α σ τ ή ρ ι α» καὶ εἶναι ἄλλα, μὲ ἄλλους δικαστὲς καὶ μὲ ἄλλο, διαφορετικὸ ὄνομα ἀπὸ τὰ πολιτικά...

Ὁ Θάνος τ' ἄκουγε προσεκτικὰ ὅλ' αὐτά.

— Παποῦ μου, εἶπε, ὅλ' αὐτὰ ποὺ λές, εἶναι πολὺ ὡραῖα. Μοῦ μένει ὅμως νά! κάτι σὰν ἀπορία... Βέβαια, ὑπάρχει τὸ Σύνταγμα, καὶ οἱ νόμοι, καὶ οἱ δικαστὲς φαντάζομαι πὼς εἶναι δίκαιοι καὶ σοφοί. Ἀλλὰ παποῦ, ἄνθρωποι εἶναι κι' αὐτοί. Καὶ μοὔχεις πῆ πολλὲς φορές, πὼς κανένας ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀλάνθαστος. Καὶ πὼς εἶναι ἀνθρώπινο νὰ σφάλη κανείς. Σκέφτομαι λοιπὸν τί τρομερὸ πρᾶγμα θὰ εἶναι ν' ἀδικηθῆ κανεὶς ὄχι μόνον ἀπὸ ἕναν συμπολίτη του, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὸ δικαστήριο τὸ ἴδιο... Ἀπὸ τοὺς δικαστές...

— Πολὺ σωστὴ ἡ παρατήρηση παιδί μου. Τὸ Κράτος δικαίου ὅμως, τὸ στοργικὸ καὶ πολιτισμένο σύγχρονο Κράτος, τόχει προβλέψει κι' αὐτό. Καὶ ξέρεις τί ἔχει ὡρίσει; Νὰ ὑπάρχουν καὶ στὰ πολιτικὰ καὶ στὰ ποινικὰ δικαστήρια, τ ρ ε ῖ ς β α θ μ ο ὶ δ ι κ α ι ο σ ύ ν η ς ὅπως λένε. Δικάζεται πρῶτα ἡ διαφορά, ἢ τὸ ἀδίκημα, στὸ π ρ ω τ ο β ά θ μ ι ο δ ι κ α σ τ ή ρ ι ο (γι' αὐτὰ θὰ σοῦ μιλήσω πλατύτερα ἄλλη φορά). Κι' ἂν κανεὶς νομίζει πὼς ἀδικήθηκε, πάει τὴν ὑπόθεση στὸ δ ε υ τ ε ρ ο β ά θ μ ι ο δ ι κ α σ τ ή ρ ι ο ὅπου οἱ δικαστὲς εἶναι ἀνώτεροι, μὲ μεγαλύτερη πεῖρα. Κι' ἂν πάλι νομίζει πὼς ἡ δίκη δὲν τὸν ἱκανοποιεῖ, καταφεύγει στὸ ἀνώτερο δικαστήριο τοῦ τόπου μας, στὸν Ἄ ρ ε ι ο Π ά γ ο ποὺ εἶναι ὁ μεγάλος ναὸς τῆς δικαιοσύνης. Τί λὲς γιὰ ὅλ' αὐτά;

— Ὢ παποῦ! ἔκανε τὸ παιδὶ μὲ θαυμασμό. Τί θαυμάσια εἶναι ὀργανωμένη ἡ δικαιοσύνη! Βέβαια ἔτσι, κανένας δὲν τρέχει τὸν κίνδυνο ν' ἀδικηθῆ! Τρία δικαστήρια εἶναι ἀδύνατο νὰ λαθέψουν!

— Κι' ἐκεῖνος ποὺ θὰ καταδικαστῆ μὲ βαρειὰ ποινὴ ἀπὸ τὸ ποινικὸ δικαστήριο, ἂν δείξη στὴ φυλακὴ καλὴ διαγωγή, ἂν δείξη πὼς μετάνοιωσε ἀληθινὰ κι' ἔγινε καλὸς ἄνθρωπος, μπορεῖ νὰ ζητήση ἀπὸ τὸ Βασιληά μας χάρη. Εἶναι ἀποκλειστικὸ δικαίωμα τοῦ Βασιλέα, νὰ δίνη χάρη παιδί μου, σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμά μας. Ὅμως αὐτὰ ποὺ σοῦ εἶπα δὲν φτάνουν βέβαια γιὰ νὰ καταλάβης καλά, σὰν καλὸς Ἕλληνας πολίτης τὸ μηχανισμὸ τῆς δικαιοσύνης μας. Ἔχομε πολλά, πάρα πολλὰ νὰ ποῦμε ἀκόμη. Ὅταν ἔχομε κι' οἱ δυὸ καιρό, θυμήσου νὰ ξαναμιλήσουμε γι' αὐτά.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΔΙΩΡΘΩΣΕ

Ἡ μαμά: Νῖκο, γιατὶ τὰ χέρια σου εἶναι λερωμένα;

Νῖκος: Ἄ! μαμά, φαίνεται ὅτι θὰ λερώθηκαν ὅταν ἔτριψα τὸ πρόσωπό μου.

ΧΡ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Γυμνάσιον Γρεβενῶν

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ:

ἡ ΗΡΩΪΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

4ον.

—Ὁ Θεὸς θὰ μὲ βοηθήσῃ! εἶπε μὲ πεποίθηση ὁ Θρασύβουλος. Κι' ὅσο γιὰ σένα πατριώτη, νὰ ἔχῃς τὴν εὐλογία τοῦ Πατριάρχη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὅπου βρίσκεται τώρα!

—Ἀμήν! εἶπε δακρυσμένος ὁ καπετάνιος. Ἡ εὐλογία τοῦ ἱερομάρτυρα, νὰ εἶναι σ' ὁλόκληρο τὸ ὑπόδουλο γένος!

Οἱ δυὸ ἄντρες ἔδωσαν τὰ χέρια μὲ συγκίνηση, κι' ὁ Θρασύβουλος πῆγε στὸν καφενὲ νὰ καπνίσῃ ἕναν ναργιλὲ καὶ νὰ σκεφτῇ.

«Θὰ μὲ βοηθήσῃ ὁ Θεός!» εἶχε πῆ.

Καὶ πράγματι. Ἐκεῖ ποὺ καθόταν καὶ κάπνιζε εἶδε νὰ περνάῃ ὁ φτωχὸς Ἕλληνας καϊκτζής, ποὺ γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια εἶχε ντυθῆ καὶ κεῖνος Τοῦρκος.

Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσῃ, συλλογίστηκε ὁ Θρασύβουλος. Ἔπειτα, εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους ποὺ μπορῶ νὰ τοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη!

Πῆρε λοιπὸν ἀπὸ πίσω τὸν καϊκτζῆ, καὶ ὅταν βρέθηκαν σ' ἕνα στενὸ καὶ σκοτεινὸ σοκάκι, ὁ Θρασύβουλος τάχυνε τὸ βῆμα καὶ βρέθηκε στὸ πλάι του.

— Χριστιανέ! Τοῦ εἶπε χαμηλόφωνα.

Ὁ ἄλλος ξεπετάχτηκε φοβισμένος καὶ κοίταξε τὸν νέο μὲ ὑποψία.

— Μὴ φοβᾶσαι καλέ μου ἄνθρωπε! εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Κι' ἐγὼ χριστιανὸς εἶμαι!

Ἀπὸ τὸν εὐγενικὸ τόνο τῆς φωνῆς του κι' ἀπὸ τὰ λόγια του, ὁ καϊκτζῆς ἡσύχασε. Πολλὰ ἀρχοντόπουλα τῆς Πόλης γύριζαν ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ντυμένα τούρκικα, κι' ὅλοι οἱ Ἕλληνες τόξεραν αὐτό.

— Εἶμαι ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνώδευε τὸν Πατριάρχη τὴν νύχτα ποὺ γύρεψες τὴν βοήθεια μας! συνέχισε ὁ Θρασύβουλος.

Ὁ καϊκτζῆς, ἔκανε τὸν σταυρό του κι' ἔβγαλε τὸ φέσι του.

—Ὁ Θεὸς ν' ἀναπάψῃ τὴν μεγάλη του ψυχή, ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται τώρα! ψιθύρισε. Ὁ Θεὸς νὰ λυπηθῇ τὸ δύστυχο γένος τῶν Ἑλλήνων ποὺ ἔμεινε χωρὶς πατέρα!

—Ἀμήν! εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Ἄκουσε πατριώτη. Καὶ πρῶτα πρῶτα πῶς σὲ λένε;

— Λαμπίκη μὲ λένε ἄρχοντά μου.

— Δὲν εἶμαι ἄρχοντας ἀγαπητέ μου Λαμπίκη. Εἶμαι ἕνας φτωχὸς νέος Ἕλληνας συγγενὴς τοῦ Πατριάρχη.

—Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ ὅποιος κι' ἂν εἶσαι.

— Εὐχαριστῶ Λαμπίκη. Ἄκουσέ με τώρα προσεχτικά. Ξέρω πὼς μπορῶ νὰ σοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη.

—Ὅπως καὶ στὸν ἴδιο σου τὸν πατέρα παλληκάρι μου!

— Λοιπὸν Λαμπίκη, πρέπει νὰ σώσουμε τὸ σῶμα τοῦ Πατριάρχη ἀπὸ τὰ ψάρια! Πρέπει νὰ τοῦ δώσουμε τάφο χριστιανικό! Λοιπὸν γι' αὐτὸ θέλω νὰ μὲ βοηθήσῃς.

Τὰ μάτια τοῦ καϊκτζῆ ἔλαμψαν.

—Ὁ Θεὸς σὲ στέλνει ἀρχοντόπουλό μου! τοῦ εἶπε. Σημάδεψα τὸ μέρος ὅπου ἔρριξαν τὸ σῶμα τοῦ Πατριάρχη

Κι' ἔκανε μιὰ μεγάλη βουτιὰ ὣς τὸν βυθό...

ὁ μπόγιας κι' οἱ βοηθοί του! Κι' ἀπόψε τὴν νύχτα, λογάριαζα νάβγω νὰ ψάξω νὰ τὸν εὕρω!

— Πῶς θὰ τὸν βρῇς καλέ μου ἄνθρωπε, στὸ σκοτάδι;

— Θάβγαινα μὲ τὸ πυροφάνι. Δὲν ἀπαγορεύεται τὸ ψάρεμα, κι' ἔχω ἄδεια μὲ τούρκικο ὄνομα.

— Θαυμάσια! Θάρθω μαζί σου. Τὸ Κεφαλλωνήτικο καράβι τὸ ξέρεις;

— Τὸ καράβι τοῦ καπετὰν Σκλάβου δὲν ξέρω; Πρώτης τάξεως χριστιανὸς καὶ καλὸς πατριώτης.

—Ἐκεῖ θὰ πᾶμε τὸ ἅγιο κορμί, ὅταν θὰ τόβρουμε!

— Θὰ τόβρουμε!

— Λοιπὸν τσιμουδιά, καὶ μόλις βραδυάσῃ θὰ συναντηθοῦμε στὸ σλέπι σου. Ποὺ τόχεις ἀραγμένο;

— Στὸν κάτω μῶλο! Θὰ σὲ περιμένω ἐκεῖ, κι' ἅμα σὲ δῶ θὰ σὲ ὁδηγήσω!

Πράγματι. Μόλις βράδυασε — καὶ βράδυασε νωρίς, οἱ δυὸ ἄντρες μαζὶ μὲ τὸν παραγιὸ τοῦ Λαμπίκη, ξανοίχτηκαν στὸ πέλαγο, στὸ μέρος ποὺ εἶχε σημαδέψει ὁ Λαμπίκης.

Ἄναψαν τὸ πυροφάνι, κι' ἄρχισαν νὰ κοιτᾶνε προσεκτικὰ τὸν βυθό.

Δὲν ἄργησαν διόλου νὰ βροῦνε ὅτι γύρευαν.

Ὁ Πατριάρχης, ἦταν ἀκουμπισμένος μαλακά, στὰ φύκια τοῦ βυθοῦ, καὶ φαινόταν σὰ νὰ κοιμᾶται. Οἱ θαλασσινὲς ἀνεμῶνες ἀργολιγοῦσαν γύρω του, καὶ κάτι κόκκινα ψαράκια, κολυμποῦσαν γύρω, σὰ νὰ φύλαγαν τὸ ἱερὸ λείψανο.

Ὁ Θρασύβουλος γδύθηκε, καὶ ἔκανε μιὰ μεγάλη βουτιὰ ὣς τὸν βυθό. Στὸ ἀριστερὸ χέρι κρατοῦσε μία μεγάλη πέτρα γιὰ νὰ βυθίζεται εὔκολα, καὶ στὸ δεξὶ ἕνα κοφτερὸ μαχαίρι.

Οἱ Τοῦρκοι εἶχαν δέσει μιὰ βαρειὰ πέτρα στὸν λαιμὸ τοῦ Πατριάρχη.

Ὁ Θρασύβουλος ἔκοψε τὸ σκοινί της καὶ τὸ ἅγιο κορμὶ ἀνέβηκε μονομιᾶς στὴν ἐπιφάνεια, ὅπου τ' ἅρπαξαν ὁ Λαμπίκης κι' ὁ παραγιός του. Ὅταν ἀνέβηκε στὸ σλέπι κι' ὁ Θρασύβουλος βρῆκε τὸν Λαμπίκη καὶ τὸν παραγιὸ γονατιστοὺς νὰ κλαῖνε καὶ ν' ἀσπάζονται τὸ ἅγιο χέρι ποὺ δὲν εἶχε ὑψωθῆ ποτὲ παρὰ μόνον γιὰ νὰ εὐλογήσῃ...

Ὁ Θρασύβουλος εἶχε μελανιάσῃ ἀπὸ τὸ κρύο. Τρίφτηκε δυνατὰ μὲ μιὰ στεγνὴ μπόλια, ντύθηκε βιαστικά, καὶ γονάτισε καὶ κεῖνος κοντὰ στοὺς δύο ἄλλους, γιὰ νὰ ἑνώσῃ τὸ θρῆνο του μὲ τὸν δικό τους...

Ἄχ! Τί συγκηνιτικὸ θέαμα ποὺ ἦταν στ' ἀλήθεια, ἐκεῖνο τὸ ἔρημο καϊκάκι μέσα στὴν κρύα συγνεφιασμένη νύχτα, ὅπου τρεῖς χριστιανοὶ θρηνοῦσαν τὸν ἀδικοσκοτωμένο Πατριάρχη τους! Ἦταν τρία παιδιὰ ποὺ ἔκλαιγαν τὸν πατέρα τους... Κι' Ἐκεῖνος! Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Πέμπτος, ὁ πατέρας τῆς ὀρθόδοξης χριστιανωσύνης, ποὺ κείτονταν μὲ τὸ βρεμμένο ράσο κολλημένο στὸ ἅγιο κορμὶ ποὺ τὸ εἶχαν κάνει λιγνὸ καὶ ἄϋλο οἱ νηστεῖες καὶ οἱ ἀτελείωτες προσευχές!

— Βρίσκεσαι στὰ δεξιὰ τοῦ οὐρα-

νιου πατέρα μας τώρα Παναγιώτατε! ψιθύριζε μές στ' αναφυλλητά του ό Θρασύβουλος. Έμεϊς όμως πού θρηνούμε την άδικη θανή σου, μείναμε χωρίς προστάτη, Πατέρα μας!

— Θά μάς προστατεύη άπό τόν ούρανό! είπε ό Λαμπίκης. Τόσων μαρτύρων αίμα, δέν μπορεί νά χύθηκε άδίκως!

Ό Θρασύβουλος σκούπισε τά μάτια του, καί τόν κοίταξε παραξενεμένος.

— Δέν μιλάς σάν άπλός καϊκτζής Λαμπίκη! είπε. Ποιός είσαι;

— Είμαι πράγματι καϊκτζής παλληκάρι μου. Μά ό πατέρας μου ήταν μιά φορά πλούσιος χρυσικός, πού οί έχθροί τού Γένους τόν σκότωσαν καί τού πήραν όλη του τήν περιουσία. Μού είχε δώσει μόρφωση καλή, άλλά έγινα καϊκτζής γιά νά κερδίζω τό ψωμί τών παιδιών μου. Πήραν τά κουπιά, κι' άρχισαν νά λάμνουν.

Σέ λίγο πλεύρισαν τό καράβι τού καπετάν Σκλάβου πού οί ναύτες του καρτερούσαν ξεσκούφωτοι καί συγκινημένοι.

Τό ίερό λείψανο τού Πατριάρχη, άνεβάστηκε στά χέρια στό καράβι, καί οί ναύτες τό απόθεσαν στό κλινάρι πού είχαν έτοιμάσει έπίτηδες γι' αύτό.

Τά λαδοφάναρα στό κεφάλι καί στά πόδια, ήταν οί νεκρικές λαμπάδες του.

Καί οί ναύτες οί ίδιοι τόν έντυσαν μέ τά χρυσά του άμφια πού είχε κατορθώσει νά περισώση ό Θρασύβουλος, κι' άκούμπησαν στά σταυρωμένα χέρια του, τόν άδαμαντοκόλλητο σταυρό. Κι' ύστερα άρχισαν τήν τιμητική τους βάρδεια γύρω στόν σεπτό νεκρό: όλοι θ' άγρυπνούσαν μέ τήν σειρά τους, τέσσαρες τέσσαρες, ώς νά φτάσουν στήν Όδησσό...

Άπό τήν θάλασσα είχαν περισώσει τό λείψανο τού Πατριάρχη, καί οί άνθρωποι τής θάλασσας θά ξαγρυπνούσαν κοντά του...

Ό Θρασύβουλος άποχαιρέτησε μέ συγκίνηση τόν Λαμπίκη.

— Βουνό μέ βουνό δέν σμίγει, είπε, άλλά οί άνθρωποι ξανασυναντιούνται. Εύχομαι ν' άνταμωθούμε σέ ώρες πιό εύτυχισμένες γιά τό Γένος!

— Άμήν! είπε ό Λαμπίκης.

Φιλήθηκαν, καί τό σλέπι άπομακρύνθηκε καί χάθηκε μές στήν άφέγγαρη νύχτα.

Πρίν καλά καλά χαράξει, σαλπάρισε καί τό καράβι.

Έφτασαν γρήγορα στήν Όδησσό.

Έκεί οί κάτοικοι ειδοποιημένοι, είχαν μαζευτή στήν παραλία. Έκαναν τού Πατριάρχη μεγαλοπρεπέστατη κηδεία, καί γιά δυό ολόκληρες μέρες περνούσε τό πλήθος νά προσκυνήση τόν τάφο του.

Όσο γιά τόν Θρασύβουλο, μόλις ήσύχασε λίγο, έστειλε στήν Άρκαδία, στήν Πελοπόννησο μέ δικό του άνθρωπο, μπιστεμένο, αύτό τό σύντομο γράμμα.

Άγαπητή μου Άνδρονίκη,

Σώθηκα ώς έκ θαύματος. Μόλις ήσυχάση τό κεφάλι μου θά σού γράψω γιά τόν τραγικό θάνατο τού Πατριάρχη μας. Σέ συλλογίζομαι άδιάκοπα μέσα στίς τόσες συμφορές πού μάς εύρήκαν. Μή μέ ξεχνάς, όπως δέν ξεχνώ κι' έγώ πώς τούς άρραβώνες μας τούς είχε εύλογήσει Έκείνος! Τρέμω όταν συλλογίζομαι τί πρόκειται νά πάθουν οί χριστιανοί στήν Πελοπόννησο. Ό Θεός νά σέ προστατεύη καί νά σέ φυλάη άπό κάθε κίνδυνο.

Ό μνηστήρας σου Θρασύβουλος

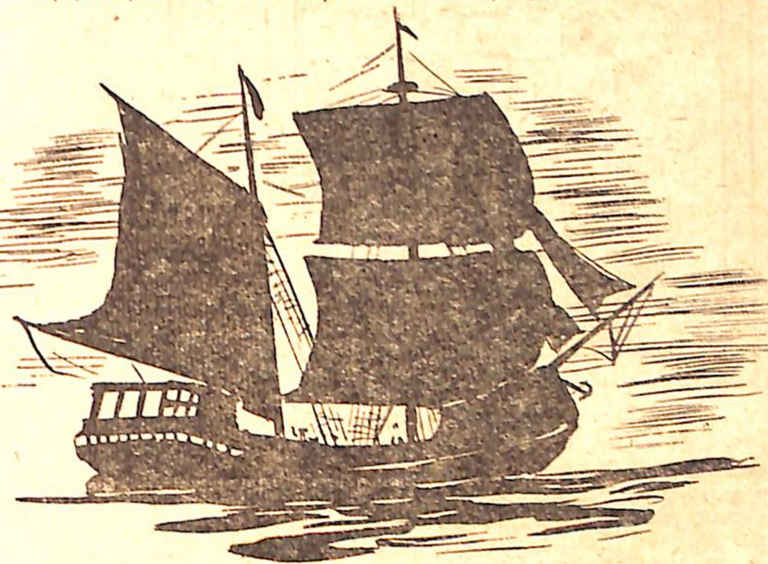
Η ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ

Πρέπει τώρα νά γυρίσωμε άρκετούς μήνες πίσω, κι' άπό τήν Κωσταντινούπολη, νά μεταφερθούμε στήν πανόμορφη έπαρχία τής Πελοποννήσου, τήν Άρκαδία.

Είναι γεμάτη ομορφιές ή Πελοπόννησος, ό θρυλικός Μωρηάς. Κι' ένα άπό τά πιό ρωμαντικά της μέρη, είναι κι' ή Άρκαδία μέ τά πανύψηλα βουνά, καί τά κελαρυστά ρυάκια.

Στήν χώρα αύτή, βασίλευε τ' άρχαία χρόνια ή θεά Άρτεμη, ή θεά τού κυνηγιού, γιατί είναι λόγγοι μοσκοβολημένοι έκεί καί μικρά χαριτωμένα δάση όπου γύριζαν οί Άμαδρυάδες, οί νύμφες τών δασών, καί οί Ναϊάδες οί νύμφες τού γλυκού νερού...

Έκεί, όχι μακρυά άπό τόν μικρό ποταμό Γορτύνιο βρίσκεται καί ή μικρή πόλη Δημητσάνα, ή πατρίδα τού Πατριάρχη Γρηγορίου τού Πέμπτου.

Πρίν καλά καλά χαράξη, σαλπάρισε τό καράβι

Λοιπόν λίγους μήνες πρίν γίνουν τά γεγονότα πού διηγηθήκαμε, (ό τραγικός δηλαδή άπαγχονισμός τού Πατριάρχη, καί ή μεταφορά τού λειψάνου του στήν Όδησσό τής Ρωσίας), ένα γλυκό άνοιξιάτικο άπόγευμα, ένώ οί τελευταίες άχτίδες τού ήλιου χρύσωναν τίς βουνοκορφές τής Κυλλήνης καί τού Παρασίου, τών δυό μεγάλων βουνών, μιά όμορφη νέα βοσκοπούλα όδηγούσε τό κοπάδι της καί προχωρούσε κάτω άπό τόν Ύψούντα (τό χαλασμένο βουνό όπως τό λέει ό λαός).

Κάθησε σέ μιά πέτρα, πλάϊ σ' ένα ρυάκι μέ γάργαρο κελαρυστό νερό, κι' άφησε τά ζώα της νά βόσκουν έλεύθερα.

Άν τήν κοίταζε κανείς άπό μακρυά, σίγουρα θά τήν έπαιρνε γιά τήν θεά Άρτεμη, τήν άρχαία θεά τού κυνηγιού, μέ τό πανόμορφο πρόσωπο καί τό λυγερό κορμί.

Ήταν ψιλή, λιγνή, ώς δεκαεφτά χρόνων. Τά μαλλιά της ήταν μαύρα σάν τό φτερό τού κόρακα, τά μάτια της μακρουλά, άμυγδαλωτά, μέ όμορφα λεπτά φρύδια, καί μακρυές βλεφαρίδες. Ή μύτη της κοντηλένια, καί τό στόμα της μπουμπούκι.

Κι' είχε έναν άέρα σοβαρότητας καί λεβεντιάς πού τήν έδειχναν γιά πιό μεγάλη.

Όταν κάθησε χάμω, έβγαλε άπό τό σακκούλι της ένα κομμάτι ψωμί, κι' άρχισε νά φωνάζη μιά μιά τίς γιδούλες πού σαλτοπηδούσαν γύρω της χαριτωμένα:

— Έλάτε δώ, καλές μου! Μελπομένη! Άμάλθεια! Κλειώ! Έλάτε δώ!

Οί γιδούλες πού άκουγαν τ' όνομά τους, πλησίαζαν μέ τήν σειρά τους ή καθεμιά, κι' έπαιρνε άπό τό χέρι τής κυράς της, τό ψωμί πού τής έδινε.

Καθώς ό ήλιος προχωρούσε πρός τή Δύση, οί γιδούλες κουρασμένες καί χορτασμένες, κάθησαν τριγύρω της.

Τότε ή κοπέλλα, άκουμπώντας στήν γκλίτσα της, άρχισε νά τραγουδάη.

Ή άργυρή φωνή της πού τήν συνώδευε τό γάργαρο φλοίφλισμα τού νερού, άντηχούσε καθαρή σάν τό κρύσταλλο.

Έλεγε ένα τραγούδι τού Ρήγα Φεραίου, ή ώραία παιδούλα. Ένα άπό κείνα τά τραγούδια πού τά έλεγαν οί άλύτρωτοι Έλληνες, καί σκιρτούσε ή καρδιά τους άπό λαχτάρα καί κρυφή άπαντοχή γιά τήν έλευθερία πού δέν είχαν. Ένα άπό κείνα τά τραγούδια πού προετοίμασαν τήν Έπανάσταση.

Ώ παιδιά μου
όρφανά μου
σκορπισμένα 'δώ κι' έκεί,
ύβρισμένα,
διωγμένα
άπ' τά έθνη πανοικεί,
πού μέ κόπους
κατά τόπους
τρέχετε διά μιάν τροφήν,
είς δεσπότας
καί ίδιώτας
δούλου δέχεσθε μορφήν,
ξυπνήστε τέκνα κι' ήλθεν ή ώρα,
ξυπνήστε όλοι, τρέξετε τώρα,
κι' ήλθεν ό Δείπνος ό Μυστικός!

Τό τραγούδι αύτό πού άρχιζε σάν μοιρολόϊ καί τελείωνε σάν πολεμικός παιάνας, έκλεινε μέσα του όλον τόν πόνο τού ύπόδουλου έλληνισμού.

Έτσι καθώς άντιλαλούσε στήν κοιλάδα, έφτασε στ' αύτιά ένός νέου πού έτυχε νά κυνηγάη έκείνη τήν ήμέρα άπό τήν άλλη μεριά τής πλαγιάς.

Ό νέος αύτός ήταν ό Θρασύβουλος, πού τόν γνωρίσαμε άπό τά προηγούμενα κεφάλαια.

Ήταν άπό τήν Δημητσάνα ό νέος, είχε τό δισάκι του γεμάτο κυνήγι, κι' είχε καθίσει σέ μιά πέτρα νά ξαποστάση, ώς νά πάρη τόν δρόμο τού γυρισμού γιά τήν πόλη.

(Ή συνέχεια στό άλλο φύλλο)

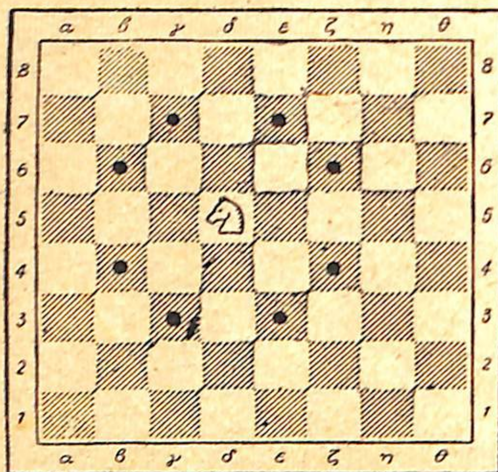
ΤΟ ΣΚΑΚΙ

4ον.

Ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενο φύλλο τὴν κίνηση τοῦ Ρ, τῆς Β, τοῦ Π καὶ τοῦ Α. Σήμερα θὰ συνεχίσουμε μὲ τὸν Ι καὶ στὸ ἐρχόμενο θὰ συνεχίσουμε μὲ τὸν Σ.

Ο ΙΠΠΟΣ

Γιὰ νὰ καταλάβετε πῶς κινεῖται ὁ Ι, κοιτάξτε πρῶτα τὴν εἰκόνα ἀριθ. 8. Βλέπουμε σ' αὐτὴ πῶς ὁ Ιδ5 μπορεῖ νὰ πάη ἀπὸ τὸ δ5 σὲ ὀκτὼ τετραγωνάκια, τὰ γ3, β4, β6, γ7, ε7, ζ6, ζ4 καὶ ε3, ὅπως τὰ βλέπετε σημειωμένα μὲ τὶς κουκίδες. Ἂς πάρουμε ἕνα ἀπὸ τὰ τετραγωνάκια αὐτά, π.χ. τὸ γ3, κι' ἂς δοῦμε μὲ τὶ τρόπο μπορεῖ ὁ Ἵππος μας νὰ φθάση ἐκεῖ. Δὲν θὰ δυσκολευθοῦμε νὰ δοῦμε ὅτι ἂν ἀκολουθήσουμε νοερὰ μιὰ κίνηση Πύργου ἀπὸ τὸ δ5 στὸ δ4 κι' ὕστερα ἄλλη μιὰ Ἀξιωματικοῦ ἀπὸ τὸ δ4 στὸ γ3, φθάνουμε στὸ τετραγωνάκι αὐτό, ποὺ ἀντιστοιχεῖ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ὀκτὼ δυνατὲς κινήσεις τοῦ Ιδ5. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸ ε3 καὶ μ' ὅλα τ' ἄλλα σημαδεμένα τετραγωνάκια, ποὺ ὅπως βλέπουμε εἶναι ὅλα τετραγωνάκια χρώματος ἀντιθέτου ἀπὸ κεῖνο ποὺ ξεκίνησε ὁ Ι, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ δ5. Αὐτὸ εἶναι τετραγωνάκι λευκό, ἐνῶ ἐκεῖνα εἶναι μαῦρα.

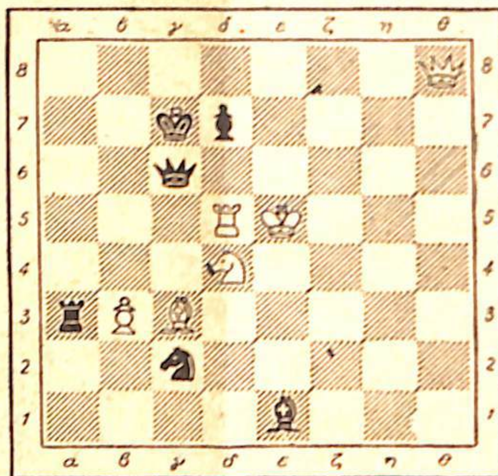
Εἰκόνα ἀριθ. 8.

Ἔτσι βρήκαμε μαζὺ τὸν ὁρισμὸ γιὰ τὴν κίνηση τοῦ Ἵππου καὶ μποροῦμε νὰ τὸν διατυπώσουμε ὡς ἑξῆς: Ὁ Ι παίζει πηδώντας σ' ἕνα τετραγωνάκι ἀντιθέτου χρώματος ἀπ' αὐτὸ ποὺ ξεκινᾶ καὶ ποὺ τὸ βρίσκουμε ἂν τὸν φαντασθοῦμε νὰ κάνη ἕνα βῆμα σὰν Π πρὸς ἕνα γειτονικό του τετραγωνάκι καὶ κατόπι ἕνα βῆμα σὰν Α σ' ἕνα συνεχόμενο τετραγωνάκι, πάντα ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὸ τετραγωνάκι ἀπ' ὅπου ξεκίνησε.

Πρέπει τώρα νὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς ὁ Ι, γιὰ νὰ φθάση στὸ τετραγωνάκι τῆς ἀφίξεως, δὲν περνάει στὴν πραγματικότητα ἀπὸ τὰ τετραγωνάκια ποὺ ἀναφέραμε. Αὐτὰ τὰ χρησιμοποιήσαμε νοερά, καθὼς εἴπαμε, γιὰ νὰ βοηθηθοῦμε στὸ νὰ βροῦμε τὸ τετραγωνάκι τῆς ἀφίξεως. Στὴν πραγματικότητα λοιπὸν ὁ Ι κάνει ἕνα πήδημα, δηλαδὴ ἀπογειώνεται, ὅπως θὰ λέγαμε, καὶ προσγειώνεται στὸ τετραγωνάκι τῆς ἀφίξεως, χωρὶς ἔτσι νὰ ὑπάρχουν γι' αὐτὸν ἐνδιάμεσα ἐμπόδια. Ὥστε ἂν στὰ ἐνδιάμεσα τετραγωνάκια ὑπάρχουν ἄλλα κομμάτια, φιλικὰ ἢ ἐχθρικά, ὁ Ι τὰ ὑπερπηδᾶ καὶ ἔρχεται στὸ τετραγωνάκι τῆς ἀφίξεως, ἀρκεῖ βέβαια αὐτὸ νὰ μὴ εἶναι πιασμένο ἀπὸ φιλικὸ κομμάτι. Ἂν αὐτὸ εἶναι πιασμένο ἀπὸ ἐχθρικὸ κομμάτι, τότε ὁ Ι πάλι μπορεῖ νὰ πάη ἐκεῖ, παίρνωντας, καθὼς ξέρουμε, τὸ ἐχθρικὸ κομμάτι.

Γιὰ ὅλ' αὐτὰ κοιτάξτε πάλι τὴν εἰκόνα ἀρ. 8: Ἂν στὰ τετραγωνάκια δ4 ἢ γ4 ὑπῆρχαν κομμάτια λευκὰ ἢ μαῦρα, αὐτὸ δὲν θὰ ἐμπόδιζε διόλου τὸν λευκὸ Ιδ5 νὰ κάμη τὴν κίνησή του καὶ νὰ ἔλθη στὸ γ3. Ἂν στὸ γ3 ὑπῆρχε μαῦρο (ἐχθρικὸ) κομμάτι ὁ Ιδ5 θὰ μποροῦσε νὰ τὸ φάη παίρνοντας τὴ θέση του. Μονάχα ἂν στὸ γ3 ὑπῆρχε λευκὸ κομμάτι ὁ λευκὸς Ιδ5 δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάμη τὴν κίνηση αὐτὴ στὸ γ3.

Καὶ τώρα, ἀφοῦ εἴδαμε πῶς κινεῖται κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς φιγοῦρες, πρὶν προχωρήσουμε στὸ πιόνι, νομίζω πῶς πρέπει νὰ κάμουμε μιὰ ἄσκηση. Ἡ εἰκόνα ἀριθ. 9 θὰ μᾶς βοηθήση σ' αὐτό.

Εἰκόνα ἀριθ. 9.

Ὅπως βλέπετε ἐδῶ, τὸ διάγραμμα παρουσιάζει τὴν ἑξῆς ὄψη:

Λευκὰ (6): Ρε5, Βθ8, Πδ5, Αγ3, Ιδ4, Σβ3.

Μαῦρα (6): Ργ7, Βγ6, Πα3, Αε1, Ιγ2, Σδ7.

Στὴ θέση αὐτή, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πιόνια, ποὺ δὲν τὰ ξέρετε ἀκόμη καὶ τοὺς βασιλιάδες, γιὰ τοὺς ὁποίους μένουν νὰ ἐξηγήσουμε μερικὰ ἀκόμη οὐσιώδη πράγματα, θὰ βροῦμε τὶ κινήσεις καὶ παρσίματα μπορεῖ νὰ κάμη καθεμιὰ ἀπὸ τὶς φιγοῦρες, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ λευκά.

Ἡ λευκὴ Βθ8 (ποὺ μποροῦμε γιὰ συντομία νὰ τὴν παραστήσουμε μὲ λΒθ8) μπορεῖ νὰ κινηθῆ, ὅπως βλέπετε, χωρὶς κανένα ἐμπόδιο, πάνω σ' ὅλη τὴν ὁριζόντιο 8, σ' ὅλη τὴν κάθετο θ καὶ σ' ἕνα μέρος μόνο τῆς μεγάλης μαύρης διαγωνίου, δηλαδὴ στὰ τετραγωνάκια η7 καὶ ζ6. Στὸ δρόμο της δὲν συναντᾶ ἐχθρικὸ κομμάτι κι' ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ φάη τίποτε.

Ὁ λΠδ5 μπορεῖ νὰ κινηθῆ πρὸς τ' ἀριστερά, πάνω στὴν ὁριζόντιο 5, μέχρι τὴν ἄκρη. Ἐπίσης μπορεῖ, ἀνεβαίνοντας τὴν κάθετο δ, νὰ πάη στὸ δ6 ἢ νὰ πάη στὸ δ7 τρώγοντας τὸ ἐχθρικὸ πιόνι (μΣδ7). Ἄλλη κίνηση δὲν ἔχει, γιατὶ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τὰ κάτω, ὅπως βλέπετε, ὑπάρχουν φιλικὰ ἐμπόδια.

Ὁ λΑγ3, ποὺ κινεῖται στὶς διαγώνιες, μπορεῖ νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια β2 καὶ α1. Ἐπίσης στὰ β4 καὶ α5. Τέλος, μὲ κατεύθυνση πρὸς τὸ κάτω μέρος τῆς τελευταίας αὐτῆς διαγωνίου, μπορεῖ νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια δ2 καὶ ε1. Στὸ τελευταῖο αὐτὸ τετραγωνάκι, βέβαια, παίρνει τὸν ἀντίπαλο συνάδελφό του (μΑε1).

Τώρα ὁ λΙδ4. Αὐτὸς μπορεῖ νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια β5, γ6 (παίρνοντας τὴν μΒ), ε6, ζ5, ζ3, ε2, γ2 (παίρνοντας τὸν μΙ). Δὲν μπορεῖ νὰ πάη στὸ τετραγωνάκι β3 γιατὶ αὐτὸ εἶναι πιασμένο ἀπὸ φιλικὸ κομμάτι, τὸν λΣβ3.

Τώρα στὶς μαῦρες φιγοῦρες. Ἡ μΒγ6 μπορεῖ νὰ κινηθῆ ἐλεύθερα πάνω σ' ὅλη τὴν ὁριζόντιο 6 καὶ στὰ τετραγωνάκια γ5, γ4 καὶ γ3 τῆς καθέτου γ. Στὸ τελευταῖο αὐτό, βέβαια, παίρνει τὸν λΑγ3. Ἐπίσης μπορεῖ νὰ κινηθῆ ἐπάνω στὶς διαγώνιες καὶ νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια α4, β5, α8, β7 καὶ τέλος στὸ δ5 παίρνοντας τὸν λΠδ5. Ἄλλη κίνηση δὲν ἔχει γιατὶ στὶς δυὸ ἄλλες διευθύνσεις ὑπάρχουν φιλικὰ ἐμπόδια (ὁ μΡγ7 καὶ ὁ μ Σδ7).

Δὲν χρειάζεται, φαντάζομαι, νὰ προχωρήσω ἐγὼ καὶ στὶς ὑπόλοιπες τρεῖς μαῦρες φιγοῦρες (Π,Α,Ι). Αὐτὲς θὰ τὶς κοιτάξετε μόνοι σας καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς χωρὶς λάθος θὰ βρῆτε ὅλες τὶς δυνατὲς κινήσεις καὶ τὰ παρσίματα ποὺ μποροῦν νὰ κάμουν.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Καπηλειό!

Μέσα στὸ μισοσκόταδο, ποὺ δὲν καταλα-
(βαίνω
ἂν μοιάζη μὲ ξημέρωμα ἢ σούρουπο νωθρό,
συντροφιαστὰ τὰ γειρατιὰ τραβᾶν στ' ἀγα-
(πημένο
τὸ καπηλειό, τὸ γνώριμο ἀπ' τὸν παληὸ
(καιρό!...

Μὲς στὴ βαρειά του ἀτμόσφαιρα τὸ φῶς
(ἀπ' τὸ λυχνάρι
ἀνάμεσα ἀπὸ βρώμικους ἀνασασμοὺς σκορ-
(πιέται
κι ὁ κάθε γέροντας γυρτὸς στὸ λιγδερὸ
(ντουβάρι
δίπλα σὲ μιὰ κοῦπα κρασὶ μὲ θλίψι συλλο-
(γιέται.

Σκοῦρα σκιὰ ὁ κάπελας στὸ βάθος ἀχνο-
(φαίνεται.
Αἷμα κρασένιο ἀργοκυλᾶ ἀπ' τὰ χοντρὰ
(βαρέλια
Κάθε μιὰ θλίψι ἀπ' τὸ κρασὶ γιὰ μιὰ στιγ-
(μὴ ξεπλένεται
κι ἀκούγονται φωνὲς χαρᾶς καὶ βραχνια-
(σμένα γέλια.

Μαζὺ τὰ φτωχογειρατιὰ κεῖ μέσα λησμο-
(νοῦνε
τὶς πίκρες τους, τὰ βάσανα, τοὺς πόνους
(καὶ τὶς λῦπες
καὶ βρίσκουνε φτηνὴ χαρὰ λίγο κρασὶ σὰν
(πιοῦνε
ἐνῶ ἡ σκέψι στοῦ καπνοῦ χάνεται τὶς το-
(λίπες!...

Κρατᾶν τὰ κρασοπότηρα μὲ ροζιασμένα
(χέρια
καὶ τραγουδᾶν παράφωνα σὲ τόνο πικρα-
(μένο.
'Απ' τὸ μικρὸ παράθυρο φαίνονται λίγα
(ἀστέρια
κι ἀκούγεται κάποιων σκυλιῶν τὸ οὔρλια-
(χτὸ πνιγμένο!...

Στὸν τοῖχο τὸν καμπουριαστὸ θεριεύουν οἱ
(σκιές τους
κι ἐνῶ τοῦ κόκορα ἡ φωνὴ γροικιέται νυ-
(σταγμένη
ἔρχονται καὶ τοὺς παίρνουνε σιγὰ - σιγὰ οἱ
(γρηές τους
καὶ μόνο κάποιος ἔρημος στὸ καπηλειὸ ἀ-
(πομένει!...

Ὄνειρο...

Τρεμόσβυστη ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ στὰ σκο-
(τεινὰ
ματάκια ἑνὸς παιδιοῦ ζητᾶ νὰ ρίξη φῶς!...
Τῆς φλόγας τὸ τρεμόσβυσμα σὰν τρυφερὴ
(τροφὸς
σφιχταγκαλιάζει τὰ ὄνειρα, π' ἡ φαντασία
(γεννᾶ...

Δόξες, τιμές, πλούτη, χαρὲς χαϊδεύουνε τὸ
(νοῦ
κι ἐνῶ ἡ λάμψι τοῦ κεριοῦ φωτίζει τὸ σκο-
(τάδι
ξεθαρεμένο τὸ παιδὶ ἀπ' τὸ ζεστό της χάδι
πετᾶ ψηλά, πολὺ ψηλά, ὣς τ' ἄστρα τ' οὐ-
(ρανοῦ...

'Αφαιρεμένο, μ' ὄνειρα κάστρα χτίζει ἀέρινα
κι ἐνῶ σκιρτᾶ ἀπὸ χαρὰ ἡ ὄψι του ἡ πικρὴ
ἄθελα ξάφνου σβύνεται τ' ἀδύναμο κερί...
. . . .
δυὸ δάκρυα πέσαν θλιβερά, πάνω σὲ δάκρυα
(κέρινα!...

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Ὁ Φάνης γυρεύει χρησμό...

Εἶναι παράξενο πῶς ἄλλαξε μονομιᾶς ὁ καιρός. Παύει ὁ χιονιάς πού μαστίγωνε χτές τό βράδυ τά πρόσωπά μας. Ὡραῖα τά λέει ὁ Κάλβος σ' ἕνα του ποίημα:

Δέν ἔμεινε, καί ἄν ἔπεσεν,
εἰς τό πρόσωπόν σου ἡ χιών!

Ναί τά χιόνια πού εἶχαν στρώσει τῆς γῆς τό πρόσωπο ἔχουν λυώσει μέσα στή νύχτα. Ζέστανε ἀπότομα ὁ καιρός κι' ἡ μέρα εἶναι χαρά Θεοῦ σήμερα. Εἶναι τό θαῦμα τοῦ Ἀπόλλωνα, λέει ὁ Φάνης. Πῶς μποροῦσε νά μή μᾶς στείλη τόν ἥλιο του ὁ χρυσόμαλλος Φοῖβος, μιά κι' ἤρθαμε ἐδῶ, μεσοχείμωνα, νά θαυμάσουμε τούς Δελφούς του;

Λοιπόν, ἄς κινήσωμε σάν ἀρχαῖοι προσκυνητές. Ὁ Φάνης βρίσκεται πάλι στόν οἶστρο του: Θέλει νά ζήση σέ μιάν ἀτμόσφαιρα περασμένη. Ἦρθε, λέει, προσκυνητής ἀπ' τόν Νέο κόσμο, γιά νά ζητήση χρησμό ἀπό τήν Πυθία.

— Πές μου τί θά ρωτήσης τή μάντισσα τοῦ Θεοῦ, Φάνη;

— Θά τ' ἀκούσης σάν πᾶμε μπροστά στόν ἱερό τρίποδά της, μοῦ ἀπαντᾶ. Μά ὡς τόσο σέ παρακαλῶ, θεία μου, μή μοῦ φέρης ἀντίρρηση. Ἄς κάνωμε, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι, ὅταν ἐρχόντανε νά ζητήσουν χρησμό. Πές μου ἀπό ποῦ θά κινήσουμε; Ποιά εἶναι ἡ εἴσοδος τοῦ ἱεροῦ χώρου;

Τί νά κάμω; Ἄς παίξουμε πάλι τούς ἀρχαίους.

— Ἀπό δῶ, ἀπ' τό δρόμο τοῦ Διστόμου, ἦταν ἡ ἐπίσημη εἴσοδος Φάνη. Ἐκεῖ, στή Μαρμαριά, εἶναι τά ἐρείπια τῆς Προναίας Ἀθηνᾶς. Μά, ἄς πᾶμε δεξιώτερα. Νά ἡ Κασταλλία πηγή. Ἐδῶ λούζονταν οἱ ὁδοιπόροι πρίν μποῦνε στόν ἱερό χῶρο. Σ' αὐτή τήν πηγή, πού στά πανάρχαια χρόνια ἦταν πολύ πλουσιώτερη σέ νερό, ἔπαιρνε τό λουτρό της ἡ Πυθία προτοῦ καθίση στόν τρίποδα... Ἄς πλύνωμε λοιπόν τά χέρια κι' ἐμεῖς. Ὕστερα ἄς προχωρήσωμε στό ναό τοῦ Φοίβου, μαζί μέ τά δῶρα μας.

— Τί δῶρα; ρώτησε ὁ Φάνης. Τί πρέπει νά πάρω μαζί μου, ἀντάξιο γιά τό θεῖο Ἀπόλλωνα; Ξέρω πῶς ἔφερναν ἐδῶ θησαυρούς ἀνεκτίμητους. Χρυσάφι κι' ἀσήμι καί πέτρες πολύτιμες. Ποῦ νάβρω ἐγώ τέτοια δῶρα;

— Δέ δεχόταν μόνο τούς πλούσιους ὁ θεός, Φάνη. Καθένας πρόσφερε ὅ,τι μποροῦσε. Ἄς ποῦμε λοιπόν πώς αὐτό τό μπουκέτο οἱ νάρκισσοι, πού μᾶς χάρισε ὁ καλός καί φιλόξενος χωρικός πού μᾶς δέχτηκε στό σπιτάκι του, εἶναι τά δῶρα μας. Θέλεις τίποτε ἄλλο;

— Ναί κάποιο ζῶο γιά τή θυσία. Δέν ἔφερναν σφάγιο ἱερό οἱ προσκυνητές;

— Ἕνα νέο κι' ὁλάκερο σφάγιο πού τό παράδιναν στούς ὑπηρέτες καί διακόνους, γιά νά τό σφάξουν. Ἄς ὑποθέσουμε ὅμως πώς τόχουμε στείλει κι' εἶναι καιρός πιά νά κινήσουμε. Νά, ἀπό δῶ συνεχίζεται ἡ Ἱερά ὁδός. Κοίτα, ἀπό πάνω μας, πόσο μεγαλόπρεπες εἶναι οἱ Φαιδριάδες! Τό Δελφικό τοπίο εἶναι ἀπ' τά πιό ἐπιβλητικά. Νά καί τό βουνό Δέσφινα, πού κλείνει σχεδόν τόν ὁρίζοντα, ἀφήνοντας λίγο μόνο ἄνοιγμα ἴσα ἴσα γιά νά φαίνεται ὁ πράσινος κόλπος τῆς Κρίσας μαζί μέ τόν γελαστό κάμπο.

Κοίταξε, Φάνη, περνᾶμε τούς Θησαυρούς! Ὤ, τί ἦταν σ' ἐκεῖνα τά χρόνια ἡ Ἱερά ὁδός! Πῶς νά τήν ἀναπαραστήση ἡ φαντασία; Σειρά ἀπό ἀγάλματα καί λογῆς ἀναθήματα, θησαυροί καί θαυμάσια ἔργα τέχνης, στόλιζον τόν γεμάτο τώρα ἐρείπια αὐτό δρόμο. Νά ἕνα κτίριο πού ἔχουν ἀναστηλώσει: Εἶναι ὁ θησαυρός τῶν Ἀθηναίων.

— Μά, τί θά πῆ θησαυρός, θεία; Αὐτό πού μοῦ δείχνεις εἶναι ἕνας ναΐσκος σέ δωρικό ρυθμό. Ναί, καλά λές, γράφει θησαυρός.

— Οἱ ναΐσκοι αὐτοί ἦταν ἕνα εἶδος θησαυροφυλάκια, Φάνη. Κάθε πολιτεία εἶχε κτίσει τό δικό της κι' ἔκρυβε μέσα τά πολύτιμα δῶρα της, τό χρυσάφι καί τούς θησαυρούς της. Δεκαεπτά τέτοια κτίρια ἦταν ἐδῶ στή σειρά.

Νά κι' ἡ πρώτη ἐφημερίδα τοῦ κόσμου!

— Ἐφημερίδα; Δέ βλέπω τίποτε. Μόνον ἕναν τοῖχο.

— Ναί, ἕναν τοῖχο πολυγωνικό, Φάνη. Ἐδῶ οἱ ἱερεῖς τῶν Δελφῶν ἔγραφαν μικρές ἀγγελίες πού ἀφοροῦσαν τούς ἐπισκέπτες. Καί τώρα, νά τά ἐρείπια τοῦ ναοῦ. Ἦταν βαρύς, μεγαλόπρεπος δωρικός, μέ τό ἄγαλμα τοῦ Θεοῦ στή μέση, κατάχρυσο. Νά καί τό Ἄδυτο, ὅπου ἔδινε τούς χρησμούς ἡ Πυθία. Τό δάπεδο πού βλέπεις σήμερα μισοχαλασμένο, ξεσκέπαστο, τόν ἀρχαῖο ἐκεῖνο καιρό τόπλεναν μόνο μέ τό νερό τῆς Κασταλίας καί τό σκούπιζαν μέ κλωνάρια δάφνης. Σήμερα δέ φαίνεται οὔτε τό χάσμα, ὅπου στεκόταν ὁ τρίποδας. Ἄδικα γυρεύεις χρησμό, Φάνη. Κι' ἄν ἀκόμα μποροῦσε ν' ἀναστηθῆ ἡ Πυθία, θά σοῦ ξανάλεγε ὅ,τι εἶπε, στά χρόνια τοῦ Βυζαντίου, στόν Ἰουλιανό, τόν Παραβάτη:

Οὐκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβαν· οὐ παγάν λαλέουσαν.

Δέν ἔχει δηλαδή ναό πιά ὁ Φοῖβος. δέν ἔχει λαλοῦσα πηγή.

— Κάνεις λάθος, θεία, εἶπε ὁ Φάνης μέ ἔξαρση. Ἐγώ τό βλέπω τό χάσμα ἀπ' ὅπου βγαίνουν ἀτμοί, κιτρινόλευκα σύννεφα, κι' ἀνυψώνονται γύρω ἀπ' τόν τρίποδα. Νά κι' ἡ Πυθία στεφανωμένη πού μασουλᾶ φύλλα δάφνης. Οἱ ἱερεῖς γύρω της, προσμένουν τ' ἀκατανόητα λόγια της, γιά νά τά βάλουν σέ στίχους ὁμηρικούς.

Διδῶ γραπτή τήν ἐρώτησή μου καί μ' ὁδηγοῦν στόν ξενῶνα. Μά ἐγώ βλέπω μέ τῆς ψυχῆς μου τά μάτια: Ἡ Πυθία ζαλίζεται ἀπ' τούς ἀτμούς κι' ἀπό τόν καπνό τοῦ λιβανωτοῦ. Σαλεύει πάνω στόν τρίποδα, σάν ὑπνωτισμένη: Τέλος, ἀνοίγει τά χείλη. Ὁλόγυρα της οἱ ἱερεῖς, ντυμένοι στά λευκά ἄμφια τους, προσμένουν.

Κρατᾶνε στό χέρι τους κλάδους φοινικιᾶς. Ὁ πρωθιερέας ὅλο καί σημειώνει τά λόγια τῆς μάντισσας, πούχει γύρει ἀναίσθητη τώρα πάνω στή γῆ.

Ἕνας κήρυκας μέ καλεῖ. Πλησιάζω στεφανωμένος σάν θεωρός. Παίρνω τόν Πάπυρο... Θέλεις ν' ἀκούσης τί μοῦ μηνᾶ ὁ Ἀπόλλωνας;

«Ὄχι, δέν πέθανε, οἱ ἀθάνατοι δέν πεθαίνουν».

— Μά, σέ ποιό σου ἐρώτημα ἀπαντᾶ ἡ Πυθία; Τί ζήτησες ἀπό τόν Ἀπόλλωνα, Φάνη; Δέ μοῦ λές.

— Πάνω κάτω, ὅ,τι κι' ὁ αὐτοκράτορας Ἰουλιανός.

— Ἄν πέθαναν οἱ ἀρχαῖοι θεοί;

— Ἄν πέθανε τό ἑλληνικό πνεῦμα, πού γέννησε τόση ποίηση, τόση τέχνη, τέτοια σοφία. Κι' εἶδες τί μοῦ ἀπάντησε; «Οἱ ἀθάνατοι δέν πεθαίνουν». Ἡ Ἑλλάδα μας εἶναι ἀθάνατη θεία καί τό πνεῦμα πού ἄφησε τόση λάμψη, μπορεῖ νά δημιουργήση καινούργιο χρυσόν αἰῶνα. Φτάνει νά τηροῦμε τούς νόμους του. Θυμᾶσαι τί διάβαζαν στίς μετόπες τοῦ ναοῦ οἱ προσκυνητές; «Μηδέν ἄγαν». Τίποτε δηλαδή ὑπερβολικό. Ὅλα μέ τό μέτρο, ἁρμονικά λογικά: Στηριγμένη στό βάθρο τοῦ πνεύματος, ἡ καρδιά, ὅπως εἶπε κάποιος σοφός ἐξηγώντας τ' ἀρχαῖο ἑλληνικό θαῦμα. Μά τί ἔπαθες, θεία, καί δέ μιλᾶς; Αὐτά ἔπρεπε νά τά λές ἐσύ, ὄχι νά τ' ἀκοῦς ἀπό μένα.

— Καμαρώνω τόν ὄμορφο ἐνθουσιασμό σου, μικρέ μου ἀρχαιολόγε. Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού διαπιστώνω, πόσο σ' ἐμπνέουν αὐτά τά πανάρχαια μάρμαρα. Κι' ὅμως, ἔχεις δίκιο. Τ' ἀθάνατο πνεῦμα, πού ἔλεγες τώρα δά, εἶχε κάμει ἐτοῦτο τόν τόπο προσκύνημα ὅλου τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Ἀπό τοῦτο τό ἱερό, ξεπήδησαν νέες νομοθεσίες κι' ἕνας θεσμός, πού νομίζομε σήμερα τόσο μοντέρνο. Ἡ ἕνωση τῶν λαῶν μέ σκοπό τήν εἰρήνη, ἕνα εἶδος κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, κάτι σάν τόν σημερινό Ο.Η.Ε. Τότε, αὐτό τόν ὀργανισμό, τόν ἔλεγαν ἀμφικτιονία. Κάθε πολιτεία μικρή, πού κινδύνευε ἀπό ἄλλη πιό δυνατή, κατάφευγε στό συνέδριο τῶν ἀμφικτιόνων, γιά νά σταματήση τή βία τοῦ δυνατώτερου. Τούς ἐμφύλιους ἀγῶνες τῶν πόλεων, οἱ Δελφοί κήρυτταν τήν εἰρήνη, τή συναδέλφωση, τήν ἀγάπη.

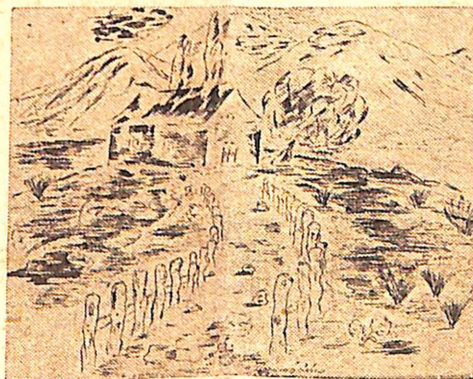
Τό μαντεῖο αὐτό, πού μονάχα στή φαντασία σου ζῆ ἀκόμη, φρόντιζε τότε γιά καθετί στήν Ἑλλάδα: ἔκανε δρόμους καλούς, καταδίκαζε ὅσους σήκωναν βίαια τά ὅπλα, ἔλυνε τίς διαφορές πού κινδύνευαν κάθε τόσο ν' ἀνάψουν πυρκαϊά στήν Ἑλλάδα.

Τέλος, τό μαντεῖο ἕνωνε γύρω του τά χωριά καί τίς πολιτεῖες καί τούς ἔλεγε πώς ἐκεῖνα ἀποτελοῦσαν τήν Ἑλλάδα. Ἑτοίμαζε δηλαδή τήν Πανελλήνια ἕνωση. Ἔτσι οἱ Δελφοί, πού πίστευαν οἱ ἀρχαῖοι πώς ἦταν ὁ «ὀμφαλός τῆς γῆς» ἔγινε τό κέντρο κι' ἡ καρδιά τῆς Ἑλλάδας. Ἀπό τοῦτα τά βράχια τῶν σκυθρωπῶν Φαιδριάδων ἀντιλαλοῦσε τό σάλπισμα τῆς εἰρήνης. Ἐδῶ ἔσμιγαν οἱ Πανέλληνες γιά νά νοιώσουν μέ τήν κοινή τους θρησκεία καί τήν κοινή πίστη τους στό θεό τοῦ φωτός, πώς ἦταν ἀδέρφια καί πώς τά χρέος τους ἦταν νά μεταδίδουν τή δάδα τῆς τέχνης καί τοῦ πολιτισμοῦ σ' ὅλους τούς λαούς.

— Ἄς μήν τό ξεχνᾶμε λοιπόν καί σήμερα, εἶπε ὁ Φάνης. Ὁ Φοῖβος τό εἶπε. Τό Δελφικό πνεῦμα δέν πέθανε. Δέν πεθαίνουν ποτέ οἱ ἀθάνατοι».

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΠΟΙΜΕΝΙΚΗ ΟΙΚΙΑ

(Σκίτσο Ἀγ. Φωτός)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Μιὰ καλὴ ἐκλογὴ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Μὲ τὶς ἀπόκριες, ποὺ πέσανε οἱ εὐλογημένες μαζὶ μὲ τὶς ἐξετάσεις, δοκίμασε κι' ὁ μικρός μου ὁ Δημητρός, πόσο εἶναι δύσκολο, μὰ καὶ πόσο ὡραῖο, νὰ θυσιάζη κανένας τὴν εὐχαρίστησή του, γιὰ τὸ καθῆκον.

Ἦρθε ποὺ λέτε ἀπ' τὸ σχολεῖο, τὸ περασμένο Σάββατο, ξαναμμένος.

— Ὁ Γιάννης ἔχει τ' ἀπόγεμα πάρτυ. Ὅλα τὰ παιδιὰ θὰ πᾶνε μασκαρεμένα. Κάλεσε κι' ἐμένα!

— Λοιπὸν τί τοῦ εἶπες; Θὰ πᾶς;

— Εἶπα πὼς θὰ ρωτήσω. Τί λὲς νὰ πάω, γιαγιά;

— Μὰ δὲν ἔχεις νὰ μελετήσης; Τί δίνετε τὴ Δευτέρα, ἐξετάσεις;

— Φυσικὴ πειραματική! Καὶ εἶναι δύσκολη καὶ πολλή. Δὲ προφθαίνω αὔριο νὰ τὴ μελετήσω. Πρέπει ν' ἀρχίσω ἀπόψε. Μὰ πάλι τί ἀτυχία! Νὰ χάσω τὴ διασκέδαση! Ἔλεγα νὰ ντυθῶ κουρσάρος! Νὰ πάω, γιαγιά; Πές μου νὰ πάω;

— Ἄκουσε, Δημητρό, κανείς μας δὲ σ' ἐμποδίζει... Οἱ καλοὶ βαθμοὶ ὅμως δὲν εἶναι λάφυρα νὰ τὰ παίρ'η κανένας μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ κουρσάρου. Λογάριασε, κι' ἀποφάσισε.

Ἔφυγε χωρὶς ν' ἀπαντήση. Παρακολούθησα τὶς κινήσεις του. Ἄνοιξε τὴν τσάντα του, πῆρε τὴ Φυσικὴ Πειραματικὴ κι' ἄρχισε νὰ μετράη τὶς σελίδες. Ποῦ καὶ ποῦ ἀναστέναζε. Τὸν ἀφῆκα μονάχο: Ἂς τὰ βγάλη πέρα, ὅπως μπορεῖ, μὲ τὴν πρώτη αὐτὴ δοκιμασία, σκέφτηκα.

Τὸ βράδυ ποὺ γύρισα, τὸν βρῆκα νὰ διαβάζη τοῦ καλοῦ καιροῦ.

— Γιαγιά, ξέρω κιόλας τὴν ὀπτική. Ἔλα νὰ μ' ἀκούσης.

Κι' ἄρχισε νὰ μοῦ ἐξηγῆ πὼς σχηματίζονται οἱ εἰκόνες στὸ μάτι μας καὶ πῶς βγάζει κανένας φωτογραφίες.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ρώτησα, εὐχαριστημένη.

— Δὲν πῆγες στὸ πάρτυ; Τί κρῖμα καὶ θὰ ἦσαν ὅλα τὰ παιδιά!

— Δὲν τὸ πιστεύω νὰ πῆγαν πολλά, ἀπάντησε. Μὰ καὶ νὰ πῆγαν, τί κέφι μποροῦσε νάχουν, ὅταν θυμοῦνται τὴν Πειραματική; Ἀνόητος ἦταν ὁ Γιάννης, ποὺ ἔκανε πάρτυ μέσα στὶς ἐξετάσεις. Κανένα καλὸ παιδὶ δὲ μπορεῖ ν' ἀφήση τὸ μάθημά του γιὰ νὰ γλεντήση. Ἐγώ, γιαγιά, αὐτὸ τὸν καιρὸ ποὔχω ἐξετάσεις δὲ θὰ πάω οὔτε σὲ κινηματογράφο, οὔτε σ' ἐκδρομή. Ὅταν ὅμως τελειώσουμε;

— Τότε φυσικὰ ἔχεις κάθε δικαίωμα καὶ νὰ παίξης καὶ νὰ γλεντήσης. Χαίρομαι ποὺ κατάλαβες μόνος σου, Δημητράκη, πὼς ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μόνο παιγνίδι καὶ πὼς ὁ ἄνθρωπος ἔχει καὶ καθήκοντα. Εἶναι βέβαια λίγο δύσκολο νὰ διαλέξης τὸ σωστό.

— Δίνει ὅμως χαρά. Εἶμαι τόσο εὐτυχισμένος ποὺ κάθησα καὶ μελέτησα.

— Καὶ βέβαια πρέπει νᾆσαι. Ἔκανες τὸ καθῆκον σου κι' αὐτὸ μόνο δίνει τὴν εὐτυχία στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ θὰ τὴν ἔχετε ὅλα σας δοκιμάσει, ἀγαπητά μου παιδιά. Δὲν εἶν' ἔτσι;

Σᾶς φιλῶ μὲ ἀγάπη
Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ὁ Βλοσυρὸς Καπετάνιος

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, τότε ἀκριβῶς ποὺ τὰ καράβια μὲ τὸν ἀτμὸ ἄρχιζαν νὰ ὀργανώνουν τὶς μεγάλες θάλασσες τοῦ κόσμου, ταξίδευε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη στὴν Ἀμερική, καὶ μιὰ Βασιλοπούλα.... Ἡ Εὐγενία. Τὴν συνώδευαν τοῦ κόσμου οἱ δασκάλες καὶ οἱ καμαριέρες, μὰ στὸ βαπόρι μέσα ὅλοι τσακίζονταν νὰ τὴν ὑπηρετήσουν. Δώδεκα καμαρῶτοι, εἴχανε ὁριστῆ μόνο γιὰ τὴ Βασιλοπούλα καὶ τὴν ἀκολουθία της. Ἀκόμα καὶ τὶς καμαριέρες ὑπηρετοῦσαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ βαποριοῦ. Ἡ Εὐγενία εἶχε ὅ,τι ἤθελε...

Μὰ δὲν ἦταν, ὥστόσο εὐχαριστημένη μέσα στὸ καράβι, μ' ὅλες τὶς περιποιήσεις καὶ μ' ὅλες τὶς τιμὲς ποὺ τὶς ἔκαναν... Ὄχι βέβαια γιατὶ καμμιὰ φουρτούνα χαλοῦσε τὸ κέφι τῆς μικρῆς! Πρῶτα - πρῶτα ταξίδευαν μ' ἕνα περίφημο καιρὸ ποὺ δὲ νόμιζε κανεὶς πὼς βρισκόταν στὸν Ὠκεανό! Μὰ καὶ μὲ φουρτούνα ἡ Βασιλοπούλα, μποροῦσε νὰ ταξιδεύη χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὴν παραμικρὴ ἀδιαθεσία!...

Μὰ τί εἶχε λοιπόν; Εἶναι κάπως περίεργο: Τὴ χτυποῦσε στὰ νεῦρα ὁ καπετάνιος! Πῶς ἦταν τόσο ἄσχημος; Μὲ κεῖνες τὶς μεγάλες καὶ ὁλόπαχες μουστάκες, μ' ἐκεῖνα τὰ γουρλωμένα μάτια, καὶ τὴ μυτάρα ποὺ κατέβαινε στραβὴ κάτω κι' ἀπὸ τὸ στόμα του, τὴν ἔκαναν νὰ φοβᾶται...

Κι' ὅταν κάθε μεσημέρι καὶ κάθε βράδυ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ κάθεται δεξιά του νὰ τρώη, τὶς κοβόταν τὸ κέφι καὶ ἡ ὄρεξη...

Καὶ κάποιο βράδυ ἐκεῖ ποὺ ἔτρωγαν, καὶ γύρισε σὲ μιὰ στιγμὴ στὸν καπετάνιο τῆς φάνηκε τόσο ἀπαίσιος ποὺ ἔνοιωσε τὰ δάκρυα στὰ μάτια της. Συγκρατήθηκε ὅμως:

— Μὰ τί τρομερό, νὰ κάθομαι δίπλα σ' αὐτὸν τὸν τρομερὸ ἄνθρωπο!... Γιατὶ ὁ Θεὸς νὰ φτιάση ἀνθρώπους μὲ τέτοια σουλούπια!... Γιατὶ νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι μὲ τέτοιες φάτσες λὲς καὶ φοροῦν τὶς πιὸ ἀποκρουστικὲς μουτσοῦνες τῶν μασκαράδων τῆς ἀποκριᾶς;... Ἀχ Θεέμου, γιατὶ ἀντὶ γιὰ τὸ βλοσυρὸ αὐτὸ κι' ἀμίλητο καπετάνιο νὰ μὴν ἦταν ἕνας ποὺ νὰ μοιάζη τοῦ μπαμπᾶ... Πῶς θὰ μιλοῦσα μαζί του, καὶ πὼς θὰ χαιρόμουν νὰ κάνω τὴν παρέα του!

Κι' ἔτσι σὰν ἀπὸ ἔνστικτο οἱ ματιές της στράφηκαν καὶ πάλι πρὸς τὸν καπετάνιο!... Μὰ τί ἔβλεπε; Θεέ μου!... Τί ἦταν αὐτό; Οἱ μουστάκες τοῦ καπετάνιου εἶχαν φύγει κι' ἕνα λεπτὸ μουστακάκι σκέπαζε τώρα τὸ ἀπάνω χεῖλός του. Καὶ τὶ κανονικὰ ἀλήθεια τὰ χαρακτηριστικά του!

Στὴ θέση τῆς στρεβλῆς ἐκείνης μύτης, ἔβλεπε τώρα κανείς... μιὰ μύτη κανονικὴ σὰν ἐκείνη τοῦ μπαμπᾶ...

Ἡ Βασιλοπούλα ἔτριψε δυὸ φορὲς τὰ μάτια της: Στὴ θέση τοῦ καπετάνιου βρισκόταν ὁ μπαμπᾶς, ὁ Βασιλιᾶς Σπυρίδων ὁ 8ος τῆς δυναστείας ποὺ βασίλευε αἰῶνες τώρα στὴ μεγάλη καὶ ἔνδοξη πατρίδα της...

— Εὐγενία, τῆς εἶπε, μὲ γελοιοποιεῖς! Ξέχασες πὼς εἶσαι Βασιλοπούλα. Τρῶς σὰν ἀφηρημένη καὶ φέρνεσαι σὰν ἕνα κακομαθημένο παιδί... Ντρέπομαι γιὰ σένα!...

Ἄλλη μιὰ φορὰ τὰ δάκρυα ἦρθαν στὰ μάτια τῆς Βασιλοπούλας!.. Τί τρομερό! σκέφτηκε· ποὺ βρέθηκε ὁ μπαμπᾶς; Μὰ γιατὶ κι' αὐτὸς τόσο βλοσυρὸς καὶ αὐστηρός;... Ποῦ πῆγε τὸ χαμόγελο του;... Καὶ ξανακοίταξε στὴ θέση τοῦ καπετάνιου!

Μὰ καὶ πάλι ξαφνιάστηκε!... Ὁ καπετάνιος, αὐτὸς ὁ ἀποτρόπαιος, καθόταν στὴ θέση του σὰν νὰ μὴν εἶχε τίποτα συμβῆ...

— Μὰ τί ἔπαθα; σκέφτηκε καὶ πάλι ἡ Βασιλοπούλα! ὀνειρεύομαι ἢ τρελλάθηκα;... Ἂν στὴ θέση τοῦ καπετάνιου ἦταν ὁ καλός μας παπᾶς ποὺ ἔχουμε στὸ παλάτι, θὰ τοῦ ἔλεγα τὸν πόνο μου καὶ θὰ γλύτωνα ἀπὸ τὸν κόμπο αὐτὸ ποὺ μὲ πνίγει...

Ξανακοίταξε στὴ θέση τοῦ καπετάνιου! Μὰ τί ἦταν αὐτὸ πάλι ποὺ τὴν ἔκαμε νὰ γουρλώση τὰ μάτια της καὶ νὰ μείνη μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα; Στὴ θέση τοῦ καπετάνιου κα-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 106)

Τα ΒΑΤΡΑΧΑΚΙΑ

Ὁ Μάρτης κόντευε νὰ τελειώση. Τὸ λειωμένο χιόνι γέμιζε τὰ χαντάκια, καὶ τὸ χορτάρι φαινόταν ντροπιασμένο ποὺ ἔβλεπε τὸν ἑαυτό του τόσο κιτρινιασμένο κι' ἄρχισε νὰ ρωτάη ἀνυπόμονα τὴ γῆ ἂν θὰ ἦταν γρήγορα ἕτοιμη ἡ καινούργια πράσινη φορεσιά του.

Ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς χλιαρὲς ἀχτῖδες του ἀπάνω στὴ λίμνη ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ ξεπαγώνη κι' ἕνα ψαρόνι (ἀλκυόνη) καθισμένο στὴν ὄχθη τραγουδοῦσε ἕναν ὀλόγλυκο σκοπὸ γιὰ νὰ διασκεδάση τὴν πλήξη του. Σὰν βαρέθηκε νὰ κελαϊδάη, σώπασε καὶ προσπάθησε ν' ἀφουγκραστῆ τί ἔλεγε τὸ νερὸ ποὺ πάφλαζε καὶ μουρμούριζε.

—Ἄχ! ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ κοντά του. Σ' ὅποιον δίνει ὁ Θεὸς παιδιά, δίνει μαζὶ κι' ἕνα σωρὸ σκοτοῦρες.

Τὸ ψαρόνι κύτταξε γύρω του κι' εἶδε ἕναν μεγάλο καφετὶ βάτραχο ποὺ τὸ ἀτένιζε μὲ περίλυπα μάτια.

—Μπά; ἀπόρησε ποιὸς εἶσαι σύ; Καλή σου μέρα. Δὲν ἔχεις ὅμως δίκιο. Βέβαια σὰν ὑπάρχουν παιδιά, ὑπάρχει καὶ πολλὴ δουλειά. Πεινοῦν καὶ φωνάζουν τὰ διαβολεμένα, καὶ πρέπει νὰ δουλεύης μιὰ ὁλάκερη μέρα γιὰ νὰ τὰ μπουκώσης. Ἀλλὰ τὸ βράδυ εἶναι μιὰ χαρὰ σὰν κάθεσαι στὴ φωλιά σου καὶ ξεκουράζεσαι καὶ κελαϊδᾶς. Ἔ, τί λὲς ἐσὺ γι' αὐτό;

— Λέω κοάξ, ἀπάντησε ὁ βάτραχος κακοκεφιασμένος.

Τὸ ψαρόνι ἔκανε σὰν νὰ μὴν ἄκουσε κι' ἐξακολούθησε:

— Κι' ἀκόμα πιὸ ὄμορφα εἶναι, σὰν μεγαλώνουν τὰ παιδιά, κι' ἀρχίζουν νὰ βλέπουν, καὶ βγάζουνε φτερὰ κι' οὐρά. Τότε τὰ μαθαίνης πῶς νὰ πετοῦν καὶ πῶς νὰ πιάνουν σκουληκάκια, ἔ;

— Κοάξ, κοάξ, κοάξ, ἔσκουξε ὁ βάτραχος κι' ἔκανε τρία πελώρια πηδήματα.

— Δὲν ξέρω τί πὰ νὰ πῆ αὐτὸ τὸ κοάξ, ἔκανε δυσαρεστημένο τὸ ψαρόνι, ἀλλὰ δὲ μοῦ χτυπάει εὐγενικὰ στ' αὐτί.

Πρὶν τελειώση τὸ λόγο του, βρέθηκε ὁ βάτραχος μὲ μιὰ τούμπα μέσα στὸ νερό. Τράβηξε τὰ μπροστινά του ποδάρια πρὸς τὸ στῆθος καὶ μὲ τὰ πισινὰ ἄρχισε νὰ κολυμπάη μ' ἀπότομες κινήσεις. Ἀφοῦ κολύμπησε κι' ἔκανε μερικὲς βόλτες ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ξαναπήδησε στὴν ὄχθη καὶ κάθισε στὴν παληά του θέση κυττάζοντας μελαγχολικὰ γύρω του.

Τὸ ψαρόνι τραγουδοῦσε μονάχο του ἕναν τόσο γλυκὸ σκοπὸ ποὔμοιαζε σὰν νἄπαιζε φλάουτο, μὰ ἔκοψε σὰν εἶδε τὸν βάτραχο καὶ τὸν ρώτησε:

—Ἔ, πῶς πᾶς; σοὔκανε καλὸ τὸ μπάνιο; Μοιάζεις ἀπὸ φυσικό σου κάπως ἀναψοκέφαλος κι' αὐτὸ εἶναι κουταμάρα. Δὲν πρέπει νὰ τὰ βλέπης ὅλα σκοῦρα στὴ ζωή. Μὰ ἔλα τώρα, πέ μου τὸν πόνο σου. Ἴσως ξαλαφρώσης.

—Ὅ,τι καὶ νὰ σοῦ πῶ δὲ θὰ μὲ νοιώσης, εἶπε ὁ βάτραχος. Τί καταλαβαίνει ἕνα τόσο ντελικάτο πουλὶ σὰν καὶ σένα, ἀπ' τὴ ζωὴ ἑνὸς φτωχοῦ βάτραχου; Ἐσὺ ἔχεις τὴν ὄμορφη ζεστὴ φωλιά σου, κι' ἀνατρέφεις τὰ παιδιά σου μ' ἀξιοπρέπεια. Μὲ μᾶς ὅμως δὲ συμβαίνει τὸ ἴδιο. Ἐμεῖς δὲν ἔχομε ζεστὴ φωλίτσα, καὶ τὰ μωρά μας δὲν μποροῦν νὰ μείνουν μόνο μὲ τὸ κρύο νερὸ ποὺ τοὺς δίνουμε.

— Δὲν ἔχεις φωληά; ρώτησε μ' ἀπορία τὸ ψαρόνι. Καὶ ποῦ ἀκουμπᾶς τ' αὐγά σου;

—Ἐκεῖ μέσα, ἀπάντησε ἐκεῖνος, κι' ἔδειξε τὴ λίμνη.

— Μέσ' στὸ νερό;

— Φυσικά, εἶπε ὁ βάτραχος. Ὡστόσο αὐτὸ μὴ σοῦ φαίνεται παράξενο. Τὰ αὐγά μας δὲν εἶναι τόσο σκληρόφλουδα σὰν τὰ δικά σας. Κι' ἂν τυχὸν τ' ἀκουμποῦσα χάμου θὰ ξεραίνονταν καὶ θὰ χαλοῦσαν.

—Ὥστε τὰ παιδιά σου μποροῦν καὶ κολυμποῦν μόλις γεννηθοῦν;

— Δόξα σοι ὁ Θεός! Αὐτὸ τὸ μποροῦν! Τὄχουμε βλέπεις στὸ αἷμα μας, εἶπε μὲ καμάρι ὁ βάτραχος. Μὰ ἀπ' τὴν ἄλλη ὅμως εἶναι τόσο κακομούτσουνα, ποὺ σὲ βεβαιῶ ἂν μποροῦσα νὰ πνιγῶ θὰ πνιγόμουνα ἀπ' τὸν καϋμό μου. Ἕνας βάτραχος ὅμως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πνιγῆ.

— Πῶς εἶναι λοιπόν, τὰ παιδιά σου; ρώτησε τὸ ψαρόνι.

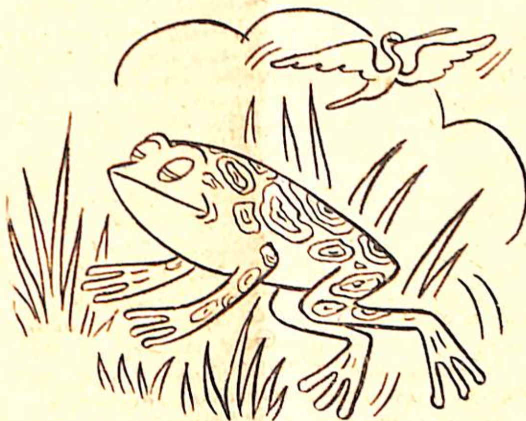
—Ἔλα νὰ δῆς μόνος σου, ἀπάντησε ὁ βάτραχος.

Προχώρησε πηδηχτὰ κατὰ μῆκος τῆς λίμνης κι' ἀπὸ πίσω ἀκολούθησε τὸ ψαρόνι γιατὶ ἦταν περίεργο νὰ μάθη. Δὲ χασομεροῦσε ἄλλως τε γιατὶ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ δὲν εἶχε καμμιὰ σοβαρώτερη ἀσχολία.

Μέσα στὸ νερὸ βρισκόντουσαν ἀμέτρητα μικροσκοπικὰ ζωάκια ποὺ κολυμποῦσαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, καὶ μπαιζόγβαιναν στὰ φύκια. Δὲν εἶχαν ποδάρια, εἶχαν ὅμως κάτι στομαχάκια φουσκωμένα καὶ χοντρά, κι' ἡ οὐρίτσες τους ποὺ εἶχαν κάτι πτερύγια τὰ ἔκαναν νὰ μοιάζουνε καθὼς κολύμπαγαν σὰν μικρὲς σφαῖρες μὲ οὐρὰ ψαριοῦ.

Ὁ βάτραχος κύτταξε τὸ ψαρόνι μὲ γεμάτα παράπονο μάτια, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα.

— Γιὰ δές, γιὰ δές, φώναξε ἐκεῖνο, γλύφοντας τὸ στόμα του. Πολὺ ὀρεκτικὰ μοῦ

φαίνονται! Ἕνας Θεὸς ξέρει τί νόστιμα πρέπει νἆναι. Μοῦ φαίνεται πῶς εἶνε ψαράκια.

— Δὲν ξέρω τί εἶναι, ἀπάντησε ὁ βάτραχος, ἀλλὰ ἀφοῦ βγῆκαν ἀπ' τ' αὐγά μου δὲν πιστεύω νἆναι αὐτὸ ποὺ λές. Ψάρια ἐμεῖς στὴν οἰκογένειά μας δὲν εἴχαμε ποτέ.

—Ἄκουσε, ἄρχισε τὸ ψαρόνι· δὲν θυμᾶμαι καλὰ ἀλλὰ ἔχω ἀκούση θαρρῶ πῶς θὰ γίνουνε κάποτε σωστὰ βατράχια. Μὴ στενοχωριέσαι μὲ τὸν καιρὸ θὰ βάλουνε γνώση.

— Κάποτε, στέναξε ὁ βάτραχος, πότε ὅμως; Δὲ βλέπεις τὰ χάλια τους; Τί χοντροστόμαχα εἶνε αὐτά; Νὰ ξεχωρίζουν τὰ σωθικά τους κάτω ἀπ' τὸ πετσί! Ἀμ' ἡ οὐρά; Ἀκούστηκε ποτὲ βάτραχος μὲ οὐρά; Καὶ ποῦ εἶναι τὰ ποδάρια τους; καὶ τί ἔχουν ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ στὸ κεφάλι; φοῦντες; Καὶ τί βλάκες πρέπει νἆναι γιὰ νὰ τσιμπολογοῦν τὰ φύκια, ἐνῶ θὰ μποροῦσαν νὰ τσακώσουν τόσα μαμούδια ποὺ εἶναι πρώτης τάξεως μεζές; Ἄχ Θεέ μου τί ἔφταιξα καὶ μοὔδωκες τέτοια ἄσκημα κι' ἀνόητα παιδιά;

Καθόταν ἀπάνω σὲ μιὰ πέτρα ποὺ ἔξῆχε λίγο ἀπ' τὸ νερὸ κι' ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα.

— Νὰ ὁ κουτογεροβάτραχος, φώναξαν μὲ μιὰ φωνὴ τὰ μικροσκοπικὰ βατραχάκια κι' ἄρχισαν νὰ κοροϊδεύουν καὶ νὰ γελοῦν τόσο δυνατὰ ποὺ τὰ στομαχάκια τους ἔτρεμαν ὁλόκληρα κι' οἱ οὐρὲς τους κοινιοῦνταν δῶθε - πέρα.

— Χὰ χὰ ὁ γέρος ποὺ πηδάει, εἶπε τὸ ἕνα.

— Μὲ τὰ στραβοπόδαρά του, πρόσθεσε κάποιο ἄλλο.

—Ἀλλάξαν οἱ καιροί, χαχάνισε τὸ τρίτο, οἱ γέροι πηδοῦν κι' οἱ νηοὶ κολυμπᾶνε...

— Ντροπή σας! ἔσκουξε ἔξω φρενῶν ὁ βάτραχος. Ἀκοῦς νὰ κοροϊδεύετε τοὺς γονιούς σας! Δὲ φτάνει ποὺ ντροπιάζετε μὲ τὸ σουλούπι σας ὁλόκληρη τὴ γενιά μας!

— Δὲ θυμᾶσαι φαίνεται πῶς θἄσουνα στὰ νειᾶτα σου γρηὰ βατραχομάνα. Ὅλο μᾶς βρίζεις καὶ ξεφωνίζεις, εἶπε τὸ πιὸ αὐθάδικο.

— Στὰ νειᾶτα μου ἤμουνα πολὺ καθὼς πρέπει. Ποτὲ δὲ γύριζα μὲ τέτοια μπιχλιμπίδια ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ στὸ κεφάλι μου.

—Αὐτὰ εἶναι τὰ πνευμόνια μου. Τί φταίγω ἐγώ; Πῶς θ' ἀνάσαινα ἂν δὲν τὰ εἶχα; Δὲν τὰ βλέπεις τί ὄμορφα ποὺ εἶναι; Ἀμ' ἡ οὐρά μου; Μήπως κι' αὐτὴ δὲ σ' ἀρέσει;

Ὁ βάτραχος ἔτρεμε τώρα ἀπὸ θυμό.

—Ἔτσι ἔ; φώναξε, γιὰ τὴν οὐρὰ καὶ τὰ πνευμόνια μιλᾶς. Γιὰ τὰ ποδάρια ποὺ σᾶς λείπουν, δὲ λὲς τίποτα.

— Καὶ τί μᾶς χρειάζονται τὰ ποδάρια; Αὐτὰ εἶναι τῆς παληᾶς μόδας. Γιὰ τὸ κολύμπι μᾶς χρειάζεται ἡ οὐρά μας. Ζήτω λοιπὸν ἡ οὐρά μας.

—Ὁ Θεὸς νὰ βάλη τὸ χέρι του, μὴν πέσω στὸ νερὸ καὶ σᾶς ἁρπάξω ὅλους, ἔκανε μὲ θρηνώδικη φωνὴ ὁ βάτραχος καὶ σταύρωσε τὰ χέρια του στὸ στῆθος.

—Ἀφοῦ ἐσὺ μᾶς γέννησες, πρέπει νὰ σοῦ ἀρέσουμε ὅπως εἴμαστε, εἶπε τὸ μικρὸ κι' ἀπομακρύνθηκε ἀπ' τὴν ὄχθη.

—Ἄσε τὰ παιδιά σου, κι' ἔλα μαζί μου νὰ ξεσκάσης, πρότεινε τὸ ψαρόνι ποὺ εἶχε παρασταθῆ σ' ὅλον τὸν οἰκογενειακὸ καβγᾶ.

— Τί λές; ἀπάντησε ὁ βάτραχος, ἂν περνοῦσα τὸ λειβάδι πηδῶντας, θὰ μὲ πόναγαν τὰ πισινά μου ποδάρια. Ἐγὼ θέλω τὴν ἡσυχία μου.

— Τότε γειά σου. Ἔχω νὰ στρώσω τὴν φωλιά μου καὶ νὰ τῆς βάλω μαλακὰ μαξιλαράκια γιατὶ κοντεύει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ βάλωμε τ' αὐγά.

Τὸ ψαρόνι ἔφυγε ἀπὸ κεῖ, κι' ὁ βάτραχος ἔμεινε ἀπάνω στὴν πέτρα. Μιὰ μυΐγα πέρασε βουΐζοντας μπροστά του. Ἄνοιξε τὸ στόμα του καὶ τὴν ἔχαψε. Ὕστερα βυθίστηκε πάλι στὶς θλιβερὲς σκέψεις του.

*

Πέρασε ἀρκετὸς καιρός. Τὸ ψαρόνι εἶχε ἑτοιμάσει πιὰ τὴ φωληά του. Πρὶν ὅμως βάλει τ' αὐγά του, θέλησε νὰ πάη ὡς πέρα στὴ λίμνη γιὰ νὰ δῆ τί γίνηκε ὁ καϋμένος ὁ βάτραχος. Σὰν ἔφτασε ἄρχισε νὰ τὸν φωνάζη.

—Ἐδῶ εἶμαι, νἆμαι, ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ κοντά του.

— Μπά; ὅλο στὴν ἴδια θέση; εἶπε τὸ πουλί.

Τί γίνονται τὰ μωρά σου; Σὲ σκέφτηκα, βλέπεις, γιατὶ κι' ἐγὼ θἄχω σὲ λίγο παιδιά.

— Εἶσαι πολὺ εὐγενικός, ὅλα πᾶν καλά, εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ βάτραχος κι' ἔκανε νόημα στὸ ψαρόνι νὰ κυττάξη μέσα στὸ νερό.

Ἐκεῖνο ἔσκυψε περίεργο ἀπάνω στὴ λίμνη καὶ εἶδε τότε ἕνα τσοῦρμο βατραχάκια νὰ πηγαινόρχονται ζωηρὰ καὶ χαρούμενα μέσ' στὸ νερό. Ἦταν τώρα πολὺ μεγαλύτερα καὶ κάμποσα ἀπ' αὐτὰ εἶχαν κάτι πολὺ χαριτωμένα πισινὰ ποδαράκια. Μερικὰ μάλιστα εἶχαν καὶ τὰ μπροστινά τους ποδάρια.

—Ἔ κάπως σουλουπώθηκαν, δὲν σοῦ φαίνεται; ρώτησε ὁ βάτραχος. Βέβαια δὲν ἔλλειψαν ἀκόμα ἡ ἀσκημοουρές τους, οὔτε κι' οἱ ἀπαίσιες φοῦντες τους ποὺ τοὺς φουσκώνουν τὸ κεφάλι. Μὰ τέλος πάντων. Ἔχουν τώρα καὶ κάποιο φιλότιμο. Δὲν μὲ κοροϊδεύουν πιὰ σὰν τοὺς φωνάζω πῶς πρέπει νὰ γίνουν τέλεια βατράχια. Ποὺ καὶ ποὺ μὲ πειράζει κανένα καὶ μοῦ λέει πῶς δὲ θέλει νὰ μοιάση ἐμένα τὴ νεροσακούλα. Ἀκοῦς νεροσακούλα! Ἄχ τὰ παιδιά. Τί σοῦ εἶναι τὰ παιδιά!

— Χαίρομαι ποὺ ὅλα πᾶν καλά, εἶπε τὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 106)

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΔΑΓΚΩΜΑΤΑ ΖΩΩΝ

Δάγκωμα σκύλου καὶ γάτας. Τὸ στόμα τοῦ σκύλου καὶ τῆς γάτας, βρίσκεται σὲ ἐπαφὴ μὲ παντὸς εἴδους ἀκαθαρσίες, γι' αὐτὸ καὶ πολλὲς ἀρρώστειες μεταδίδονται στὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ κατοικίδια αὐτά, ὄχι μόνο μὲ τὸ δάγκωμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ γλύψιμο. Καλὸ θὰ ἤτανε νὰ μὴν ἔχουμε σκύλους καὶ γάτες σὲ σπίτια ὅπου εἶναι μικρὰ παιδιά. Κι' ἂν ἔχομε νὰ μὴν τ' ἀφήνομε νὰ γλύφουν τὰ παιδιά. Πολλὲς ἀρρώστειες — ὅπως λ. χ. οἱ φοβεροὶ ἐχινόκοκκοι — μεταδίδονται ἀπὸ τὴν γλῶσσα τοῦ σκύλου.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἰδιαίτερα φοβόμαστε εἶναι ἡ λύσσα.

Λύσσα Ἡ λύσσα εἶναι ἀρρώστεια ποὺ δὲν γιατρεύεται. Μὲ τὴν ἀντιλυσσικὴ ὅμως θεραπεία τοῦ Παστέρ, μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὸν δάγκασε λυσσασμένο ζῶο, νὰ μὴν πάθη ἀπολύτως τίποτε. Κι' ὄχι μιὰ φορὰ στὶς τόσες, ἀλλὰ πάντα.

Τὸ μικρόβιο τῆς λύσσας βρίσκεται στὸ σάλιο τοῦ λυσσασμένου ζώου. Μεταδίνεται δὲ μὲ τὸ δάγκωμα. Ὡστόσο ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ἡ λύσσα μεταδώθηκε μὲ τὸ γλύψιμο.

Ἂν στὰ χέρια τύχει νάχη ὁ ἄνθρωπος γρατσουνιὲς ἢ μικρὲς πληγὲς καὶ τὰ γλύψει λυσσασμένο ζῶο, τὸ μικρόβιο μπαίνει στὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὶς γρατσουνιές.

Ὡστόσο ὅπως εἴπαμε μὲ τὴν ἀντιλυσσικὴ θεραπεία τοῦ Παστέρ, μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι 100 % βέβαιος πὼς δὲν θὰ πάθη τίποτε.

Πρῶτες βοήθειες. Μόλις μᾶς δαγκάσει τὸ ζῶο (σκῦλος ἢ γάτα) πρέπει νὰ βάλωμε ἀμέσως τὴν πληγὴ κάτω ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ βρύση, γιὰ νὰ ξεπλυθῆ καλὰ τὸ σάλιο τοῦ ζώου.

Ἐδῶ κάνομε ἐξαίρεση στὸν κανόνα πὼς ἡ ἀνοιχτὴ πληγὴ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ πλένεται μὲ νερὸ τῆς βρύσης.

Στεγνώνομε κατόπιν τὴν πληγὴ μὲ καθαρὴ γάζα, τὴν ἀλείφομε μὲ ἰώδιο, καὶ τὴν ἀφήνομε νὰ ξεραθῆ.

Ἡ ἀντιλυσσικὴ θεραπεία πρέπει νὰ γίνεται γιὰ ὅλες τὶς ὕποπτες περιπτώσεις.

Θεραπεία τοῦ σκύλου. Δὲν πρέπει νὰ σκοτώσωμε τὸν σκύλο, ἐκτὸς ἂν εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἔχει λύσσα. Πρέπει μὲ κάθε θυσία νὰ τὸν πιάσωμε, νὰ τὸν δέσωμε μὲ ἀλυσσίδα — ὄχι μὲ σκοινὶ — καὶ νὰ τὸν περιορίσωμε σὲ μέρος σίγουρο. **Παρακολουθοῦμε τὸ ζῶο 10 μέρες.** Ἂν σ' αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν παρουσιάση συμπτώματα λύσσας, τὸ πρόσωπο ποὺ δαγκώθηκε **δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνο.** Τὸ ζῶο δὲν ἔχει λύσσα, καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνη ὁ δαγκωμένος ἀντιλυσσικὴ θεραπεία. Ἐπειδὴ ὁ χρόνος ποὺ μεσολαβεῖ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ σκύλος δάγκασε τὸν ἄνθρωπο ὣς τὴν ἡμέρα ποὺ ἐκδηλώνεται ἡ ἀρρώστεια (χρόνος ἐπωάσεως ὅπως τὸν λένε) εἶναι ἀπὸ εἴκοσι μέρες ὣς δυὸ μῆνες στὸν ἄνθρωπο (40 μέρες κατὰ μέσον ὅρο) μπορεῖ χωρὶς κίνδυνο νὰ περιμένη αὐτὲς τὶς δέκα μέρες ὁ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ πεισθῆ ὅτι τὸ ζῶο εἶναι λυσσασμένο, καὶ ν' ἀρχίση τὴν ἀντιλυσσικὴ θεραπεία. **Ἐκτὸς ἂν οἱ δαγκωματιὲς εἶναι στὸ πρόσωπο, καὶ κυρίως στὰ χείλη, στὰ βλέφαρα καὶ στὴν γλῶσσα ὁπόταν ἡ ἀντιλυσσικὴ θεραπεία πρέπει ν' ἀρχίση ἀμέσως.** Ὥστε καθὼς βλέπομε, ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κάμωμε εἶναι νὰ καταφέρωμε νὰ πιάσωμα τὸν σκύλο καὶ νὰ μὴν τὸν σκοτώσωμε, ἀλλὰ νὰ τὸν ἔχωμε ὑπὸ παρατήρηση γιὰ δέκα μέρες. Μόλις ἐκδηλωθῆ λύσσα ἀρχίζομε **ἀμέσως** ἀντιλυσσικὴ θεραπεία.

Ἂν τὸ ὕποπτο σκυλὶ σκοτωθῆ, πρέπει νὰ στείλωμε τὸ κεφάλι του στὸ λυσσιατρεῖο, γιὰ νὰ μᾶς ποῦν ἂν εἶχε λύσσα.

Ἂν τὸ ὕποπτο σκυλὶ δὲν πιαστῆ, ἢ ἐξαφανίστηκε ἀφοῦ μᾶς δάγκωσε, πρέπει ἀπαραιτήτως ν' ἀρχίσωμε τὴν ἀντιλυσσικὴ θεραπεία γιὰ νὰ εἴμαστε βέβαιοι.

Ἂν ἔχομε σκύλο, πρέπει νὰ μὴ τὸν ἀφήνομε νὰ γυρίζη ἔξω ἂν ὑπάρχουν κρούσματα λύσσας, νὰ τοῦ φοροῦμε φίμωτρο, καὶ γενικὰ νὰ λαβαίνωμε τὰ μέτρα μας γιὰ νὰ μὴ γίνη δημόσιος κίνδυνος γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τοὺς συνανθρώπους μας.

ΔΑΓΚΩΜΑ ΦΙΔΙΩΝ

Στὸν τόπο μας τὸ πιὸ ἐπικίνδυνο δάγκωμα τὸ κάνουν οἱ ὀχιές. Δὲν ἔχομε φίδια ποὺ τὸ δάγκωμά τους νὰ εἶναι θανατηφόρο γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ τὸ δάγκωμα τῆς ὀχιᾶς εἶναι φαρμακερό.

Οἱ ὀχιὲς ὅπως κι' ὅλα τὰ φίδια, δαγκάνουν συνήθως τὰ πόδια, γι' αὐτὸ ὅταν κανεὶς φοράει μπότες σὲ μέρη ὅπου ἀφθονοῦν τὰ φίδια, δὲν ἔχει φόβο, παρὰ σὲ μερικὲς σπάνιες περιπτώσεις.

Μόλις δαγκώσει κάποιον φίδι, πρέπει νὰ βγάλωμε τὰ ροῦχα ἀπὸ τὸν δαγκωμένο οὕτως ὥστε νὰ μὴν κάνη καμμιὰ ἀπολύτως κίνηση, καὶ ν' ἀρχίσωμε τὶς πρῶτες βοήθειες.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ δάγκωμα, ὁ τραυματίας αἰσθάνεται δυνατὸ πόνο, καὶ γρήγορα τὸ μέρος ποὺ δαγκώθηκε πρίζεται. Ἀρχίζει νάχη γρήγορο κι' ἀδύνατο σφυγμό, ναυτία, ἐμετό, καὶ πρόσωπο ἐξαιρετικὰ χλωμό. Τὸ φαρμάκι τοῦ φιδιοῦ ἀπορροφᾶται πολὺ ἀργά, κι' ἔτσι ἔχομε ὅλο τὸν καιρὸ νὰ κάνωμε τὶς πρῶτες μας βοήθειες ἐγκαίρως. Πρῶτα πρῶτα μὲ γραββάτα, ζώνη, τιράντα ἢ ὅτι ἄλλο, δένομε σφιχτὰ τὸ δαγκωμένο μέρος πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὴν δαγκωματιά, ὣς νὰ φουσκώσουν μὲν οἱ φλέβες, χωρὶς ὅμως νὰ ἐμποδίζωμε τὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος στὶς ἀρτηρίες. Κάθε εἴκοσι λεπτά, ξεσφίγκομε ἐπὶ ἕνα λεπτὸ τὸν ἐπίδεσμο. Ὅσο αὐξάνει τὸ πρήξιμο, τόσο ὁ ἐπίδεσμος πρέπει νὰ μετακινεῖται καὶ πιὸ ἐπάνω.

Ὕστερα σὲ μιὰ φλόγα σπίρτου μὲ οἰνόπνευμα ἢ μὲ ἰώδιο ἀποστειρώνουμε ἕνα κοφτερὸ μαχαιράκι ἢ καλύτερα ξυραφάκι, καὶ μ' αὐτό, χαράζομε ἕνα σταυρὸ ἐνάμιση πόντο πιὸ πέρα ἀπὸ τὴν δαγκωματιὰ (σταυροειδὴ τομὴ) γιὰ νὰ τρέξη αἷμα ἀπὸ ἐκεῖ (νὰ προσέξωμε φυσικὰ νὰ μὴν κόψωμε τὶς φλέβες ἢ τὶς ἀρτηρίες, καὶ κυρίως στὰ μέρη τοῦ σώματος ὅπου εἶναι πιὸ κοντὰ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος, ὅπως λ. χ. στὸν καρπὸ τοῦ χεριοῦ). Ἡ τομὴ πρέπει νάχη βάθος 3 - 6 χιλιοστά, ὥστε νάβγη αἷμα, ἀλλὰ χωρὶς ὅμως νὰ πάθη ὁ δαγκωμένος καὶ αἱμορραγία. Ἂν κοπῆ μιὰ φλέβα, σταματᾶμε τὸ αἷμα πιέζοντας μὲ τὰ δάχτυλα ὅπως ἔχομε ἐξηγήσει ἄλλοτε. Ἀφοῦ κάνομε δυὸ-τρεῖς, τέσσαρες τέτοιες σταυροειδεῖς τομές, βυζαίνομε τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ καὶ τὸ φτύνομε. (Προσοχή. Δὲν πρέπει νάχωμε οὔτε κἂν τσουγκρανιὰ στὰ χείλη ἢ στὴ γλῶσσα!). Μποροῦμε νὰ τραβήξωμε αἷμα καὶ μὲ βεντούζα, ἢ μὲ εἰδικὴ συσκευή.

Πάντως ὁ πάσχων πρέπει νὰ μένη ἀκίνητος. Δὲν πρέπει νὰ τοῦ δίνωμε νὰ πίνη οἰνοπνευματώδη (κονιὰκ καὶ τέτοια). Τὸ οἰνόπνευμα βλάφτει.

Ἂν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔρθη ἐγκαίρως γιατρός, ὅσο προχωρεῖ τὸ πρήξιμο, πρέπει γύρω ἀπὸ τὴν δαγκωματιὰ νὰ συνεχίσωμε τὶς τομὲς (6 X 6 χιλιοστόμετρα, 1 ½ πόντο ἀπόσταση ἀπὸ τὴν δαγκωματιά, πέντε πόντοι ἀπόσταση ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη). **Πρέπει νὰ γίνωνται στὸ ἐπάνω μέρος τῆς δαγκωματιᾶς, καὶ πάντα πάνω στὸ πρήξιμο.** Μπορεῖ νὰ μὴ βγαίνη αἷμα, ἀλλὰ ὑγρὸ μὲ αἷμα. Κι' αὐτὸ ὅμως ὠφελεῖ ποὺ βγαίνει.

Βυζαίνομε τὴν κάθε τομὴ ὡς ἕνα τέταρτο κάθε ὥρα ὣς νάρθη ὁ γιατρός, καὶ γιὰ πολλὲς ὧρες (ὡς νὰ ὑποχωρήση τὸ πρήξιμο). Οἱ τομὲς ὅλες ὅλες δὲν πρέπει νὰ εἶναι πάνω ἀπὸ 30.

Στὸ μεταξύ, σκεπάζομε τὴν πληγὴ μὲ ἀποστειρωμένη γάζα. Τὸ δαγκωμένο μέρος πρέπει νὰ εἶναι πιὸ χαμηλὰ ἀπὸ τὸ ἄλλο σῶμα.

Ὕστερα ὁ ἄρρωστος μπορεῖ νὰ πιῆ ἕνα ἐλαφρὸ καθαρκτικὸ (ἀγγλικὸ ἁλάτι, θειϊκὴ μαγνησία), ἢ κάρλσμπατ (ἁλάτι).

Ὁ γιατρὸς Κ

• ◊◊

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Δάσκαλος: Πότε μία πόλη λέγεται μεσόγειος;

Μαθητής: Ὅταν βρίσκεται μέσ' τὴ Μεσόγειο θάλασσα Κύριε.

***

Δάσκαλος: Ποιὸς μήνας εἶναι μικρότερος, παιδί μου;

Μαθητής: Ὁ Μάϊος Κύριε, διότι αὐτὸς ἔχει τὰ λιγώτερα γράμματα.

Στάλθηκαν ἀπὸ τὸν Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ

***

ΓΡΑΨΕ ΛΑΘΟΣ!

Ἕνας ἀστυφύλακας πλησιάζει κάποιο ζητιάνο, ποὺ κάθεται στὴ γωνία τοῦ δρόμου καὶ τοῦ λέγει:

— Δὲν ντρέπεσαι λιγάκι, γέρος ἄνθρωπος, νὰ ἔχης στὸ στῆθος σου τὴν ταμπέλλα ΤΥΦΛΟΣ καὶ νὰ διαβάζης ἀπαθέστατα τὴν ἐφημερίδα;

— Ἐδῶ ἔπεσες ἔξω, λέγει ὁ ζητιάνος-«τυφλός». Δὲν διαβάζω τὴν ἐφημερίδα γιατὶ δὲν ξέρω γράμματα. Ἀλλὰ κυττάζω μονάχα τὶς εἰκόνες.

ΑΘ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμνάσιον Ναυπάκτου

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

Η ΓΙΟΡΤΗ

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα στὸ φτωχικὸ χωριουδάκι ὅλα ἦταν χαρούμενα. Τὰ κάτασπρα σπιτάκια — σὰν προβατάκια στὸν πράσινο κάμπο — ὕψωναν χαρούμενα τὸ ἀνάστημά τους, ψηλὰ ὁ βασιληὰς τῆς ἡμέρας ἔρριχνε τὶς λαμπερές του ἀκτῖνες. Μὰ καὶ ἡ φύση γιόρταζε σήμερα, καὶ ἀπὸ τὸ πρωῒ εἶχε φορέσει τὰ γιορτινά της. Ὅλα εἶναι χαρούμενα σήμερα μὰ περισσότερο οἱ χωριανοὶ καὶ ἰδίως τὰ μικρὰ παιδάκια. Εἶχε τελειώσει τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ, χάρις στὴν φροντίδα τῶν Βασιλέων Μας καὶ σήμερα θὰ γινόνταν ἡ ἑορτὴ τῆς νέας σχολικῆς περιόδου. Γιὰ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ ἑπτὰ χρόνια τὰ παιδάκια θὰ πήγαιναν στὸ σχολεῖο τους.

Πῶς νὰ μὴν γελάσουν, πῶς νὰ μὴν χαροῦν; Πᾶνε ἑπτὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ οἱ βάρβαροι τὸ πυρπόλησαν. Σήμερα πιὸ ὡραῖο, πιὸ μεγάλο ὑψώνει περήφανα τὸ ἀνάστημά του, χαρούμενο καὶ αὐτὸ σὰν νὰ νοιώθη τὴν μεγάλη χαρὰ τῶν χωριανῶν. Στὰ κάτασπρα καὶ ὡραῖα στενὰ τῆς γειτονιᾶς χαρούμενες ἀκουγόνταν οἱ φωνὲς τῶν χωριανῶν.

—Ἄντε μπάρμπα - Σπῦρο. Πᾶμε στὴ γιορτή, φώναξε ἕνα νεαρὸ παλληκάρι στὸ γέρο - Σπῦρο τὸν πιὸ μεγάλο τοῦ χωριοῦ.

— Γιῶργο ἑτοιμάσου νὰ πᾶμε καὶ ἐμεῖς στὴ γιορτὴ φώναξε ἡ γριὰ στὸ γέροντά της.

—Ἄντε Τάκη φόρεσε σήμερα τὰ γιορτινά σου θὰ πᾶμε στὴν γιορτὴ τοῦ νέου μας σχολείου ἔλεγε ἡ γριὰ στὸ ἐγγονάκι της.

Παντοῦ ἄκουγες τὶς ἴδιες φωνές:

«Ἄντε ἑτοιμασθῆτε νὰ πᾶμε στὴ γιορτὴ τοῦ σχολείου μας».

Γέλια, χαρές, χαρούμενες φωνὲς ἄκουγες σὲ κάθε σπιτάκι τοῦ χωριοῦ, ψηλὰ ὁ βασιληὰς τῆς ἡμέρας ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του σκορπίζοντας παντοῦ τὶς λαμπερές του ἀκτῖνες, γύρω οἱ πεταλουδίτσες χάριζαν ἕνα ὡραῖο θέαμα, πάνω ψηλὰ στὸ βουνό, τὸ ἀηδόνι εὐχαριστοῦσε τὸν Πλάστη, ἐνῶ πιὸ πάνω ἡ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ καὶ τὰ βελάσματα δονοῦσαν τὴν χαρούμενη ἀτμόσφαιρα. Κάτω στὸν κάμπο τὰ λουλούδια τίναζαν τὰ πέταλά τους ἀπὸ τὴν πρωϊνὴ δροσιὰ καὶ σήκωναν χαρούμενα τὸ κεφαλάκι τους γιὰ νὰ δεχθοῦν τὶς λαμπερὲς ἀκτῖνες τοῦ βασιληᾶ τῆς ἡμέρας. Πιὸ ζωηρὴ ἡ παπαρούνα εἶχε σηκώσει τὸ κόκκινο κεφαλάκι της. Μόνο ἕνα σπίτι ἦταν λυπημένο σήμερα, ἦταν τὸ ἀρχοντικὸ τῆς Κυρὰ - Φωτεινῆς. Ὁ ἄνδρας της ἀληθινὸ παλληκάρι ἔπεσε στὴν Μικρασιατικὴ καταστροφή, μὰ αὐτὴ γερόντισσα 58 ἐτῶν δὲν ἔχασε τίποτα ἀπὸ τὴν ζωτικότητα τῆς νεανικῆς της ἡλικίας. Μὰ στὸ κρεββάτι τοῦ πόνου, ὁ γιός της τὸ πρῶτο παλληκάρι τοῦ χωριοῦ ὁ Μῆτσος χαροπαλεύει. Πᾶνε τώρα δυὸ βδομάδες ἀπὸ τότε ποὺ ἡ φοβερὴ ἀρρώστεια τὸν ἔρριξε στὸ κρεββάτι καὶ σήμερα ἀπὸ τὴν μεγάλη γιορτὴ θὰ ἀπουσιάζῃ. Βούρκωναν κάθε τόσο τὰ μάτια τοῦ Μήτσου χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἡ γερόντισσα τὴν αἰτία. Ὅλα σιωποῦν σήμερα στὸ ἀρχοντικὸ τῆς Κυρὰ - Φωτεινῆς ἄψυχα καὶ ἔμψυχα δὲν ἔχουν ζωὴ σήμερα, οὔτε τὰ γαβγίσματα τοῦ σκυλιοῦ οὔτε τὰ βελάσματα τῶν γιδιῶν ἀκούγονταν. Τὴ σιωπὴ ὅμως αὐτὴ τάραξαν κάτι λόγια τοῦ Μήτσου:

«Μάνα ἑτοίμασε τὰ γιορτινὰ σήμερα. Θὰ πάω στὴ γιορτή».

Παρὰ τὴν ἀντίσταση τῆς μάνας, ὁ Μῆτσος ἑτοιμάστηκε, φόρεσε τὰ γιορτινά του καὶ μαζὶ μὲ τὴν μάνα του βγήκαν καὶ προχώρησαν γιὰ τὴν γιορτή. Στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου ὅλα εἶναι ἕτοιμα γιὰ τὴ γιορτή. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Μήτσου προκάλεσε ἔκπληξη.

— Γειά σου Μήτσο, ἔλεγαν ἀπὸ δῶ.

— Περαστικά σου, φώναζαν ἀπὸ ἐκεῖ.

Καὶ ἡ Κυρὰ - Φωτεινὴ καμάρωνε τὸ γιό της.

Σὲ λίγο ἄρχισε ἡ μεγάλη γιορτὴ καὶ χρόνια οἱ χωριανοὶ θὰ θυμοῦνται τὴν μέρα αὐτή.

Μὰ ὅταν πῆρε νὰ γείρῃ ὁ ἥλιος ἄρχισε ὁ χορός. Τί λεβεντιά, τί μεγαλεῖο. Πρῶτος ὁ μπάρμπα - Σπῦρος ἔσυρε τὸν χορό ἀληθινὸς λεβέντης παρὰ τὰ 80 του χρόνια. Ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Μήτσου. Τὸ λεβέντικο παράστημά του, ἡ χορευτικὴ ἱκανότης του, ἔδωσαν μεγάλο κέφι στὸ χορό. Ὅλοι τὸν καμάρωναν, μὰ πιὸ πολὺ ἡ Κυρὰ - Φωτεινή. Ψηλὰ ὁ βασιληὰς τῆς ἡμέρας ἔρριχνε τὶς τελευταῖες του ἀκτῖνες, τὰ πουλιὰ κουρασμένα γύριζαν στὶς φωλιές τους εὐχαριστώντας τὸν Δημιουργό.

Στὸν κάμπο τὰ λουλούδια ἔκλειναν τὸ κεφαλάκι τους, σὰν νὰ δέχθηκαν τὸν γλυκὸ ὕπνο κι' αὐτά, μὰ ὁ χορὸς ἐξακολουθοῦσε. Σὲ λίγο τὸ σκοτάδι σκέπασε τὸ χωριό. Λίγοι - λίγοι ἄρχισαν νὰ φεύγουν οἱ χωριανοί. Σὲ λίγο δὲν ἔμεινε στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου παρὰ μόνο ἡ κυανόλευκη ποὺ κυμάτιζε περήφανη.

Ἀπὸ τὴν ἄλλην μέρα ἄρχισε τὸ σχολεῖο, καὶ σὰν μπῆκαν μέσα τὰ παιδιὰ τὸ πρῶτο ποὺ εἶδαν ἦταν οἱ εἰκόνες τῶν Βασιλέων μας. Τώρα στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου ἀκοῦς γέλια, χαρές, παιδικὲς φωνές, καὶ ὅλα αὐτὰ χάρις στὴν φροντίδα τῆς στοργικῆς μανούλας μας τῆς Βασίλισσας καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ μεγάλου πατέρα μας τοῦ Βασιλιά μας.

ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥ

Ἦταν μικρὸ παιδὶ ἀκόμη ὅταν ἄφησε τὸ χωριό του τὴν στοργική του μητέρα καὶ τὰ ἀγαπημένα του ἀδέρφια, γιὰ νὰ φύγῃ μακρυὰ στὰ ξένα, νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ μπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ τὴν οἰκογένειά του.

ΤΟ ΞΩΚΚΛΗΣΙ Τ' Α·Ι· ΝΙΚΟΛΑ

(Σκίτσο Σφυρῆ)

Ἀφοῦ ἔζησε τὸν μεγάλο ἐκεῖνο πόνο ποὺ φέρνει στὴν ψυχὴ ὁ ἀποχωρισμός, ἄρχισε σιγὰ - σιγὰ ἐκεῖ στὰ ξένα μὲ τὴν ἀνάμνηση τῆς γλυκειᾶς του πατρίδας νὰ ἐργάζεται. Τὰ χρόνια κυλοῦσαν ἀργά, καὶ μελαγχολικά. Ἀλλὰ ἡ ἐλπίδα τοῦ γυρισμοῦ ἐθέρμαινε πάντα τὴν ψυχή του καὶ τοῦ ἔδινε θάρρος στὴν καινούργια ζωή του. Κι' ὅταν καμμιὰ φορὰ ἡ νοσταλγία τοῦ μακρυνοῦ του χωριοῦ γέμιζε τὴν καρδιά του λαχτάρα σήκωνε τὰ μάτια ψηλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ θερμὴ ἔστελνε στὸ Θεὸ προσευχή.

Ἀφοῦ πέρασαν πολλὰ χρόνια ἦρθε ἡ πολυπόθυτη ἡμέρα τοῦ γυρισμοῦ. Ἡ εὐχάριστη εἴδηση σὰν ἀστραπὴ διαδόθηκε σ' ὅλο τὸ χωριό. Ὅλοι οἱ δικοί του καὶ ἰδίως ἡ γριὰ μάνα του πῆραν τὸ δρόμο ποὺ φέρνει στὸ μικρὸ λιμανάκι τοῦ χωριοῦ. Φίλοι καὶ γνωστοὶ ντυμένοι μὲ τὰ γιορτινά τους τὸν περιμένουν. Σὲ λίγο τὸ πλοῖο μὲ χαρούμενα σφυρίγματα χαιρετᾶ τοῦ χωριοῦ τὸ εἰρηνικὸ λιμάνι. Ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν οἱ ἐπιβάτες. Μέσα σ' αὐτοὺς ξεχωρίζει κι' ὁ ξενητεμένος νέος. Τὰ μάτια του ἀστράφτουν ἀπὸ χαρὰ στὸ πρόσωπό του εἶναι διάχυτη ἡ συγκίνησή του. Καὶ νὰ εὐθὺς σὰν ἀντίκρυσε τὴν ἀγαπημένη του μητέρα ἔτρεξε καὶ ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά της.

Γλυκειά μου μανούλα!...

Ἡ στιγμὴ εἶναι συγκινητικὴ τὸ θέαμα ἐξαίσιο. Τότε ἀκριβῶς ὁ πυρακτωμένος δίσκος τοῦ ἥλιου, ἔγερνε στὰ πορφυρένια του παλάτια ἀνάμεσα ἀπὸ μενεξεδένια σύννεφα, λὲς κι' ἤθελε κι' αὐτὸς νὰ δῇ τὴν ἐξαίσια εἰκόνα τῆς συνάντησης τῆς μάνας μὲ τὸ ξενητεμένο της παιδί.

Ἔπειτα ἀφοῦ χαιρέτησε ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους διευθύνονται ὅλοι μαζὶ στὴν μικρὴ ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ. Καὶ ἐκεῖ θερμὴ πρὸς τὸ Θεὸ στέλνει ὁ ξενητεμένος εὐχαριστία γιὰ τὸν γυρισμό του. Καὶ μὲ χέρια ποὺ τρέμουν ἀπὸ συγκίνηση δίνει ἕνα σεβαστὸ ποσὸν χρημάτων γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς ἐκκλησίας. Ἔπειτα φωνάζει τὸν πρόεδρο τοῦ χωριοῦ καὶ προσφέρει καὶ σ' αὐτὸν ἕνα ὡρισμένο ποσὸν σὰν ἐνίσχυση τοῦ σχολείου. Καὶ στὸ τέλος καλώντας τὸν ἐφημέριο τῆς ἐκκλησίας δίδει μυστικὰ καὶ σ' αὐτὸν ἀρκετὰ χρήματα γιὰ τὴν περίθαλψη τῶν ἀρρώστων καὶ τῶν φτωχῶν. Ἔπειτα γέρνοντας γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὰ γόνατά του προσκυνᾶ μὲ συγκίνηση τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Ὕστερα φέρνει τὸ χέρι του γύρω ἀπ' τὴ γέρικη μέση τῆς μάνας του καὶ γυρίζουν ὅλοι μὲ χαρὰ στὸ πατρικό τους σπιτάκι ὅπου τόσες καλὲς ἀναμνήσεις τοὺς προσμένουν.

ΕΛΙΠΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΟΥΝΑΡΗ
(Τάξη Β΄ Γυμνασίου Λευκάδος)

ΟΝΕΙΡΟ

Μέσ' τ' ὄνειρό μου τὸ γλυκὸ
σὰν χελιδόνι σπαθωτὸ
ὁ νοῦς μου πάει στὸ χωριὸ
στὸ σπίτι μου τὸ πατρικό.

Βλέπω τὴ μάνα τὴ γλυκειὰ
μὲ τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά,
δίπλα της κάθεται ἡ Λενιὼ
ὑφαίνοντας στὸν ἀργαλειό.

Ἡ ἀσπρομαλλοῦσα μου γιαγιὰ
κάθεται πλάϊ στὴ φωτιὰ
μὲ τὴ γατοῦλα τὴν σταχτιὰ
καὶ τὸν Κωστῆ γιὰ συντροφιά.

Κ. ΛΑΠΠΑΣ

ΤΟ ΕΞΩΚΚΛΗΣΙ

Χωμένο κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα
ἐκεῖ, στὴν ρίζα τοῦ βουνοῦ
τὸ ἐξωκκλῆσι.
Ὄμορφο, κάτασπρο μικρό.
Μέσ' στὴν ψυχή μου τὸ φτωχὸ
τὸ ἔχω κλείσει.
Πηγαίνει ἐκεῖ ὁ χριστιανός...
Πηγαίνει κι' ὁ ἁμαρτωλὸς
νὰ προσκυνήσῃ,
σὰν ἀπ' τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ
χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ φτωχὸς
παραστράτηση.
Τὸν πόνο ποὔχει στὴν ψυχὴ
σὰν μπῇ καὶ κάνει προσευχὴ
θὲ νὰ ξεχάσῃ.
Τὸ πρόσωπο θὰ φωτισθῇ
γέλιο στὰ χείλη θὰ γραφτῇ
καὶ θὰ ξεχάσῃ.

ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ Μ. Κ.

Η ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ΒΟΛΟΥ

Ἡ παιδόπολη Βόλου εἶναι χτισμένη στοὺς πρόποδες τοῦ Πηλίου, λίγα χιλιόμετρα ἔξω ἀπ' τὸ Βόλο.

Τὸ κεφάλι της εἶναι χωμένο μέσα στὶς καταπράσινες φυλλωσιὲς τῶν δένδρων. Τὸ λούζουν νερὰ τοῦ Πηλίου, καὶ τὸ νανουρίζουν τὰ γλυκὰ κελαϊδήματα τῶν πουλιῶν. Τὰ πόδια της, βρέχονται στὰ καταγάλανα νερὰ τοῦ Παγασητικοῦ.

Ἂν τὴν κυττάξῃς ἀπ' τὸ ἀντικρυνὸ λόφο, θὰ δῇς νὰ τὴν τριγυρίζουν μικρὰ καὶ καταπράσινα βουναλάκια, κι' αὐτὴ ποὺ βρίσκεται στὴ μέση, νὰ μοιάζῃ μὲ φωλιὰ πουλιοῦ, μὲ μικρὰ πουλάκια τὰ παιδιά, καὶ προστάτες τους τὸ προσωπικό. Μπροστά της, ἁπλώνει τὰ καταγάλανα νερά του ὁ Παγασητικὸς κόλπος, ποὺ στὶς πρῶτες ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, λάμπει σὰν καθρέπτης ποὺ μέσα του, καθρεπτίζεται ἡ παιδόπολή μας.

Τὴν εἰκόνα αὐτή, τὴν ὀμορφαίνει πιὸ πολύ, καμμιὰ βαρκούλα, ποὺ σκίζει τὰ γαλανὰ νερά, ἀφήνοντας πίσω της, ἕνα ὑγρὸ αὐλάκι.

Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ μείνῃ ἔκθαμπος κανείς, μπροστὰ στὸ μαγευτικὸ αὐτὸ θέαμα; Βλέπει τὶς δυὸ στοργικὲς μητέρες, (τὴν ξηρὰ καὶ τὴ θάλασσα) νὰ δίνουν τὰ χέρια τους, καὶ νὰ κρατοῦν σφυχταγκαλιασμένη τὴν παιδόπολή μας, ποὺ τὴν νανουρίζουν, σὰ νὰ θέλουν νὰ τὴν ἀποκοιμήσουν.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΜΑΡΚΟΥΣΗΣ
(Δ΄ τάξη Γυμνασίου, Παιδόπολη Βόλου)

Ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα μονόπρακτα τοῦ Παιδικοῦ Θεάτρου

Τό ΕΥΡΗΜΑ

Τοῦ μεγάλου φίλου τῶν παιδιῶν ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Πρόσωπα: Δώρα, Φαίδρα, Πόπη, Λιλή, Φώφη, Μαρίκα. (Κορίτσια 12 μέχρι 15 χρόνων, φίλες τῆς Δώρας. Τὸ μικρότερο εἶναι ἡ Μαρίκα. Τὸ πτωχότερο ἡ Φαίδρα. Τὸ πλουσιώτερο ἡ Πόπη. Ἡ Πόπη κατοικεῖ στὸ ἴδιο σπίτι μὲ τὴ Δώρα, ἀλλὰ στὸ ἐπάνω πάτωμα). Ἐρασμία ἐσωτερικὴ δασκάλα 20 χρόνων. Σταμάτα μικρὴ ὑπηρέτρια. Ἡ σκηνὴ στὸ σπίτι τῆς Δώρας, ποὺ γιορτάζει τὰ γενέθλιά της. Ἐπίπλωση ἁπλῆ. Πόρτα στὸ βάθος. Στὰ τραπεζάκια βάζα μὲ λουλούδια. Ἡ Δώρα καὶ οἱ φίλες της Λιλή, Φώφη καὶ Μαρίκα ἑτοιμάζονται νὰ παίξουν. Ἡ Ἐρασμία, δασκάλα τῆς Δώρας, τὶς προσέχει καθισμένη σὲ μιὰν ἄκρη. Κρατάει τὸ ἐργόχειρό της καὶ κεντάει).

ΔΩΡΑ: Λοιπόν, κορίτσια, ἀρχίζουμε;

ΛΙΛΗ: Ναί, ναί, ἐλᾶτε!

ΦΩΦΗ: Ὄχι! Σταθῆτε! Ἂς περιμένουμε νὰ ρθοῦν καὶ οἱ ἄλλες! Τὸ παιγνίδι μπορεῖ νὰ γίνη μὲ τέσσαρες;

ΔΩΡΑ: Τότε πᾶμε στὴν ταράτσα νὰ παίξουμε λίγο σχοινάκι κι' ἅμα ἔρθουν!...

ΕΡΑΣΜΙΑ (διακόπτει): Σᾶς παρακαλῶ! Αὐτὸ δὲν θὰ γίνη! Ἡ μαμά σας, εἶπε, νὰ μὴ σᾶς ἀφήσω νὰ βγῆτε καθόλου στὴν ταράτσα! Φυσάει σήμερα καὶ μπορεῖ νὰ κρυώσετε!

ΜΑΡΙΚΑ: Νὰ βάλουμε τὰ πανωφόρια μας.

ΕΡΑΣΜΙΑ (ἤρεμα): Ὄχι! Θὰ καθήσετε μέσα! Ἡ κυρία μου εἶπε: Δὲν θ' ἀνεβοῦν γιὰ κανένα λόγο στὴν ταράτσα!

ΔΩΡΑ: Ἡ μαμά, φοβᾶται ὄχι μὴν τύχει καὶ κρυώσουμε ἀλλὰ μὴν τῆς χαλάσουμε τὰ λουλούδια!...

ΕΡΑΣΜΙΑ: Μπράβο Δώρα! Λυπᾶμαι πολύ! Ἡ μαμά σου δὲν κάνει καλλίτερα ἀπὸ σᾶς τὰ λουλούδια της! Καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μ' ἀκοῦτε! Ἡ μαμά σου μὲ ἄφησε νὰ σᾶς προσέχω. Κι' ἐγὼ ἔχω ὅλη τὴν εὐθύνη!

ΔΩΡΑ: Οὔφ! Μπορεῖ νὰ ἔχετε ὅλη τὴν εὐθύνη, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ αὐστηρὸ ὕφος εἶναι περιττό. Ἔχω σήμερα τὰ γενέθλιά μου, καὶ θὰ διασκεδάσω μὲ τὶς φίλες μου, ὅπως θέλω ἐγώ! Κρίμα πού χάρηκα γιατὶ θὰ ἔφευγε ἡ μαμά καὶ θὰ μέναμε μόνες! Ἀλλὰ ποῦ νὰ ἤξερα, πὼς ἡ κυρία Ἐρασμία ἀγριεύει ἔτσι ἅμα ἔχει εὐθύνη!...

ΕΡΑΣΜΙΑ: Μπορεῖτε νὰ λέτε ὅσα θέλετε! Μὰ στὴν ταράτσα δὲν θὰ πᾶτε! Τελείωσε! Τώρα δὰ θὰ κλειδώσω καὶ τὴν πόρτα τῆς ταράτσας καὶ θὰ πάρω μαζί μου τὸ κλειδί! (Φεύγει).

ΔΩΡΑ (τρέχει ξωπίσω της): Κυρία Ἐρασμία!... Κυρία Ἐρασμία...

ΦΩΦΗ (σταματάει τὴ Δώρα): Ἄφησέ την, Δώρα μου. Δὲν πειράζει! Ἂς παίξουμε κι' ἐδῶ!

ΔΩΡΑ: Μὲ νεύριασε! Αὐτὴ θὰ μᾶς τὰ χαλάση ὅλα σήμερα!

ΛΙΛΗ: Δὲν τὄξερα πὼς ἡ δασκάλα σου εἶναι τόσο αὐστηρή!

ΔΩΡΑ: Μόνο ὅταν λείπη ἡ μαμά! Τὴν ἀντικαθιστᾶ, βλέπετε, κι' ἔχει... ὅλη τὴν εὐθύνη!

ΜΑΡΙΑ (εἰρωνικά): Διδασκάλισσα τοῦ... καθήκοντος.

ΔΩΡΑ (φαιδρά): Ἐμπρὸς λοιπόν! Κι' ἐμεῖς τὸ καθῆκον μας! Καὶ τὸ καθῆκον μας σήμερα εἶναι νὰ χαλάσουμε τὸν κόσμο! Κι' ἂς ἀρχίσουμε μὲ ξεφωνητά!

ΛΙΛΗ: Μὲ ξεφωνητά;

ΔΩΡΑ: Ναί! Θὰ ποῦμε ὅλες μαζὶ ἕνα τραγοῦδι...

ΦΩΦΗ: Ὡραῖα! Κάθησε, λοιπόν, στὸ πιάνο Δώρα!

ΔΩΡΑ: Ναί! Μὰ πρωτήτερα νὰ φᾶμε κάτι νά... ἀνοίξη καὶ ἡ φωνή μας!

ΜΑΡΙΚΑ: Κι' αὐτὸ χρειάζεται!

ΦΩΦΗ (στὴ Μαρίκα): Λιχούδα!

ΔΩΡΑ (τοὺς προσφέρει ἀπὸ μιὰ φοντανιέρα σοκολατάκια): Ἐλᾶτε. Παίρνετε. Μαρίκα εἶναι μικρὸ αὐτὸ ποὺ πῆρες! Πάρε κι' ἄλλο ἕνα. Κι' αὐτό! Λιλή, Φώφη, Ἔλα. Παίρνετε γρήγορα-γρήγορα γιατὶ θὰ ρθῆ ἡ κυρία Ἐρασμία καὶ θὰ φοβηθῆ γιὰ τὰ στομάχια μας! (Τὰ κορίτσια τρῶνε. Ἔπειτα ἡ Δώρα κάθεται στὸ πιάνο κι' ὅλες μαζὶ λένε ἕνα τραγοῦδι τῆς ἐποχῆς).

ΕΡΑΣΜΙΑ (ποὺ μόλις μπαίνει): Τί εἶναι αὐτὰ κορίτσια; Ντροπή σας! (Τὰ κορίτσια σταματοῦν τὸ τραγοῦδι καὶ τὴν κοιτάζουν ἔκπληκτα!).

ΔΩΡΑ (θυμωμένη): Μὰ τί ἐκάμαμε; Οὔτε νὰ τραγουδήσουμε δὲν θὰ μᾶς ἀφήσετε σεῖς;

ΕΡΑΣΜΙΑ: Νὰ τραγουδήσετε ὅσο θέλετε. Ἀλλὰ ὄχι τέτοια παλιοτράγουδα! Ξέρετε καλὰ ὅτι ἡ μαμὰ δὲν τὸ ἐπιτρέπει!

ΔΩΡΑ: Καὶ τί νὰ τραγουδήσουμε σᾶς παρακαλῶ; Μήπως θέλετε νὰ τραγουδήσουμε Μπετόβεν ἢ τὸ ορατόριο τοῦ Χάϋδν;

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ὄχι, φυσικά, ἀφοῦ δὲν τὸ ξέρετε! Ἀλλὰ μπορεῖτε νὰ πῆτε ἕνα τραγουδάκι, σεμνό, ἠθικὸ καὶ διδακτικό!

ΜΑΡΙΚΑ (εἰρωνικά): Καί... ἐνάρετο.

ΔΩΡΑ (πεισμωμένη): Πολὺ καλά! Σεμνό, ἠθικὸ καὶ ἐνάρετο! (Παίζει πιάνο καὶ τραγουδάει κωμικὰ ἐνῶ καὶ τὰ ἄλλα κορίτσια τὴν συνοδεύουν μὲ γέλια).

Σὲ βλέπω, ὠλαία,
ὠλαία μηλέα,
τοῦ κήπου στολή.

Τὰ πλάσινα φύλλα
τὰ κόκκινα μῆλα
μ' ἀλέσουν πολύ.

(Τὰ κορίτσια τὴν συνοδεύουν μὲ γέλια).

ΛΙΛΗ (τραγουδάει κωμικά, ἐνῶ τὰ κορίτσια τὴν συνοδεύουν καὶ γελοῦν).

Ὁ Μύλος γυλίζει
ὁ Μύλος κλοτεῖ
πλὶκ - πλὰκ
Ἄ, πόσο μ' ἀλέσει
Καὶ μ' εὐχαλιστεῖ
Βλὶκ - Βλάκ...

ΕΡΑΣΜΙΑ (ἐνῶ ἀκόμα τραγουδοῦνε): Κοροϊδεύετε ὅσο θέλετε! Ἀλλὰ καὶ ἄλλα τραγούδια δὲ θὰ τραγουδήσετε!... (Σὲ μιὰ στιγμὴ καθὼς τὰ κορίτσια κοροϊδεύουν ἀκούεται τὸ κουδοῦνι τῆς πόρτας).

ΔΩΡΑ (σηκώνεται ἀπὸ τὸ πιάνο): Τί ὡραῖα!! ἡ Πόπη ἢ ἡ Φαίδρα. (Τρέχει πρὸς τὴν πόρτα. Τὰ κορίτσια τὴν ἀκολουθᾶνε!) Σταμάτα ἄνοιξε γρήγορα! Ποιὸς εἶναι;

ΦΑΙΔΡΑ (μπαίνει ζωηρή, χαρούμενη μὲ τὸ καπέλλο της καὶ τὸ πανωφόρι της): Ἐγώ, ἐγώ! Ἐγώ, ἐγώ!

ΟΛΕΣ (χαρούμενες): Ἄ ἡ Φαίδρα! Καλῶστην!

ΦΑΙΔΡΑ (ἀγκαλιάζει καὶ φιλάει τὴ Δώρα): Καλημέρα Δώρα μου, χρόνια πολλά!... Νὰ τὰ κατοστήσης!

ΦΑΙΔΡΑ (καθὼς φιλάει καὶ τὰ ἄλλα κορίτσια): Καλημέρα Λιλή μου, καλημέρα Φώφη μου, καλημέρα

Τί ὡραῖο!.... Ἔξοχο...

Μαρίκα μου... Δὲν λείπει, βλέπω, παρὰ ἡ Πόπη! Ὡραῖα. Ἄργησα, λιγάκι, γιατὶ ὁ μπαμπᾶς χρειάστηκε τὸ μπάρμπα Κώστα, τὸν ἐπιστάτη μας, καὶ δὲν εἶχα μὲ ποιὸν ναρθῶ! Ἀλλὰ κάθε μπόδιο γιὰ καλό! Ἂν ἐρχόμουνα νωρίτερα, δὲν θὰ δοκίμαζα μιὰ μεγάλη χαρὰ στὸ δρόμο...

ΔΩΡΑ: Μεγάλη χαρά;

ΛΙΛΗ (τὴν ἴδια στιγμή): Στὸ δρόμο;

ΦΩΦΗ: Καὶ τί ἦταν αὐτὸ ποὺ σ' ἔκαμε νὰ χαρῇς;

ΦΑΙΔΡΑ (μόλις βλέπει τὴν Ἐρασμία): Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία Ἐρασμία! Δὲν σᾶς εἶδα. Καλημέρα σας! Πῶς εἶσθε; (Τῆς δίνει τὸ χέρι της).

ΕΡΑΣΜΙΑ: Εὐχαριστῶ. Πῶς εἶναι ἡ κυρία μητέρα σας;...

ΦΑΙΔΡΑ: Πολὺ καλά. Εὐχαριστῶ. Σᾶς ἤθελε μάλιστα... ξέρετε;

ΔΩΡΑ (μὲ ἀνυπομονησία διακόπτει): Μὰ θὰ μᾶς πῇς γιατὶ χάρηκες τόσο;

ΦΑΙΔΡΑ (στὰ κορίτσια καθὼς βγάζει τὸ καπέλλο της καὶ τὸ πανωφόρι της): Ναί, ναί. Ἔχετε δίκιο! Θὰ σᾶς πῶ! Εἶναι τόσο ἀπίστευτο! Καὶ μὲ κάνει τόσο χαρούμενη. Νὰ πετάω ἀπὸ τὴ χαρά μου! (Φωνάζει) Σταμάτα!

ΦΩΦΗ: Μὰ μᾶς ξεψύχησες, Φαίδρα μου! Πές μας τέλος πάντων τί γίνηκε νὰ χαροῦμε κι' ἐμεῖς!...

ΦΑΙΔΡΑ: Νὰ λοιπόν! (δίνει τὸ πανωφόρι της καὶ τὸ καπέλλο της στὴ Σταμάτα, ποὺ μπαίνει ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ τὰ παίρνει ἔξω): Μὰ ὄχι. Δὲ θὰ σᾶς τὸ πῶ! Καλλίτερα νὰ τὸ μαντέψετε!... Τί φαντάζεστε πὼς μοῦ συνέβη τὴν ὥρα ποὺ ἐρχόμουν ἐδῶ καὶ ἀκριβῶς στὴν ὁδὸ Ἀκαδημίας, ἔξω ἀπὸ τὴ Ζωοδόχο Πηγή; Ἐδῶ σᾶς θέλω! (Τὰ κορίτσια τὴν κοιτάζουν μὲ ἀπορία): Δὲν θὰ τὸ μαντέψετε! Καμμιά; Τίποτα! Τίποτα! (Βάζει τὰ χέρια της πίσω καὶ καμώνεται πὼς περιμένει): Λοιπὸν καμμιὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ φανταστῇ;

ΔΩΡΑ: Ξέρω κι' ἐγὼ τί νὰ πῶ;

ΛΙΛΗ: Συνάντησες καμμιὰ σου φίλη ποὺ εἶχες νὰ τὴν δῇς χρόνια;

ΦΩΦΗ: Ἢ ἤξερες πὼς ἦταν ἄρρωστη καὶ τὴν εἶδες ξαφνικὰ καλά!

ΜΑΡΙΚΑ: Μὴ συνάντησες καμμιὰ φτωχὴ καὶ μπόρεσες νὰ τὴν εὐεργετήσῃς;

ΔΩΡΑ (ποὺ μὲ τὸ κεφάλι της καὶ χειρονομίες κάνει σὲ ὅλες ὄχι): Τίποτα, τίποτα, τίποτα! Δὲ θὰ τὸ βρῆτε ποτέ! Δὲν θὰ τὸ βρῆτε... Πηγαίνετε πολὺ μακρυά! Δὲν εὐεργέτησα κανένα! Ἀπεναντίας εὐεργετήθηκα!...

ΜΑΡΙΚΑ: Σοῦ χάρισαν ἔτσι ξαφνικὰ τίποτα;

ΔΩΡΑ (φουρκισμένη): Πές μας ἐπὶ τέλους! Μᾶς ἔσκασες!

ΦΑΙΔΡΑ: Ἔ λοιπόν! Νά το! (Φέρνει ἐμπρὸς τὰ χέρια της καὶ σηκώνει τὸ δεξί της χέρι): Βρῆκα στὸ δρόμο αὐτὸ τὸ ὡραῖο ρολοϊ μὲ τὸ χρυσὸ τοὺ βραχιόλι! (Σηκώνει τὸ μανίκι της καὶ τὰ κορίτσια βλέπουν μὲ ἔκπληξη τὸ ὄμορφο εὕρημα τῆς Φαίδρας).

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ (τὸ κοιτάζουν ἀπὸ κοντά): Τί ὡραῖο. Ἔξοχο!

ΛΙΛΗ: Εἶναι χρυσό;

ΦΑΙΔΡΑ: Ὁλόχρυσο!

ΜΑΡΙΚΑ: Καὶ δουλεύει;

ΦΑΙΔΡΑ: Θαυμάσια. (Τὸ βάζει στ' αὐτί της): Τικ-τάκ, τικ-τάκ. Τὸ χρυσό μου. (Τὸ φέρνει στὸ στόμα της καὶ τὸ φιλεῖ).

ΦΩΦΗ: Ἔχει καὶ διαμαντάκια;

ΦΑΙΔΡΑ: Τρία καὶ ὀκτὼ μαργαριτάρια...

ΔΩΡΑ: Τὸ εἶδα ἐγὼ ἀμέσως, μόλις ἔβγαλες τὸ πανωφόρι σου, μὰ ποῦ νὰ φανταστῶ πὼς τὸ βρῆκες καὶ σήμερα μάλιστα. Νόμισα πὼς στὸ χάρισε ὁ πατέρας σου τὴν πρωτοχρονιά!

ΦΑΙΔΡΑ: Τί λὲς ἐκεῖ. Ὁ καϋμένος ὁ μπαμπᾶς εἶναι σὲ θέση νὰ μοῦ κάμη τόσο ἀκριβὸ δῶρο! Αὐτὸ τὸ ρολοϊ θὰ ἀξίζη τὸ λιγώτερο 50 χρυσὲς λίρες!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Καὶ περισσότερο... Πολὺ περισσότερο!

ΦΑΙΔΡΑ (χαρούμενη): Ἀλήθεια; Λέτε ν' ἀξίζη κι' ἑκατό!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Δὲν λέω κι' ἑκατὸ μὰ 70 τὶς ἀξίζει σίγουρα!

ΛΙΛΗ (στὴ Φαίδρα): Τί εὐτυχισμένη ποὺ εἶσαι!

ΦΑΙΔΡΑ: Ὢ ναί! Καὶ σᾶς βεβαιώνω, κορίτσια, πὼς δὲν χαίρομαι τόσο πολὺ γιὰ τὸ εὕρημά μου, ὅσο γιὰ τὴν τύχη μου! Ποτέ μου, ποτέ μου, δὲν βρῆκα κάτω οὔτε μιὰ καρφίτσα! Καὶ τὸ εἶχα μαράζι. Τόσο ἄτυχη, ἔλεγα, εἶμαι ἐγώ; Πῶς βρίσκουν τόσα οἱ ἄλλοι! Καὶ νά τώρα. Ἡ τύχη μὲ ἀποζημιώνει μιὰ καὶ καλὴ μὲ αὐτὸ τὸ θαυμάσιο εὕρημα!

ΜΑΡΙΚΑ: Κι' ἐγὼ ἡ καϋμένη δὲν βρῆκα ποτέ μου τίποτα! Τὸ πιστεύετε;

ΔΩΡΑ: Πολὺ φυσικὸ ἀφοῦ ἔχεις λίγη μυωπία!

ΜΑΡΙΚΑ (πειραγμένη): Καὶ νομίζεις πὼς δὲν θὰ ἔβλεπα κοτζὰ βραχιόλι; Ἀλλὰ δὲν ἔχω τύχη. Αὐτὸ εἶναι ὅλο!

ΦΩΦΗ: Ἐγὼ βρίσκω συχνά! Ἀλλ' ὄχι πράγματα ἀξίας.

ΔΩΡΑ: Κι' αὐτὸ φυσικό, γιατὶ εἶσαι ἡ πιὸ ἀνοιχτομάτα!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Καὶ ἡ πιὸ προσεκτική.

ΛΙΛΗ: Κι' ἐγὼ μιὰ φορὰ μονάχα, βρῆκα στὸ δρόμο μιὰ ὄμορφη καρφίτσα μὲ ρουμπίνια καὶ σμαράγδια! Τὴν πάτησα μάλιστα καὶ τὴν ἔκαμα λειῶμα. Ἀλλὰ δὲν λυπήθηκα καθόλου γι' αὐτό!

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Γιατί;

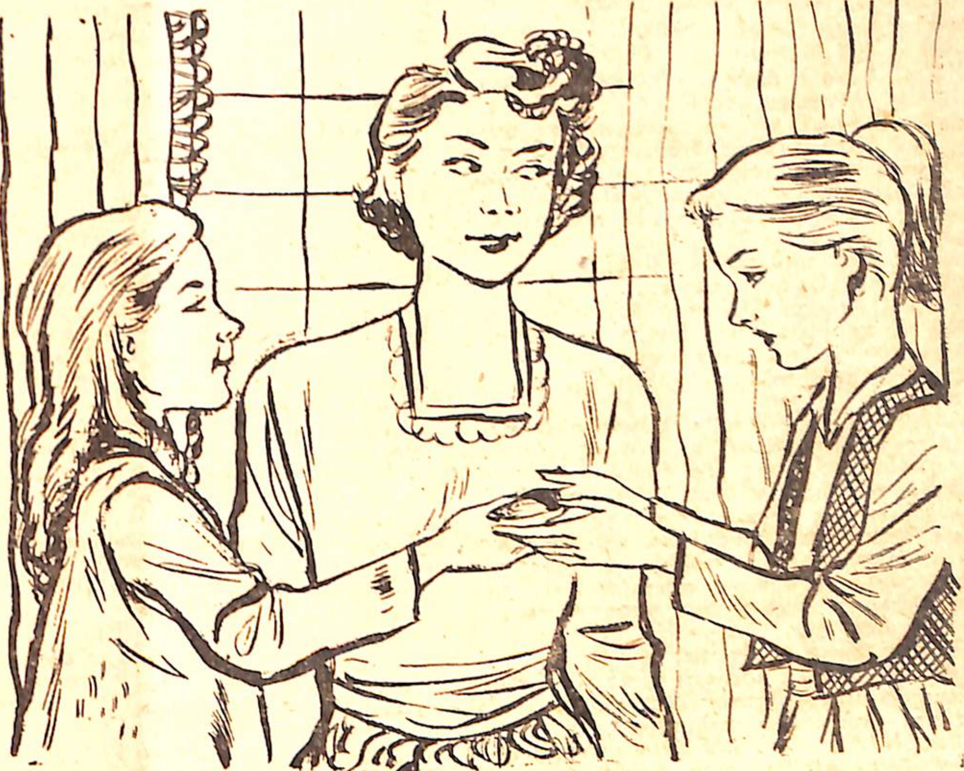
ΛΙΛΗ: Ἦταν ψεύτικη. (Γελοῦν).

ΦΑΙΔΡΑ (κάθεται κοντὰ στὸ τραπέζι ἀποκαμωμένη ἀπὸ τὴ χαρὰ καὶ τὴ συγκίνηση): Ἐσύ, Δώρα, δὲν βρῆκες ποτέ σου τίποτα;

ΔΩΡΑ (κάθεται κι' αὐτή): Ναί!... Καθῆστε κορίτσια...(Κάθονται ὅλες): Ἐγὼ βρῆκα μιὰ μέρα... τὸν μπελᾶ μου! (Γελοῦν). Μὴ γελᾶτε. Δὲν κάνω καλαμπούρι. Βρῆκα ἕνα πακετάκι. Ἦταν σὰν κουτί, διπλωμένο μὲ ρὸζ χαρτὶ καὶ δεμένο μὲ χρυσὸ σπαγκάκι...

ΜΑΡΙΚΑ: Καὶ τί εἶχε μέσα;

ΔΩΡΑ: Στάσου νὰ δῇς. Ἔλεγα κι' ἐγὼ πὼς ἔκαμα τὴν τύχη μου κι' ἀνυπομονοῦσα νὰ δῶ τί εἶχε μέσα!... Τὸ λύνω, τὸ ξεδιπλώνω, ἀνοίγω τὸ κουτὶ — δεύτερο κουτὶ μέσα. Ἀνοίγω

Πάρτο!... Τώρα, μάλιστα, εἶναι δικό σου...

κι' αὐτό,— ἄλλο κουτὶ παραμέσα!... Ἔπειτα, ἄλλο, ἄλλο.... κι' ἐπὶ τέλους βρίσκω ἕνα τόσο-δὰ κουτάκι, ποὺ εἶχε μέσα ἕνα χαρτάκι. Καὶ ξέρετε τί ἔγραφε; «Τὴν ἔπαθες!». (Τὰ κορίτσια γελοῦν).

ΦΩΦΗ: Κάποιος θὰ τὸ πέταξε γιὰ νὰ κοροϊδέψη.

ΜΑΡΙΚΑ: Ἔκαμε δηλαδή... μιὰ κουτοδουλειά!

ΔΩΡΑ: Μᾶς πάγωσες, Μαρίκα μου! Φαίδρα, δεῖξε μας τὸ βραχιόλι σου νὰ ζεσταθοῦμε! Γιὰ νὰ τὸ δῶ πάλι. Τί ὡραῖο! Βγάλτο, δός το, στὰ χέρια μου!

ΦΑΙΔΡΑ (κρύβει τὸ χέρι της γιὰ νὰ προφυλάξη τὸ βραχιόλι): Ἄ, κορίτσια, δὲν τὸ βγάζω! Φοβᾶμαι μὴ χαλάση! Νά, δῆτε το ἔτσι... (Προτείνει τὸ χέρι της): Δὲν τὸ βλέπετε;

ΜΑΡΙΚΑ: Μὰ βγάλτο, καϋμένη, νὰ τὸ δοῦμε καλλίτερα. Δὲ θὰ στὸ φᾶμε!...

ΤΑ ΑΛΛΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ἔλα, βγάλε το!

ΕΡΑΣΜΙΑ (δυνατά): Ἀφῆστε τη. Ἔχει δίκιο! Μπορεῖ νὰ τὸ χαλάσετε! Καὶ εἶναι ξένο αὐτὸ τὸ ὡραῖο βραχιόλι! Εἶναι ξένο καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ χαλάση ἡ Φαίδρα!

(Τὰ κορίτσια σωπαίνουν ἔκπληκτα καὶ κοιτάζουν τὴν Ἐρασμία).

ΦΑΙΔΡΑ (σὰ νὰ συνέρχεται ἀπὸ τὴν ἔκπληξη!...): Πῶς; Εἶναι ξένο, εἴπατε κυρία Ἐρασμία; Νὰ μὲ συγχωρεῖτε. Εἶναι δικό μου!...

ΕΡΑΣΜΙΑ: Μπᾶ; Ἔχεις τὴν ἰδέα πὼς τὸ βραχιόλι εἶναι δικό σου;

ΦΑΙΔΡΑ: Ἀλλὰ ποιανοῦ; Μήπως δὲν τὸ βρῆκα ἐγώ;

ΕΡΑΣΜΙΑ: Καθόλου. Εἶναι τῆς κυρίας ἢ τοῦ κοριτσιοῦ ποὺ τὸ ἔχασε. (Τὰ κορίτσια χάνουν τὰ κέφια τους).

ΜΑΡΙΚΑ: Ἀλήθεια! Αὐτὸ δὲν τὸ συλλογιστήκαμε!

ΦΑΙΔΡΑ (πεισματωμένη): Ἦταν τῆς κυρίας ἢ τοῦ κοριτσιοῦ ποὺ τὸ ἔχασε! Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ τὸ βρῆκα ἐγὼ εἶναι δικό μου!...

ΔΩΡΑ: Φυσικά.

ΤΑ ΑΛΛΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Πολὺ σωστά.

ΕΡΑΣΜΙΑ (αὐστηρά): Κάθε ἄλλο! Γιὰ νὰ εἶναι ἕνα πρᾶγμα δικό σου, ἀγαπητή μου Φαίδρα, πρέπει ἢ νὰ τὸ φτιάσῃς ἢ νὰ τὸ ἀγοράσῃς ἢ νὰ σοῦ τὸ χαρίσουν! Τὸ ἔφτιασες; Ὄχι,βέβαια! Τὸ ἀγόρασες; Οὔτε. Σοῦ τὸ χαρίσανε; Ὄχι!

ΦΑΙΔΡΑ: Καὶ βέβαια μοῦ τὸ χαρίσανε! Μοῦ τὸ χάρισε ἡ Τύχη μου!

(Συνέχεια στὴν ἑπόμενη σελίδα)

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ προηγούμενη σελίδα)

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ἡ Τύχη σου; Δὲν τὴν γνωρίζω αὐτὴ τὴν καλὴ κυρία! Φέρε μου την ἐδῶ, νὰ μοῦ τὸ πῆ ἡ ἴδια, καὶ τότε μάλιστα!

ΦΑΙΔΡΑ (γελᾶ μὲ φούρκα): Ὡραία ἰδέα! Καὶ ποῦ νὰ τὴν βρῶ νὰ σᾶς τὴν φέρω, κυρία Ἐρασμία; Εἴδατε σεῖς ποτέ σας καμμιὰ τύχη;

ΕΡΑΣΜΙΑ: Τότε θὰ πῆ πὼς δὲν ὑπάρχει. Κι᾿ ἕνα πρόσωπο ἀνύπαρκτο, δὲν μπορεῖ, φυσικά, νὰ κάνη δῶρα!

ΦΑΙΔΡΑ (μὲ φούρκα): Οὔφ· πᾶτε νὰ μὲ μπερδέψετε! Ἐδῶ τὰ πράμματα εἶναι καθαρά: Τὸ βρῆκα; Εἶναι δικό μου!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Κάνεις λάθος, ἀγαπητή μου Φαίδρα! Ὅ,τι βρίσκει κανεὶς δὲν εἶναι δικό του, ἕνα εὕρημα—μὲ ἀξία ἢ χωρὶς ἀξία, πολύτιμο ἢ ἀνάξιο λόγου,— μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ κρύψη, νὰ τὸ κάμη δικό του. Ἀλλὰ εἶναι σὰν νὰ τὸ κλέβη: Καὶ φυσικά, δὲν εἶναι τίμιος ἄνθρωπος! Ὁ τίμιος πρέπει νὰ τὸ φυλάξη, γιὰ νὰ τὸ δώση σὲ κεῖνον ποὺ τὸ ἔχασε. Καὶ νὰ κάμη, ὅτι μπορεῖ γιὰ νὰ βρῆ αὐτὸν ποὺ τὸ ἔχασε!

ΔΩΡΑ: Καὶ ποῦ νὰ τὸν βρῆ;

ΜΑΡΙΚΑ: Ὅσο γι᾿ αὐτό!...

ΕΡΑΣΜΙΑ: τὸν βρίσκει: Ἐγὼ μπορῶ νὰ βρῶ τὸ κορίτσι ἢ τὴν κυρία ποὺ ἔχασε τὸ βραχιόλι. Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ δοῦμε τὶς ἐφημερίδες ἢ νὰ ρωτήσουμε τὴν ἀστυνομία!

ΦΑΙΔΡΑ (σηκώνεται): Εὐχαριστῶ πολύ! Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴν ἀνακατεύεστε στὶς ὑποθέσεις μου! Τὸ βρῆκα καὶ δὲν ἐννοῶ νὰ τὸ δώσω πίσω! Τελείωσε! Στὸ κάτω, κάτω τῆς γραφῆς, ἕνα κορίτσι ποὺ φοράει ἕνα τέτοιο βραχιόλι, θὰ πῆ πὼς εἶναι πλούσιο κι ἔχει πολλὰ κοσμήματα! Τί πειράζει, λοιπὸν νὰ στερηθῆ ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ εἶχε γιὰ ν᾿ ἀποκτήσω κι᾿ ἐγὼ ποὺ δὲν ἔχω;

Δὲν ἔχω δίκιο κορίτσια;

ΜΑΡΙΚΑ: Ἕνα κορίτσι τόσο πλούσιο! Ἀμέσως ὁ μπαμπᾶς του, θὰ τοῦ ἀγοράση ἄλλο καὶ καλλίτερο μάλιστα!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Μὰ καὶ ἂν αὐτὸ ποὺ λέτε εἶναι σωστό, ποῦ ξέρετε σεῖς, ἂν τὸ ρολόϊ αὐτὸ δὲν τὸ ἔχασε ἕνα φτωχὸ κορίτσι, ποὺ τοῦ τὸ χάρισε ἕνας πλούσιος συγγενής του; Καὶ ἂν αὐτὸ τὸ βραχιόλι δὲν ἦταν γι᾿ αὐτὸ ὅ,τι πολυτιμώτερο εἶχε; Καὶ ποιὸς ξέρει, ἂν αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Φαίδρα εἶναι τόσο χαρούμενη μὲ τὴν τύχη της, τὸ κορίτσι ἐκεῖνο δὲν χύνει μαῦρα δάκρυα;

ΦΑΙΔΡΑ: Δὲν μὲ γνοιάζει καθόλου! Τόσο τὸ χειρότερο! Γιὰ νὰ τὸ χάση, γιὰ νὰ εἶναι τόσο ἀπρόσεχτη καὶ νὰ τὸ χάση, θὰ πῆ πὼς ἦταν ἀνάξια νὰ τὸ ἔχη, Καὶ μοῦ ἀξίζει ἐμένα, ποὺ ξέρω νὰ τὸ φυλάξω!

ΔΩΡΑ (χειροκροτεῖ): Μπράβο, Φαίδρα!

ΜΑΡΙΑ (τὴν ἴδια στιγμή): Μπράβο, Μπράβο!

ΛΙΛΗ: Αὐτὸ ἦταν ἕνα σπουδαῖο ἐπιχείρημα!

ΦΩΦΗ: Ἔξυπνο καὶ ἀληθινό! (γελοῦν καὶ χειροκροτοῦν ὅλες τὴ Φαίδρα!).

ΦΑΙΔΡΑ (ἱκανοποιημένη ὑψώνει τὴ φωνή της καὶ τὸ χέρι της μὲ τὸ βραχιόλι): Ἐπιτέλους τὸ βρῆκα! Τὄ ᾿βρηκα καὶ δὲν τ᾿ ἀφήνω μὰ τὸν Ἅϊ-Κωνσταντῖνο. Δὲν τὸ δίνω πίσω, νὰ χαλάση ὁ κόσμος! Εἶναι δικό μου! Ζήτω!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Πολὺ καλά! Ἂς δοῦμε τώρα τί θὰ πῆ ὁ μπαμπᾶς σου καὶ ἡ μαμά σου!

ΦΑΙΔΡΑ: Ὁ μπαμπᾶς μου καὶ ἡ μαμᾶ μου δὲν μοῦ χαλᾶνε ποτὲ τὸ χατήρι. Θὰ συμφωνήσουν!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Δὲν τὸ πιστεύω!

ΔΩΡΑ: Οὔφ᾿ βαρέθηκα! Ἂς λύση τὸ ζήτημα ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμᾶ. Τὸ παιγνίδι μας τώρα κορίτσια! Ναί! Ναί! Ἐλᾶτε...

ΦΩΦΗ: Πολλὴ ὥρα χάσαμε μὲ τὸ εὕρημα τῆς Φαίδρας. Μὲ γειά της καὶ μὲ χαρά της. Καὶ τώρα ἂς παίξουμε!

ΔΩΡΑ (σκεφτική): Μὰ ξεχάσαμε τὴν Πόπη. Περίεργο πρᾶγμα, πὼς δὲν κατέβηκε ἀκόμα! Μοῦ εἶπε τὸ πρωΐ, πὼς θὰ ἔκανε πρῶτα μιὰ ἐπίσκεψη μὲ τὴ μαμά της. Ἀλλὰ στὶς 4 θὰ ἦταν ἐδῶ! Καὶ τώρα κοντεύει πέντε καὶ ἀκόμα νὰ φανῆ!

ΛΙΛΗ: Δὲν στέλνεις καϋμένη τη Σταμάτα, νὰ ρωτήση;

ΔΩΡΑ: Ναὶ ναί! χτυπάει τὸ κουδοῦνι.

ΣΤΑΜΑΤΑ (ἀπὸ τὴν πόρτα): Ὁρίστε;

ΔΩΡΑ: Πετάξου, Σταμάτα, πάνω στοῦ κυρίου Χρυσίδη καὶ ρώτησε. Γύρισε ἡ Κα Πόπη; Γιατὶ δὲν ἔρχεται; Εἴμαστε, πές, ὅλες καὶ τὴν περιμένουμε. Γρήγορα!

ΣΤΑΜΑΤΑ (καθὼς φεύγει): Ἀμέσως!

ΛΙΛΗ: Ἀλήθεια, Δώρα! Ἔμαθα πὼς ὁ κ. Χρυσίδης κέρδισε στὸ λαχεῖο τῶν Συντακτῶν 200 ἑκατομμύρια!

ΔΩΡΑ: Ναί! Ἔτσι ἄκουσα! Ἀλλὰ τί εἶναι 200 ἑκατομμύρια γιὰ τὸν κύριο Χρυσίδη; Αὐτὸς ἔχει δισεκατομμύρια.

ΦΑΙΔΡΑ: Τί εὐτυχισμένη ποὺ εἶναι ἡ Πόπη νὰ ἔχη τόσο πλούσιο πατέρα;

ΜΑΡΙΚΑ: Ἀληθινὰ εὐτυχισμένη: Πιστεύω πὼς δὲν θὰ ἔτυχε, σ᾿ αὐτὸ τὸ κορίτσι ἡ εὐκαιρία νὰ κλάψη!

ΦΙΔΡΑ: Ξέρετε τί σκέπτομαι! Δὲν θὰ μποροῦσε ὁ κ. Χρυσίδης νὰ χάση τὰ 200 ἑκατομμύρια ποὺ κέρδισε στὸ λαχεῖο καὶ νὰ τὰ βρῆ ὁ μπαμπάς μου, ποὺ προσπαθεῖ νὰ μᾶς ζήση, μ᾿ ἕνα ξερὸ μισθό;

(Τὰ κορίτσια γελοῦν, ἐνῶ μπαίνει ἡ Σταμάτα λιγάκι ταραγμένη).

ΔΩΡΑ: Τί τρέχει Σταμάτα; Πῆγες;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Ἄχ, κυρία Δώρα! Μεγάλο δυστύχημα! Ἡ κυρία Πόπη ἔχασε τὸ βραχιόλι της καὶ τὸ σπίτι της εἶναι ἄνω-κάτω.

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ὤ — λα-λα (κοιτάζουν ὅλες τὴν Φαίδρα, ποὺ κρύβει ἔτσι ἀσυναίσθητα τὸ χέρι της).

ΔΩΡΑ: Τί, Ποιὸ βραχιόλι; Τὸ μαργαριταρένιο;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Ὄχι. Ἕνα ἄλλο μὲ ρολόϊ ...ποὺ τῆς τὸ ἔστειλε ἀπ᾿ τὴν Ἀμερικὴ ἡ θεία της. Ἡ Μαργαρὼ μοῦ εἶπε πὼς εἶχε μεγάλη ἀξία. Ὅλο διαμάντι καὶ μαργαριτάρι.

ΔΩΡΑ: Καὶ ποῦ τὸ ἔχασε;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Στὸ δρόμο! Πῆγε, λέει, μὲ τὴ μαμᾶ της, στὶς τρεῖς νὰ δῆ τὴν ξαδέλφη της, στὴν ὁδὸν Ἀκαδημίας!

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Χμ, χμ (Κοιτάζουν τὴ Φαίδρα).

ΔΩΡΑ: Λοιπόν;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Λοιπόν, σὰ βγῆκε, τὄχε τὸ βραχιόλι της. Σὰ γύρισε δὲν τὸ εἶχε πιά! Φαίνεται πὼς ξεθηλυκώθηκε καὶ τῆς ἔπεσε στὸ δρόμο! Πώ-πώ, τί ἔγινε τότε. Ἀναστάτωσαν τὴν Ἀθήνα μὲ τὸ τηλέφωνο! Εἰδοποίησαν τὴν ἀστυνομία. Ἔστειλαν νὰ ψάξουν, σ᾿ ὅλο τὸ δρόμο! Ἀλλὰ ὡς τὴν ὥρα τίποτα.

ΔΩΡΑ: Καὶ ἡ Πόπη;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Κλαίει ἀπαρηγόρητα! Δὲν θέλει τὴ ζωή της! Γιατὶ τὸ βραχιόλι αὐτό, μοῦ εἶπε ἡ Μαργαρώ, τ᾿ ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπ᾿ ὅλα της τὰ στολίδια!

ΦΑΙΔΡΑ (σκληρά): Ἂς τὸ πρόσεχε λοιπόν!

ΔΩΡΑ: Καὶ δὲ θἄρθη;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Ξέρω κι᾿ ἐγώ; Ἀργότερα μοῦ εἶπε ἡ Μαργαρώ, ἂν τῆς περάση.

ΦΑΙΔΡΑ (μὲ σκληρότητα): Ὤ. Θὰ τῆς περάση· ἔχει τόσα ἄλλα γιὰ νὰ παρηγορηθῆ!

ΔΩΡΑ! Καλά. Πήγαινε τώρα!, Σταμάτα, νὰ ἑτοιμάσης τὸ τσάϊ. Καὶ ἅμα γίνη μᾶς φωνάζεις στὴν τραπεζαρία.

ΣΤΑΜΑΤΑ: Πολὺ καλὰ (φεύγει).

(Τὰ κορίτσια μένουν γιὰ λίγες στιγμὲς ἀμίλητα! Ἡ Φαίδρα εἶναι κατσουφιασμένη).

ΕΡΑΣΜΙΑ: Λοιπόν; Τί λέει λοιπὸν ἡ ἀγαπητὴ Φαίδρα; Ἐπιμένει πὼς τὸ βραχιόλι αὐτὸ τῆς τὸ χάρισε ἡ τύχη;

ΦΑΙΔΡΑ: Μά... δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς εἶναι τὸ βραχιόλι ποὺ ἔχασε ἡ Πόπη!

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ἔ... καί! τί περιμένεις; Δὲν τῆς τὸ στέλνεις;

ΦΑΙΔΡΑ: Μὰ θὰ τὸ σκεφθῶ!

ΕΡΑΣΜΙΑ (μὲ μομφή): Ἀκόμα; Βρίσκεις στὸ δρόμο, ἕνα ξένο πρᾶγμα: βρίσκεις καὶ τὸ νοικοκύρη! Καὶ λὲς ἀκόμη «θὰ τὸ σκεφθῶ»; Φαίδρα!;

ΦΑΙΔΡΑ: Μὰ καὶ βέβαια, θὰ τὸ σκεφτῶ! Ἕνα κορίτσι ποὺ ὁ πατέρας της ἔχει δισεκατομμύρια, ἐνῶ ὁ δικός μου δὲν ἔχει παρὰ ἕνα μισθό!...

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ἄ, αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση. Καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κροίσου νὰ εἶχε ὁ πατέρας της εἶναι τὸ ἴδιο, τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ κορίτσι κλαίει, γιατὶ ἀγαποῦσε αὐτὸ τὸ κόσμημα — δὲν ἄκουσες; — περισσότερο ἀπ᾿ ὅλα ὅσα ἔχει... Φαίδρα, δὲν μπορεῖς νὰ κρατήσης τὸ ξένο πρᾶγμα. Θὰ ἔκανες μιὰ κακὴ πράξη. Καὶ θὰ ἔκανες συνένοχες καὶ τὶς φίλες σου, ποὺ βέβαια δὲν τὸ ἐννοοῦν!

ΦΑΙΔΡΑ (φοβισμένη): Ἀλήθεια; Θὰ μὲ μαρτυρήσετε σεῖς;

(Τὰ κορίτσια σωπαίνουν καὶ κοιτάζονται σοβαρά).

ΦΑΙΔΡΑ: Μιλῆστε! Θέλετε καὶ σεῖς νὰ τὸ δώσω πίσω; Τὸ βρίσκεται δίκιο;

ΔΩΡΑ (ἀλλάζει βλέμματα μὲ τὶς ἄλλες): Μὰ ξέρω κι᾿ ἐγώ! Τὸ πρᾶγμα, Φαίδρα μου ἀλλάζει... εἶναι τώρα σοβαρό...

ΦΑΙΔΡΑ (κάθεται σὲ μιὰ καρέκλα μὲ κλάμματα): Ἄ τί δυστυχισμένη ποὺ εἶμαι! Τί δυστυχισμένη! (Σκεπάζει τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χέρια καὶ κλαίει!) Ὅπου φτωχὸς κι᾿ ἡ μοῖρα του! Κρῖμα στὴ χαρά μου! Ἕνα πρᾶγμα βρῆκα κι᾿ ἐγὼ στὴ ζωή μου καὶ πρέπει νὰ τὸ δώσω πίσω! Ἡ τύχη ὄχι μόνο δὲν μοῦ δίνει τίποτα, ἀλλὰ μὲ κοροϊδεύει κι᾿ ὅλα! Κρῖμα στὴ χαρά μου! (Μὲ ἀπόφαση): Νὰ πάρτε το! (Βγάζει τὸ βραχιόλι): Δόστε το τῆς Σταμάτας νὰ τὸ πάη ἐπάνω! Δὲν τὸ θέλω! Δὲν εἶναι δικό μου! Κι᾿ οὔτε μοῦ ταιριάζει! (Ἀφήνει τὸ βραχιόλι στὸ τραπέζι, ἀλλὰ καμμιὰ δὲν τολμάει νὰ τὸ πάρη). Κι᾿ ἐγὼ δὲν ξέρω, πῶς μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ, ὅτι μποροῦσα νὰ κρατήσω τὸ ξένο πρᾶγμα!

ΛΙΛΗ (σιγά): Πὼς τὴν λυπᾶμαι!

ΜΑΡΙΚΑ (σιγά): Καλλίτερα νὰ μὴ τὸ εὕρισκε!

ΦΑΙΔΡΑ: Τί μουρμουρίζετε ἐκεῖ; Γιατί δὲν τὸ παίρνετε; Δώρα, φώναξε τὴ Σταμάτα νὰ τὸ πάη στὴν Πόπη!

(Ἀνοίγει ξαφνικὰ ἡ πόρτα τοῦ βάθους καὶ παρουσιάζεται ἡ Πόπη! Εἶναι συγκινημένη καὶ στέκεται ἄφωνη).

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ἡ Πόπη! (Στιγμὲς ἀμηχανίας).

ΔΩΡΑ (ἁρπάζει μὲ χαρὰ τὸ βραχιόλι καὶ τρέχει στὴ Πόπη): Πόπη, τὸ βραχιόλι σου! Νά το! Τὸ βρῆκε ἡ Φαίδρα στὸ δρόμο καὶ ἅμα ἔμαθε ἀπὸ τὴ Σταμάτα...

ΠΟΠΗ (δὲν παίρνει τὸ βραχιόλι καὶ διακόπτει): Περιττὸ τὸ ξέρω! Τἄκουσα ὅλα. Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ στάθηκα πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα ἀλλὰ καθὼς ἔκανα νὰ μπῶ, — μόλις εἶχα κατεβῆ ἀπὸ τὴ σκαλίτσα— ἄκουσα γιὰ βραχιόλι καὶ χωρὶς νὰ θέλω στάθηκα! Παρακαλῶ τὴ Φαίδρα νὰ τὸ κρατήση! Ἀφοῦ τὸ βρῆκε στὸ δρόμο εἶναι τῆς τύχης της. Κι᾿ ἀφοῦ χάρηκε τόσο πολὺ γιὰ τὸ εὕρημά της, δὲν μοῦ κάνει καρδιὰ νὰ τῆς τὸ στερήσω! Ἐγὼ ἔχω κι᾿ ἄλλα!

ΔΩΡΑ: Μπράβο, Πόπη: Εἶσαι ἔξοχη! (Τὴν ἀγκαλιάζει καὶ τὴν φιλεῖ).

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Μπράβο Πόπη. Ὡραῖα. Θαυμάσια! (Τὴν χειροκροτοῦν).

ΔΩΡΑ (γυρίζει ἀμέσως στὴ Φαίδρα καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ τῆς φορέση τὸ βραχιόλι): Πάρτο! Τώρα μάλιστα εἶναι δικό σου!

ΦΑΙΔΡΑ (Μὲ ἀξιοπρέπεια!) Ὄχι, ὄχι, εὐχαριστῶ. Δὲν τὸ θέλω! Θὰ τὸ δεχόμουν εὐχαρίστως! Ἀλλὰ φάνηκα προηγουμένως τόσο ἐγωΐστρια καὶ σκληρή!... Ἡ χαρὰ λὲς καὶ μοῦ εἶχε σκοτίσει τὴ λογικὴ καὶ σκεφτόμουν πράγματα ποὺ δὲν ἦταν... τίμια!

ΠΟΠΗ (Ὁρμάει, παίρνει ἀπὸ τὴ Δώρα τὸ βραχιόλι καὶ τὸ προσφέρει στὴ Φαίδρα): Οὔτε κουβέντα γι᾿ αὐτό! Σοῦ προσφέρω ἕνα δῶρο ποὺ μπορεῖς νὰ τὸ δεχτῆς ἀπὸ μιὰ φίλη σου! Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ τὸ δεχτῆς (τῆς τὸ φορεῖ). Ἂν δὲν τὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 101)

Ἀναπάντεχο ΨΑΡΕΜΑ

Α΄. ΨΑΡΑΣ

Ὁ Πετράκης σὺν τοῖς ἄλλοις
εἶναι καὶ καλὸς ψαρᾶς!
Σὰν θὰ ρθῆ τὸ καλοκαίρι
στὸ γιαλὸ μετὰ χαρᾶς
— πρωΐ, βράδυ, μεσημέρι,
Βουτᾶ, ψάχνει καὶ ψαρεύει
καὶ δολώματα γυρεύει!...

Μ' ἕνα λυγερὸ καλάμι
ἢ μὲ φίνα πετονιὰ
ἀπὸ βράχο ἢ μὲ βάρκα
πιάνει μία τηγανιά...

Ἔχει μάθει τὶς συνήθειες
τῶν ψαριῶν τὶς πονηρές:
Ὅπου ἔχει πολλὴ ἄμμο
δὲν ζυγώνουνε ποτές,

μέσ' τὶς πέτρες καὶ τὶς ξέρες
ποὔχει ἄφθονη τροφή,
ζοῦνε ὅλες τους τὶς μέρες
κι' ὅλο τρῶν, ὅλο παχαίνουν
μέχρι... ὁ Πέτρος νὰ τὰ βρῆ!...

Μόνο ποὺ συχνὰ - συχνὰ
πιάνεται μέσα στοὺς βράχους
τοῦ ψαρᾶ ἡ ἀρματωσιά!
Ὅλα τότε τὰ πληρώνει,
ποιός; Ἡ τσέπη τοῦ μπαμπᾶ!

Ὅταν φτάσει ὁ χειμώνας
καὶ χαθοῦν ὅλα τὰ ψάρια

— πέρκες, γύλοι, χάνοι, σπά-
(ρια —
ἀπὸ τὸ κρύο τὸ πολύ,
χάνει κι' ὁ Πετρῆς τὸ κέφι,
δὲν παρηγοριέται πιά,
παρά... μόνο μὲ αὐγά!...

Μὰ καὶ πάλι τὰ σκαλίζει
— τί βαρύδια, τὶ φελλοί! —
μπᾶς καὶ φύγει τὸ μεράκι
πὄχουν... ὅλοι οἱ τρελλοί.

Μὰ μπορεῖ σὲ μιὰ στιγμὴ
νὰ τ' ἀφήση νέτα - σκέτα
γιατὶ τοὖρθε πεθυμιὰ
νὰ γευτῆ μιὰ ὀμελέττα!...

Β΄. ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ

Εἶχαν βγῆ τὰ κλωσσοπούλια
καὶ κιτρίνιζ' ἡ αὐλή.
Τσί, τσί, τσί, ἀπὸ δῶ ἀπὸ κεῖ
μᾶς...ρημάξαν τὰ μαρούλια.

Ὅλο τἄκραζε κοντά της
ἡ Ἀσπρούλα αὐστηρὴ
καὶ ἀνήσυχη πολύ.
Γύρω τριγυρνοῦν ἐχθροὶ
ποὺ ζηλεύουνε... τὰ νιάτα!
Τὸ γεράκι, ἡ μαύρη γάτα!

Νά! σὲ μιὰ γωνιὰ σκυφτὴ
ξερογλύφεται ἡ γάτα.
Εἶναι λίγο νηστικὴ
γιατὶ τώρα πιὰ τὰ πιάτα
δὲν τὰ γεύεται αὐτή!...

Πὼς θὰ ἤθελ' ἀπ' αὐτὰ
τὰ μικράκια κλωσσοπούλια
νὰ ἁρπάξη κανὰ δυό!
Εἶναι νόστιμα, γλυκὰ
κι' ἔχουν γεύση, μυρουδιά,
ποὺ θολώνει... τὸ μυαλό!

Μὰ ἡ Ἄσπρη σὰν φρουρὸς
στέκεται καὶ τὰ προσέχει.
Τώρα ποὖναι μάν' ἀντέχει
καί... στὸ λέοντα ἐμπρός!

Κάποιο ὅμως πρωϊνό,
ἔγινε κακὸ τρανό.
Ἕνα ἀπ' τὰ κλωσσοπούλια
ἄρχισε τρελλὰ νὰ τρέχη
ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ!
— Τὸ μωρό.... μυαλὸ δὲν
(ἔχει! —
Τῆς μητέρας του τὰ λόγια
τἄχε τώρα πιὰ ξεχάσει
κι' ἤθελε... νὰ ξεμουδιάση!...

Ὥσπου μιὰ στιγμὴ περνᾶ
ἀπ' τῆς γάτας μας τὸ στέκι.
Κι' ἡ ψιψὴ καιρὸ δὲ χάνει,

μὰ ἀμέσως τὸ ἁρπᾶ
καὶ τὸ χάβει...σὰ μπουρέκι!...

Πώ, πώ, πὼ κακαρητά,
θρῆνος κι' ὀδυρμὸς πολύς!
Κλαῖγαν τὰ μικρὰ πουλιὰ
κλαίγανε πολὺ θλιμμένα
καὶ ἡ Ἄσπρη λυσσασμένα
πάνω στὴν ψιψὴ ὁρμᾶ!

Μὰ αὐτὴ στὰ κεραμύδια
εἶχε πάει νὰ χωνέψη
κι' ἀπὸ κεῖ τὴ μαύρη μάνα
ἄσπλαχνα νὰ κοροϊδέψη!...

Κι'ὁ Πετρῆς ποὺ αὐτὴ τὴν ὥρα
ἔφτιαχν' ἕνα παραγάδι
ἔξω βγῆκε ἀπορώντας.
— Λύσσαξες...κλωσσοκοπάδι;
ρώτησε χαμογελώντας.

Μὰ σὰν ἔνοιωσε τ' ἐγίνη
τοῦ κοπήκανε τὰ γέλια
κι' ἀπ' τὴ φρίκη τὴν πολλὴ
τοῦ ὀρθώθη ἡ ἀφέλεια!...

Σκέφτηκε καὶ σὲ λιγάκι
ἔτρεξε πρὸς τὴν κουζίνα,
— ὄχι ὅμως ἀπὸ πεῖνα —
ποὺ τηγάνιζ' ἡ μαμὰ
ψάρια ἀπ' τὴν ἀγορά!

Πῆρε ἕνα (φανερά!)
κι' ἀφοῦ τὄδεσ' ἀπὸ κάπου
εἰς τὴ στέγη τὸ πετᾶ,
ποὺ ἐχώνευε ἡ ψιψὴ
τὸ ἀθῶο τὸ πουλί!

Μόλις εἶδ' αὐτὴ τὸ ψάρι
τοῦ ὁρμᾶ κι' ὅλο τὸ χάφτει,
μὰ σὲ μιὰ μόνο στιγμὴ
— κλάφτη, τὴν καϋμένη, κλά-
(φτη!
βρέθηκε... ἀγγιστρωμένη
καὶ στὴ γῆ... ξενερισμένη!

Μέσ' τὸ ψάρι ὁ Πετρῆς
εἶχε κρύψει ἕν' ἀγκίστρι
κι' ἀπ' τὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς
ὅπου ἤτανε κρυμμένος,
κράταγε τὴν πετονιά!
Ἄχ Πετρῆ! Τί ἀπονιά!

Τί φριχτὰ νιαουρητά!
Τρόμαξε ἡ γειτονιά!

Ὁ Πετρῆς ὅμως μὲ τέχνη
καὶ χωρὶς νὰ χάση χρόνο
— τὴ λυπήθηκε πολὺ —
τῆς τὸ ἔβγαλε τ' ἀγκίστρι.
Καὶ αὐτὴ τρελλὴ ἀπὸ πόνο
— ποὺ σκοινί... καὶ ποὺ κα-
(πίστρι —
καὶ πολὺ τιμωρημένη
— ματωμένη, πληγωμένη —
ἀπὸ τοῦ Πετρῆ τὸ νόμο
κλαίγοντας ἐπῆρε δρόμο!...

Κι' ἡ Ἀσπρούλα ἡ καϋμένη
ἄγρια τῆς ἐκακάριζε:
— Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους
σκληρὴ ψιψὴ... μακάριζε!...

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

Ἀνησυχίες καὶ φόβοι

—Ὢ! σὲ φοβᾶμαι πολιτεία
σὰν τὸ στοιχειὸ λησμονημένου δρόμου·
σὰν μιᾶς ἀρρώστειας τρικυμία,
σύννεφο, ποὺ διαβατικὸ μαστίζει,
καὶ περνᾶ καὶ θερίζει
κοπάδια κόσμου...

—Ὢ! σὲ φοβᾶμαι πολιτεία,
γιατὶ θωρῶ πὼς ἡ ἐξέλιξή σου,
γκρεμίζει τῆς ζωῆς τὰ θεῖα
κι' ἕνα μοντερνισμὸ σκορπίζει,
τὴν φύση νὰ γιομίζη,
στὴν κρῦα πνοή σου!

—Ὢ! σὲ φοβᾶμαι στρίγγλα μαύρη,
τί ἡ μηχανή, κι' ὁ ἠλεκτρισμός σου,
τῆς φύσης τὸ λουλούδι θαΰρη,
κι' ἀλλοιά... θὲ νὰ μοῦ τὸ μαράνη,
παιδί του νὰ τὸ κάνη,
ὁ μαῦρος γιός σου!...

— Κάστρα θὰ χτίσω πολιτεία,
στὴν ἀμόλευτη, χωριάτικη φύση,
νὰ φράξω σου τὴν πορεία,
τί, τὸ χωριὸ μὲ παρθένα σπλάχνα,
στὴν παλιά του τὴν ἄχνα
πρέπει νὰ ζήση!...

— Τί τὸ χωριὸ πρέπει νὰ ζήση,
στοὺς θρύλους του τοὺς μαγεμένους
στὸν Ὠκεανό σου ροδονήσι,
«ὄασης» μαγεμένης ἴχνη,
τὸν δρόμο γιὰ νὰ δείχνη,
στοὺς κουρασμένους!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ
(Νάξος)

ΤΟ ΕΥΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 100)

δεχτῆς, θὰ λυπηθῶ πολὺ περισσότερο παρὰ ὅσο λυπήθηκα ὅταν τὸ ἔχασα!

ΦΑΙΔΡΑ (ἕνα χαμόγελο φωτίζει τὸ πρόσωπό της): Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι...

ΠΟΠΗ: Ἄ, σ' εὐχαριστῶ. Εἶσαι καλή. (Φιλιοῦνται θερμά).

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ (χοροπηδοῦν ἀπὸ τὴ χαρά τους, χειροκροτοῦν καὶ φωνάζουν): Ὡραῖα, ὡραῖα! Εὖγε.

ΜΑΡΙΚΑ: Ἔτσι ἔπρεπε νὰ τελειώση.

ΕΡΑΣΜΙΑ (σηκώνεται καὶ δυνατά): Ἡσυχία! Μιὰ στιγμή. (Τὰ κορίτσια σωπαίνουν. Στὴ Φαίδρα): Τώρα μάλιστα. Νά ποὺ ἦρθε ἡ Τύχη (δείχνει τὴν Πόπη) καὶ μᾶς εἶπε ἡ ἴδια ὅτι σοῦ τὸ χαρίζει ὥστε σ' αὐτὴ τὴν περίσταση τὸ ἀληθινὸ εὕρημα δὲν εἶναι τὸ βραχιόλι, ἀλλὰ ἡ Πόπη!

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ (μ' ἐνθουσιασμό): Ναί, ναί. Ζήτω ἡ Πόπη! Ζήτωωωω! (Τὴ σηκώνουν στὰ χέρια).

(Κλείνει ἡ αὐλαία)

Διασκευὴ Κ. Α. Μ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Οὔ, πάρα πολλά. Ὅσο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, δὲν διατρέχουν κανένα κίνδυνο ἂν ξεριζώσουν ἐγκαίρως τὸ χορτάρι γύρω τους, σὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴν μπορέση ν' ἁπλωθῆ ἡ πυρκαγιά. Ὡστόσο δὲν χρειάστηκε νὰ καταφύγουν σὲ τόσο δραστήρια μέσα, γιατὶ ἡ πυρκαγιὰ δὲν τοὺς πλησίασε κάν. Ἂν ψήθηκαν, ψήθηκαν μόνο ἀπὸ τὸ φοβερὸ ἥλιο.

Ὁ Γουΐλσων εἶχε προφητέψει πὼς τὸ νερὸ δὲν θὰ τοὺς ἔλειπε. Εἶχε ὅμως λογαριάσει χωρὶς τὴν μεγάλη δίψα ἀνθρώπων καὶ ἀλόγων. Τ' ἀσκιὰ κατέβαιναν τοῦ καλοῦ καιροῦ, καὶ ἡ προμήθειά τους ὅλο καὶ λιγόστευε.

Ὅσο γιὰ νὰ συναντήσουν κανένα ποταμάκι, οὔτε λόγος νὰ γίνεται. Ἀκόμα καὶ ἡ τεχνητὴ βάλτοι τῶν Ἰνδιάνων εἶχαν στεγνώσει.

— Ποῦ λογαριάζεις φίλε μου νὰ βροῦμε νερό; ρώτησε ὁ Παγανέλι τὸν ὁδηγό τους.

— Στὴ λίμνη Σαλίνας! ἀπάντησε ὁ Παταγώνας.

— Καὶ πότε λὲς νὰ φτάσωμε;

— Αὔριο βράδυ!

Τὸ βράδυ στρατοπέδεψαν στὴ μέση τῆς πάμπας, στὸ ὕπαιθρο. καὶ πέρασαν μιὰ νύχτα ἐλεεινή, γιατὶ τοὺς τάραξαν τὰ κουνούπια. Ξεκίνησαν καλὰ καλὰ πρὶν φέξη, γιὰ νὰ φτάσουν στὴν λίμνη πρὶν βραδυάσει.

Τ' ἄλογα φαινόνταν πολὺ κουρασμένα. Ἦταν φανερὸ πὼς διψοῦσαν φοβερά, καὶ παρ' ὅλο ποὺ οἱ καβαλλάρηδες στερήθηκαν οἱ ἴδιοι γιὰ νὰ τὰ ποτίσουν, τὸ νερὸ ποὺ ἤπιαν δὲν τοὺς ἔφτασε.

Ἐκείνη ἡ μέρα ἦταν ἡ πιὸ μαρτυρικὴ τοῦ ταξιδιοῦ τους.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα, συνάντησαν μιὰ συντροφιὰ Ἰνδιάνων, ποὺ ὁ ὁδηγός τους προτίμησε νὰ τὴν ἀποφύγη. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἰνδιάνοι ὅταν τοὺς πῆραν χαμπάρι, σπιρούνισαν τ' ἄλογά τους καὶ χάθηκαν στὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα. Ἦταν ντυμένοι μὲ δέρματα ζώων. Φοροῦσαν στὸ κεφάλι πολύχρωμα φτερά, καὶ στὸ χέρι κρατοῦσαν μιὰ μεγάλη λόγχη.

— Τί λιπόψυχοι ἄνθρωποι! εἶπε ὁ Παγανέλι.

— Φεύγουν πολὺ γρήγορα γιὰ νἆναι τίμιοι! εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπ.

— Τί εἴδους Ἰνδιάνοι εἶναι αὐτοί; ρώτησε ὁ γεωγράφος τὸν ὁδηγό τους.

— Εἶναι Γκῶτσος! εἶπε ὁ Παταγώνας.

— Γκῶτσος! Τότε δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀποφύγουμε. Οἱ Γκῶτσοι εἶναι ἥμερη φυλή.

— Ποῦ τὸ ξέρεις Παγανέλι;

— Σπούδασα εἰδικὰ τὶς φυλὲς αὐτῆς τῆς περιοχῆς, καὶ εἶμαι σὲ θέση νὰ ξέρω πὼς οἱ Γκῶτσοι εἶναι ἀκίνδυνοι νομάδες.

— Ἀλήθεια Παγανέλι;

— Ὅπως σᾶς βλέπω καὶ μὲ βλέπετε. Καὶ τὸ ἀστεῖο εἶναι πὼς τὄβαλαν στὰ πόδια, γιατὶ ἐκεῖνοι νόμισαν ἐμᾶς ληστές!

— Μᾶλλον δὲν θὰ τόλμησαν νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν, εἶπε ὁ λόρδος.

— Συμφωνῶ, ἔκανε ὁ ταγματάρχης. Γιατὶ ἐγὼ θυμᾶμαι τὸ ἐναντίο: πὼς οἱ Γκῶτσος εἶναι μιὰ φυλὴ ληστῶν.

— Τί λέτε ἐκεῖ! φώναξε ὁ Παγανέλι.

— Λέω αὐτὸ ποὺ ξέρω!

— Κι' ἐγὼ σοῦ λέω πὼς δὲν ξέρεις!

— Ἐσὺ ξέρεις καλύτερα;

— Φυσικά, ἀφοῦ εἶμαι γεωγράφος! Ἔγραψα μάλιστα καὶ μιὰ μικρὴ μελέτη γιὰ τοὺς Ἰνδιάνους τῆς Ἀργεντινῆς καὶ τῆς Χιλῆς!

— Αἴ τότε θἄκανες λάθος γιὰ τοὺς Γκῶτσος!

— Λάθος ἐγώ; Ἐγὼ νὰ κάνω λάθος;

— Γιατὶ ὄχι; Μιὰ μικρή... ἀφηρημάδα μᾶλλον.

Ὁ Παγανέλι ἔξω φρενῶν τότε στὴν ἰδέα πὼς ὁ ταγματάρχης ἀμφισβητοῦσε τὴν σοβαρότητά του στὴ δουλειά του, ἄρχισε νὰ ὠρύεται πὼς οἱ ἀμαθεῖς θὰ ἔκαναν καλύτερα νὰ σωπαίνουν, ἐνῶ ὁ ταγματάρχης τοῦ ἔλεγε πὼς οἱ γεωγράφοι κάνουν καμμιὰ φορὰ φοβερὰ λάθη, κι' ἔτσι

— Λάθος ἐγώ; Ἐγὼ νὰ κάνω λάθος;

ἀντὶ νὰ βρεθοῦν στὶς Ἰνδίες, βρίσκονται στὴ Νότια Ἀμερική.

Ἡ συζήτηση κόντευε νὰ γίνη καβγάς, ὅταν ἐπενέβη ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

— Κύριοι! φώναξε. Σᾶς βεβαιῶ πὼς μὲ κάνετε καὶ ντρέπομαι! Βρήκατε τὸν καιρὸ καὶ τὴν περίσταση νὰ μαλώσετε!

Ὁ Παταγώνας ὅμως, χαμογέλασε καὶ εἶπε:

— Εἶναι ὁ Βορηάς!

— Ὁ Βορηάς! φώναξε ὁ Παγανέλι. Καὶ τί σχέση ἔχει ὁ Βορηὰς στὴ συζήτησή μας;

— Φαίνεται πὼς ἔχει ἀγαπητέ μου, εἶπε ὁ λόρδος, κι' ὁ ὁδηγός μας σωστὰ τὸν ἀνέφερε. Ἔχω ἀκουστὰ πὼς ὁ Βορηὰς τῆς πάμπας, πειράζει ἰδιαίτερα τὰ νεῦρα τῶν Εὐρωπαίων, καὶ τοὺς κάνει νὰ ἐρεθίζωνται εὔκολα, νὰ θυμώνουν καὶ νὰ βρίζωνται!

— Μὰ τὸν ἅγιο Πάτρικ Ἔντυ, ἔχεις δίκηο! φώναξε ὁ ταγματάρχης. Αὐτὸ τὸ ἔχω διαβάσει κάπου κι' ἐγώ!

Κι' ἄρχισε νὰ γελάη δυνατά, μὲ τὸ συνηθισμένο εὔθυμο γέλιο του ποὺ γέμιζε αἰσιοδοξία ὅποιον τἄκουγε.

Ὁ Παγανέλι ὅμως ἦταν πιὰ πολὺ κουρδισμένος γιὰ νὰ μπορίση νὰ ξεθυμώση εὔκολα.

— Ὥστε ἔτσι νομίζετε μυλόρδε! φώναξε. Πῶς ἔχω τὰ νεῦρα μου...

— Κανεὶς δὲν εἶπε τέτοιο πρᾶγμα ἀκριβῶς, ἀγαπητέ μου!

— Ὄχι Γιάννης, Γιαννάκης! ἔκανε κοροϊδευτικὰ ὁ σοφός. Ποτὲ δὲν θὰ φανταζόμουνα πὼς θὰ βρισκόταν κάποιος τρελλὸς γιὰ νὰ μοῦ πῆ πὼς δὲν εἶναι καλὰ τὸ νευρικό μου σύστημα.

— Κι' αὐτὸ δὲν εἰπώθηκε ἔτσι! Εἶναι ὅμως γνωστὸ ἀγαπητέ μου Παγανέλι πὼς πολλὰ ἐγκλήματα ποὺ γίνονται στὴν πάμπα, ἔχουνε γιὰ ἀφορμὴ τὸν Βορηᾶ.

— Ἐγκλήματα! Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειψε μυλόρδε, νὰ μὲ πῆτε καὶ ἐγκληματία!

— Μὰ κανεὶς δὲν σὲ λέει ἐγκληματία, φίλε μου.

— Κι' ὅμως μυλόρδε θὰ προτιμοῦσα νὰ μοῦ τὄλεγες ἁπλά, χωρὶς περιστροφές, πὼς μὲ θεωρεῖς δολοφόνο, κι' ὅτι φοβᾶσαι μὴ σᾶς σκοτώσω κανένα βράδυ!

— Εὐτυχῶς, εἶπε ὁ Γκλένερβαν ποὺ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κρατήση τὰ γέλια του, ποὺ ὁ Βορηὰς τῆς πάμπας δὲν βαστάει παραπάνω ἀπὸ μιὰ μέρα.

Ὅλοι μιμήθηκαν τὸ παράδειγμα τοῦ λόρδου, κι' ἄρχισαν νὰ γελοῦν. Τότε ὁ Παγανέλι σπιρούνισε τὸ ἄλογό του καὶ ἔφυγε μπροστὰ ὡς νὰ χωνέψη τὴν κακοκεφιά του.

Φυσικὰ ὕστερα ἀπὸ ἕνα τέταρτο τὰ νεῦρα του ἢ καλύτερα τὰ νευράκια του εἶχαν περάσει.

Κατὰ τὶς ὀχτὼ τὸ βράδυ, ἔφτασαν ἐπὶ τέλους κατατσακισμένοι ἀπὸ τὴν κούραση, ταλαιπωρημένοι, καταδιψασμένοι στὶς ὄχθες τῆς πολυπόθητης λίμνης Σαλίνας.

Ἡ λίμνη ἦταν στεγνή!

ΝΕΡΟ !

Ἡ λίμνη Σαλίνας ἦταν λοιπὸν στεγνή, ὅπως στεγνὰ ἦταν καὶ τὰ διάφορα μικρὰ ρυάκια ποὺ τὴν ἐγέμιζαν.

Ἔπρεπε νὰ τὸ πάρουν ἀπόφαση... Ἦταν ἀργὰ καὶ τ' ἄλογά τους ἦταν κατακουρασμένα.

Οἱ φίλοι μας βρῆκαν μιὰ παρατημένη τέντα ἀπὸ τομάρια ζώων ποὺ τὴν εἶχαν στήσει οἱ Ἰνδιάνοι, κι' ἐκεῖ πέρασαν τὴν νύχτα.

Ἦταν τόσο πολὺ κουρασμένοι ὅμως, ποὺ παρ' ὅλη τὴν φοβερή τους δίψα κοιμήθηκαν καλά.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ πρὶν χαράξη, ὁ Παγανέλι κι' ὁ ὁδηγός τους ἄρχισαν μιὰ ζωηρὴ συζήτηση.

— Τί λέει; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Ὁ ὁδηγός μας ἐπιμένει πὼς πρέπει νὰ χωρίσωμε σὲ δυὸ συντροφιές. Ἡ μιὰ ποὺ θἄχη τὰ πιὸ γερὰ καὶ ξεκούραστα ἄλογα, θὰ τραβήξη ὡς τὸ ποτάμι Γκουάμινι ποὺ χύνεται στὴ λίμνη Σὰν Λούκας. Ἡ ἄλλη, θὰ συνεχίση ὁμαλὰ τὸν κανονικό της δρόμο. Ἂν ἡ πρώτη βρῆ νερὸ στὴν Σὰν Λούκα, θὰ μείνη καὶ θὰ περιμένη. Ἂν δὲν βρῆ, θὰ γυρίση πίσω νὰ εἰδοποιήση τὴν δεύτερη συντροφιὰ νὰ μὴν κάνη ἄδικα τὸν δρόμο...

— Καὶ τότε τί θὰ γίνη;

— Τότε θὰ κατεβοῦμε ἑβδομηνταπέντε

μίλια Νότια, ὡς τὴν Σιέρρα Βεντάνα ὅπου εἶναι πολλὰ ποτάμια.

— Χωρὶς νερό;

— Χωρὶς νερό!...

— Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ μὴν χρειαστῆ νὰ γίνη αὐτό, εἶπε ὁ Γκρένερβαν, ποὺ συλλογιζόταν πάντα τὸν Ροβέρτο γιὰ τὸν ὁποῖο ἐνοιωθε πὼς εἶχε ἰδιαίτερη εὐθύνη.

— Λοιπὸν θὰ φύγη ὁ Ταλκὰβ μὲ τὴν πρώτη συντροφιά... εἶπε ὁ ταγματάρχης. Ἔχει τὸ καλύτερο ἄλογο.

— Κι' ἐγώ! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Τὸ ἄλογό μου εἶναι τὸ πιὸ ζωηρὸ ἀπὸ τἄλλα.

— Σᾶς παρακαλῶ μυλόρδε, ἀφῆστε με νὰ ἔλθω κι' ἐγὼ μαζί σας! φώναξε ὁ Ροβέρτος. Τὸ ἀλογάκι μου εἶναι κι' αὐτὸ ζωηρό!

— Μὰ δὲν θὰ κουρασθῆς, παιδί μου; Ἐμεῖς θὰ τραβήξουμε μὲ καλπασμό!...

— Καθόλου, μυλόρδε! Καὶ τρελλαίνομαι νὰ καλπάζω...

— Τότε, ἔλα παιδί μου! εἶπε ὁ Γκλένερβαν ποὺ ἦταν ἐνθουσιασμένος ποὺ δὲν θἄφηνε πίσω τὸ παιδί. Ἐμεῖς οἱ τρεῖς, κάποιο ποταμάκι θ' ἀνακαλύψωμε! Δὲν γίνεται!

— Κι' ἐγώ; εἶπε ὁ Παγανέλι.

— Ἐσὺ ἀγαπητέ μου, θὰ μείνης μὲ τὸ δεύτερο ἀπόσπασμα! εἶπε ὁ ταγματάρχης. Ἀφοῦ ὁ ὁδηγός μας πάει μπροστά, πρέπει νὰ μείνης μ' ἐμᾶς, γιατὶ ὑπάρχει φόβος νὰ χαθοῦμε στὴν πάμπα...

— Καλά! Τότε μένω! εἶπε ὁ Παγανέλι ἐνθουσιασμένος ποὺ τὸν ἐμπιστεύονταν νὰ τοὺς ὁδηγήση.

Ὁ ταγματάρχης ὅμως ποὺ ἦταν «πειραχτήρι» δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὸν ἀφήση σὲ ἡσυχία.

— Ἐλπίζω μονάχα νὰ μὴν εἶναι ἀφηρημένος καὶ βρεθοῦμε στὶς ὄχθες τοῦ... Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ!

— Μὰ τὸ Θεό, θὰ ἄξιζε ταγματάρχα μου! ἔκανε γελώντας ὁ Παγανέλι. Δὲν μοῦ λὲς μυλόρδε, πῶς θὰ τὰ καταφέρετε νὰ συνεννοηθῆτε μὲ τὸν Ταλκάβ;

— Αἴ... Μὲ τὰ λίγα ἱσπανικὰ ποὺ ξέρω, μὲ χειρονομίες καὶ μὲ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ ὁδηγοῦ μας, θὰ τὰ βολέψωμε!

— Λοιπὸν στὸ καλό! εἶπε ὁ Παγανέλι.

Πότισαν τ' ἄλογα μὲ τὸ τελευταῖο νερὸ ποὺ τοὺς εἶχε μείνει, καὶ οἱ τρεῖς καβαλλάρηδες ξεκίνησαν. Τὰ τρία ἄλογα κάλπαζαν μὲ πολλὴ ὄρεξη, λὲς καὶ καταλάβαιναν πὼς πήγαιναν γιὰ νερό.

Ὁ Παταγώνας κάθε τόσο γύριζε καὶ κοίταζε τὸν Ροβέρτο, λὲς κι' ἀνησυχοῦσε πὼς θὰ τὰ βγάλη πέρα τὸ παιδί.

Βλέποντας ὡστόσο τί καλὰ ποὺ στέκονταν στὴ σέλλα ὁ μικρός, τὸν ἐνεθάρρυνε μὲ χαρακτηριστικὲς κραυγές.

— Μπράβο, Ροβέρτο! ἔλεγε ὁ Γκλένερβαν. Ὁ Ταλκὰβ ἔχει τὸ ὕφος σὰν νὰ σὲ συγχαίρει!

— Μὰ γιατὶ μυλόρδε;

— Γιὰ τὸν τρόπο ποὺ καβαλλᾶς τ' ἄλογό σου.

— Κρατιέμαι στέρεα, κι' αὐτὸ εἶναι ὅλο.

— Εἶναι τὸ σπουδαιότερο. Ὡς τόσο κι' ἐγὼ συμφωνῶ πὼς εἶσαι πολὺ καλὸς καβαλλάρης.

— Καὶ ὁ πατέρας μου ὡστόσο θέλει νὰ μὲ δῆ ναυτικό.

— Κι' ἐσύ;

— Κι' ἐγὼ θέλω νὰ γίνω ναυτικός.

— Τὸ ἕνα δὲν ἐμποδίζει τὸ ἄλλο, εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Ὅλοι οἱ καβαλλάρηδες δὲν εἶναι ναυτικοί, ἀλλὰ ὅλοι οἱ ναυτικοὶ γίνονται εὔκολα καλοὶ καβαλλάρηδες. Πάνω στὸ καράβι μαθαίνουν ἰσορροπία. Πόσο θὰ σὲ καμαρώση ὁ πατέρας σου ὅταν θὰ σὲ δῆ!

— Ὁ καϋμένος ὁ πατέρας μου! Πόσο θὰ σᾶς εὐγνωμονῆ μυλόρδε ὅταν θὰ τὸν σώσετε.

— Τὸν ἀγαπᾶς πολὺ τὸν πατέρα σου, Ροβέρτο;

— Θέλει καὶ ρώτημα, μυλόρδε; Μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά.

— Ἦταν πολὺ καλὸς πατέρας ἀπ' ὅ,τι καταλαβαίνω.

— Πάρα πολὺ καλός. Ὅλο ἐμᾶς εἶχε στὸ νοῦ του, ἀκόμη κι' ὅταν ἦταν στὸ πέλαγος. Ἀπὸ τὸ κάθε του ταξίδι μᾶς ἔφερνε τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, κι' ὅταν γύριζε, τί πανηγύρι ἦταν γιὰ μᾶς! Πόσο μᾶς φιλοῦσε, πόσο μᾶς χάϊδευε, πὼς γύρευε νὰ μᾶς εὐχαριστήση! Εἶμαι σίγουρος πὼς θὰ τὸν ἀγαπήσετε μυλόρδε ὅταν τὸν γνωρίσετε. Ὅλοι τὸν ἀγαποῦν. Εἶναι τόσο γλυκομίλητος, τόσο καλός! Ἡ Μαίρη τοῦ μοιάζει...

— Καταλαβαίνω.

— Μοῦ φαίνεται πὼς τὸν βλέπω, ὅταν ἡ Μαίρη κι' ἐγὼ εἴμαστε πολὺ μικρά, κι' ἐμένα μὲ νανούριζε στὴν ἀγκαλιά του. Θυμᾶμαι πὼς μοῦ ἔλεγε μιὰ παληὰ σκωτσέζικη μπαλάντα ποὺ λέει γιὰ τὶς στοιχειωμένες λίμνες τῆς πατρίδας μας. Τί ὡραία ποὺ ἦταν! Καὶ τί γλυκὸ σκοπὸ ποὺ εἶχε! Καὶ πόσο καλὰ ἦταν ἐκεῖ, στὰ γόνατα τοῦ πατέρα μου! Ἂν κλείσω τὰ μάτια μου, μοῦ φαίνεται πὼς βλέπω τὸν πατέρα μου νὰ μαθαίνη τὰ λόγια στὴ Μαίρη.

Ὅσο κουβέντιαζαν ὁ λόρδος κι' ὁ Ροβέρτος, τ' ἄλογά τους πήγαιναν μὲ τρόττ.

— Θὰ τὸν ξαναβροῦμε, δὲν εἶν' ἔτσι; εἶπε ὁ Ροβέρτος ὕστερα ἀπὸ λιγόλεπτη σιωπή.

— Θὰ τὸν ξαναβροῦμε, ναί! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Ὁ Ταλκὰβ μᾶς ἔβαλε στὰ ἴχνη του, κι' ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸν ὁδηγό μας.

— Εἶναι ἕνας γενναῖος καὶ καλὸς Ἰνδιάνος ὁ Ταλκάβ, εἶπε τὸ παιδί.

— Ὡρισμένως!

— Ξέρετε κάτι μυλόρδε;

— Πῶς θὲς νὰ ξέρω πρὶν μιλήσης;

— Ἤθελα νὰ σᾶς πῶ... ὅτι σ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεση, μόνον γενναίους, καλούς, θαυμάσιους ἀνθρώπους ἔχομε μαζί μας! Τὴν Λαίδη Ἔλενα ποὺ τόσο τὴν ἀγαπῶ. Τὸν ταγματάρχη μας ποὺ εἶναι τόσο διασκεδαστικός, τὸν πλοίαρχο Μάνγκλ, τὸν κύριο Παγανέλι, τοὺς ναῦτες τοῦ «Ντάνγκαν», ποὺ εἶναι θαρραλέοι καὶ τόσο πολὺ ἀφοσιωμένοι σὲ σᾶς.

— Ναί... Ἔχεις δίκιο, παιδί μου, εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

— Καὶ ὁ καλύτερος, ὁ πιὸ θαυμάσιος ἀπ' ὅλους, εἶστε ἐσεῖς, μυλόρδε!

— Αὐτὸ δὰ δὲν τὄξερα! ἔκανε γελώντας ὁ λόρδος.

— Νά, ποὺ μαθαίνετε κάτι κι' ἀπὸ μένα! εἶπε ὁ Ροβέρτος. Καὶ φέρνοντας τὸ ἄλογό του ξυστὰ στὴ σέλλα τοῦ Γκλένερβαν, ἅρπαξε τὸ χέρι τοῦ προστάτη του, καὶ τὸ φίλησε.

Ὁ λόρδος ἦταν πολὺ συγκινημένος. Αὐτὸ τὸ παιδὶ τὸ ἀγαποῦσε σὰ νὰ ἦταν δικό του. Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ τοῦ ἀπαντήση τίποτε. Ὁ ὁδηγός τους, τοὺς ἔκανε νόημα νὰ βιαστοῦν, γι' αὐτὸ σπιρούνισαν τ' ἄλογά τους ποὺ ξεκίνησαν μὲ καλπασμό. Ὡστόσο γρήγορα κατάλαβαν πὼς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Τσούκα, τὸ ἄλογο τοῦ ὁδηγοῦ, τ' ἄλογά τους ἦταν πάρα πολὺ ἐξαντλημένα.

Ὁ Γκλένερβαν ἄρχισε ν' ἀνησυχῆ.

Τὸ μέρος φαινόταν ἐντελῶς ἄγονο καὶ ξερὸ καὶ ἡ ἔλλειψη τοῦ νεροῦ, μποροῦσε νάχη πολὺ δυσάρεστες συνέπειες.

Ὁ Ταλκὰβ θὰ μποροῦσε σπιρουνίζοντας τ' ἄλογό του νὰ φτάση γρήγορα στὴ λίμνη Γκουάμινι. Ἀλλὰ οὔτε τοῦ πέρασε κἂν ἀπὸ τὸ νοῦ ἡ ἰδέα ν' ἀφήση τοὺς συντρόφους του πίσω.

Τὸ ἄλογο ὅμως τοῦ Παταγώνα, δὲν ξέχθηκε εὔκολα νὰ βαδίζη μὲ τὸν ἀργὸ ρυθμὸ τῶν ἄλλων ζώων. Σηκώνονταν ὄρθιο στὰ πισινά του πόδια, χρεμέτιζε, τραβοῦσε τὸ χαλινάρι του.

Ὁ Ταλκάβ, ὡστόσο, τὸ ἡσύχασε, μιλώντας του. Γιατὶ ἦταν ἀλήθεια πὼς ὁ Παταγώνας κουβέντιαζε μὲ τὸ ἄλογό του.

Ὡστόσο, καθὼς προχωροῦσαν, ὁ Τσούκας ἔδειχνε ἀκόμη πιὸ ζωηρὰ δείγματα ἀνυπομονησίας: τ' αὐτιά του ἔπαιζαν νευρικά, τὰ ρουθούνια του ἀνοιγόκλειναν. Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ ἔξυπνο ζῶο, ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται τὴν ὕπαρξη ὑδρατμῶν στὴν ἀτμόσφαιρα.

Σὲ λίγο, ὄχι μόνον ὁ Τσούκα, ἀλλὰ καὶ τ' ἄλλα ζῶα ἄρχισαν νὰ δείχνουν τὴν ἴδια ἀνησυχία. Ἔκαναν λοιπὸν τὰ δυστυχισμένα μιὰ τελευταία προσπάθεια καὶ ρίχτηκαν μὲ καλπασμὸ στὰ ἴχνη τοῦ Τσούκα, ποὺ πήγαινε πάντα μπροστά.

Τὸ βράδυ στρατοπέδεψαν στὴ μέση τῆς πάμπας.

Κατὰ τὶς τρεῖς τὸ μεσημέρι, στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα φάνηκε μιὰ λευκὴ γραμμή. Στὸ φῶς τοῦ ἥλιου ἄρχισε νὰ στραφταλίζη.

— Νερό! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Νερό! Νερό!

Τώρα δὲν χρειάζονταν πιὰ νὰ ζορίζουν τ' ἄλογά τους. Ἔτρεχαν μόνα τους σὰν παλαβά.

Κι' ἔτσι σὲ λίγα λεπτὰ ἔφτασαν στὸ ρίο Γκουάμινι, ποὺ εὐτυχῶς εἶχε ἄφθονο γλυκὸ νερό.

Τ' ἄλογα ὥρμησαν μὲ τοὺς καβαλλάρηδές τους μέσ' στὸ ποτάμι κι' ἄρχισαν νὰ πίνουν ἀχόρταγα. Κι' οἱ καβαλλάρηδες ποὺ πῆραν χωρὶς νὰ τὸ θέλουν ἕνα ἐξαιρετικὰ εὐχάριστο λουτρό, ἔπεσαν κι' ἐκεῖνοι στὸ νερὸ μὲ τὰ μοῦτρα.

— Ἄχ! Τί καλὸ ποὺ εἶναι τὸ δροσερὸ νεράκι! ἔλεγε ὁ Ροβέρτος καθὼς ἔπινε.

— Σιγά, παιδί μου! Μὴν πίνεις τόσο πολὺ νερὸ μονομιᾶς! Θὰ σκάσης! τὸν συνεβούλευε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

Ὡστόσο ὁ ἴδιος δὲν ἔδινε διόλου τὸ καλὸ παράδειγμα, κι' ἔτσι γι' ἀρκετὴ ὥρα, δὲν ἄκουγες παρὰ τὸ θόρυβο ποὺ ἔκαναν πίνοντας ἄνθρωποι καὶ ζῶα.

Ὅσο γιὰ τὸν ὁδηγό τους, ἔπινε σιγὰ καὶ συστηματικά. Τόση πολλὴ ὥρα ὅμως, ποὺ ἦταν φόβος νὰ πιῆ ὅλο τὸ ποτάμι, ὅπως παρατήρησε ὁ Ροβέρτος.

— Τί χαρὰ θὰ αἰσθανθοῦν οἱ φίλοι μας ὅταν ἔρθουν κι' αὐτοὶ στὸ ποτάμι! φώναξε ὁ λόρδος. Ἂν δηλαδὴ στὸ μεταξὺ δὲν τὸ ἔχει ἀδειάσει ὁ Ταλκάβ.

— Δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε νὰ τοὺς συναντήσουμε; Ἔτσι θὰ γλυτώσουν λίγων ὡρῶν ἀνησυχία, εἶπε ὁ Ροβέρτος.

— Ἔχεις δίκιο, παιδί μου, ἀλλὰ πὼς θὰ τοὺς κουβαλήσωμε νερό; Τ' ἀσκιὰ τὰ ἔχει ὁ Οὐΐλσον. Ὄχι. Καλύτερα νὰ περιμένωμε ὅπως εἴχαμε μείνει σύμφωνοι. Λογαριάζω πὼς οἱ φίλοι μας θὰ εἶναι δῶ κατὰ τὴν νύχτα. Ἂς τοὺς ἑτοιμάσωμε λοιπὸν τροφὴ καὶ στέγη!

Ὁ ὁδηγός τους εἶχε εὐτυχῶς στὸ μεταξὺ ἀνακαλύψει μιὰ «ραμάντα». Εἶδος ξύλινου φράχτη, ὅπου οἱ Ἰνδιάνοι μαντρώνουν τὰ κοπάδια τους. Αὐτὲς οἱ μάντρες εἶναι ἀνοιχτὲς στὸ ἕνα μέρος.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὸ κλάδεμα τῶν ὀπωροφόρων. Κάνομε συνήθως δυὸ εἰδῶν κλαδέματα στὰ ὀπωροφόρα.

α. Γιὰ νὰ τὰ δυναμώσουμε.
β. Γιὰ νὰ τ' ἀδυνατίσουμε.

α. Δυνάμωμα.

Γιὰ νὰ δυναμώσουμε τὸ δέντρο, κλαδεύομε ἀνοιχτὰ τὰ βλαστάρια τῆς ἐπέκτασης (ἐκεῖνα ποὺ ἀφήσαμε γιὰ νὰ πάρη μπόϊ τὸ δέντρο) καὶ κοντὰ τὰ πλαϊνὰ βλαστάρια.

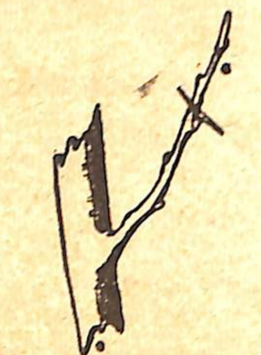
2. Κάνομε μιὰ τομὴ (σχ. 1 Α) πάνω στὸ στέλεχος ἀμέσως ἀπάνω ἀπὸ τὸ σημεῖο ὅπου ἑνώνεται τὸ κλαδὶ ποὺ θέλουμε νὰ δυναμώσουμε.

3. Χαράζομε τὴ φλούδα τοῦ ἀδύνατου κλαριοῦ, κατὰ μῆκος.

4. Ὑποστηρίζομε τὸ κλαδί, καὶ τὸ σηκώνομε κάπως.

Σχ. 1.— Α δυνάμωμα κλαδιοῦ. Β ἐξασθένηση κλαδιοῦ.

Σχ. 2. — 1ος χρόνος

5. Ἐμποδίζομε τὴν καρποφορία του, κόβοντας τὰ λουλούδια του, ἢ τοὺς καρπούς πρὶν δέσουν.

β. Ἐξασθένηση.

1. Κλαδεύομε κοντὰ τὰ βλαστάρια τῆς προέκτασης, καὶ ἀνοιχτὰ τὰ πλαϊνά.

2. Κάνομε τομὴ στὸ στέλεχος ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ σημεῖο ποὺ ἑνώνεται τὸ κλαρὶ ποὺ θέλομε νὰ ἐξασθενήσωμε. (Σχ. 2 - Β).

3. Κρεμᾶμε βάρος ἔτσι ὥστε νὰ γύρη τὸ κλαρί.

4. Τὸ κορυφολογοῦμε ὅταν βρίσκεται στὴν βλάστησή του, καὶ διατηροῦμε ὅλους τοὺς καρπούς.

Πῶς κλαδεύομε τὰ ὀπωροφόρα κλαράκια καὶ κλαριά.

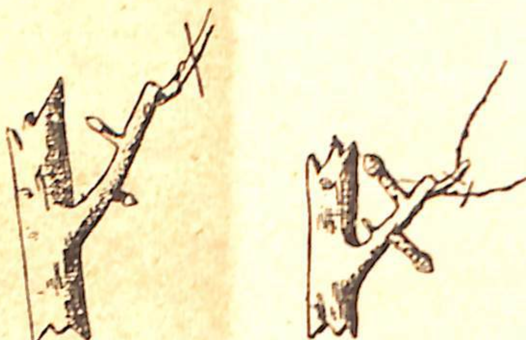
Πῶς θὰ κάνωμε καρποφόρα τὰ κλαριὰ τῶν δέντρων ποὺ τοὺς δώσαμε ὡρισμένο σχῆμα καὶ θὰ διατηρήσωμε τὴν ἰσορροπία τῆς βλάστησής τους; Γιὰ τὶς κερασιές, τὶς βυσινιές, τὶς δαμασκηνιές, τὶς βερυκοκιές, τὶς ροδακινιές, τέτοιου εἴδους κλάδεμα δὲν εἶναι ἀπαραίτητο. Ἀρκούμαστε ν' ἀφαιρέσωμε μόνο τὰ καχεκτικὰ ἐξαντλημένα καὶ ξερὰ κλαδιά.

Αὐτὸ τὸ κλάδεμα, εἶναι ἀπαραίτητο καὶ δίνει λαμπρὰ ἀποτελέσματα μόνο στὶς μηλιὲς καὶ τὶς ἀπιδιές.

Ἀπιδιές.

Πρέπει νὰ καταφέρωμε ὥστε τὰ μικρὰ κλαδιὰ ποὺ δὲν ἔχουν ὀπωροφόρα ὄργανα, ν' ἀποχτήσουν. Καὶ ν' ἀναγκάσωμε τὰ κλαδάκια ποὺ ἔχουν, νὰ μᾶς δώσουν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερους καρπούς.

Ἀρχίζομε ἀπὸ τὰ κλαδάκια ποὺ ἔχουν μόνον μάτια. Αὐτὰ τὰ κλαδάκια τὰ κλαδεύομε ἀφήνοντας ἀπάνω τους 3-4 μάτια, ποὺ τὰ μετρᾶμε ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζει ὁ κλῶνος. (Ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμη τοῦ κλώνου, ἀφήνομε 2, 3, 4 μάτια). Ἄς ὑποθέσωμε πὼς τὸν πρῶτο χρόνο κλαδεύομε τὸν κλάδο ἀφήνοντας τρία μάτια (σχ. 2). Τὸν ἄλλο χειμῶνα, τὸ κλαδάκι μας θὰ ἔχη τὴν μορφὴ (σχ. 3). Ἀπὸ τὰ μάτια δηλαδὴ θὰ ἔχουν πεταχτῆ ἐκεῖνες οἱ τρεῖς μικρὲς λόγχες. Αὐτὴ τὴ φορὰ κλαδεύομε τὸ βλαστάρι, ἀφήνοντας ἕνα μάτι (σχ. 3 πάλι). Στὶς ἀρχὲς τοῦ τρίτου χρόνου, ἐκεῖνες οἱ λόγχες τοῦ δεύτερου, εἶναι ἕτοιμες νὰ γίνουν καρποφόρες (σχ. 4) ὁπόταν καὶ μεῖς θὰ ἐφαρμόσωμε κλάδεμα

Σχ. 3. — 2ος χρόνος   Σχ. 4. — 3ος χρόνος

ἀνάλογο, καὶ θ' ἀφήνωμε τόσες καρποφόρες λόγχες, ὅσες βαστάει ἡ δύναμη τοῦ δέντρου. Σ' ἀδύνατα δέντρα ὅμως εἶναι προτιμώτερο νὰ ἐφαρμόζωμε κλάδεμα δυναμωτικό, (ὅπως εἴπαμε πιὸ πάνω) παρὰ καρποπαραγωγικό.

Συνήθως σὲ δέντρα μὲ μέτρια δύναμη, (οὔτε καχεχτικά, ἀλλὰ οὔτε καὶ μὲ ἐξαιρετικὴ εὐρωστιὰ) ἀφήνομε σὲ κάθε κλαράκι τρεῖς καρποφόρες λόγχες. Ἄν οἱ λόγχες εἶναι δυό, ἀφήνομε στὸ βλαστάρι δυὸ μάτια κι' ὄχι ἕνα πρὶν ἀπὸ τὸ μάτι.

Δὲν πρέπει νὰ κόβωμε τὶς λόγχες ποὺ εἶναι φυτρωμένες ἀπευθείας πάνω στοὺς κύριους κλάδους.

Ἄν τὸ δέντρο δὲν ἔχει ἄλλα ὀπωροφόρα ὄργανα ἀφήνομε τοὺς πιὸ λεπτοὺς κλώνους. Ἄν τὸ δέντρο μας ἔχει ὑπερβο-

Σχ. 5. — 4ος χρόνος

λικὴ εὐρωστιὰ ἀντὶ γιὰ τρεῖς λόγχες, ἀφήνομε στὸ κλαδὶ περισσότερες. Στὰ δὲ μονοετῆ κλαδάκια ποὺ κλαδεύονται γιὰ πρώτη φορά, ἀφήνομε 4 - 5 μάτια ἀντὶ γιὰ 3.

Δουλειὲς τοῦ μῆνα

Στὰ χωράφια: Ὀργώνομε γιὰ τὶς ὄψιμες καλλιέργειες. Λιπαίνομε τ' ἄλλα, μὲ λίπασμα ἐπιφανείας ὅπως ἐξηγήσαμε σὲ προηγούμενο (φυσικὰ στὰ πιὸ ψυχρὰ μέρη), δηλαδὴ λίπασμα μὲ νάτριο σὲ ἀναλογία 7 - 8 ὀκάδες στὸ στρέμμα. Δυὸ φορὲς κάθε δεκαπέντε μέρες. Προσέχομε νὰ μὴ μένουν τὰ νερὰ στὸ χωράφι καὶ μᾶς χαλοῦν τὰ γεννήματα, γι' αὐτὸ ἀνοίγομε καὶ περιποιούμεθα τὰ χαντάκια. Ὡς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ἡ λίπανση πρέπει νάχη τελειώση.

Στὸ ἀμπέλι: Ἀρχίζομε τὰ κλαδέματα μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἔχομε ἐξηγήσει ἄλλοτε. Ἀλείφομε τὴν πληγὴ τοῦ κλαδέματος μὲ καραμπογιὰ (θειϊκὸ σίδηρο 20 στὰ ἑκατὸ μὲ νερό). Τὴν καραμπογιὰ δὲν τὴν βάζομε ἀμέσως, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες ἀπὸ τὸ κλάδεμα. Ἄν τὸ ἀμπέλι παρουσίασε ἴσκα, ψεκάζομε τὰ κλήματα μὲ ἀρσενικῶδες νάτριο 3 στὰ χίλια. Ἄν δὲν ρίξαμε λίπασμα, ρίχνουμε τώρα. Σκάβομε καλὰ τὸ ἀμπέλι (χειμωνιάτικο σκάψιμο). Ἄν ὑποφέρει ἀπὸ φυτόπτη, τὸ ζεματᾶμε μὲ καφτὸ νερό.

Στὸν λαχανόκηπο: Φυτεύομε μαρούλια καὶ κρεμμύδια. Σπέρνουμε σαλατικά. Ὄψιμο φύτεμα ἀγκινάρας, σπαραγγιοῦ καὶ φράουλας. Σπέρνομε τώρα στὸ τζάκι ντομάτα, μελιτζάνα καὶ πιπεριά. Ἔχομε συγκομιδὴ ἀπὸ κραμπολάχανα, κουνουπίδια, πατάτα, παντζάρια, μαρούλια καὶ καρόττα. Κορυφολογοῦμε τὰ κουκιὰ καὶ σπέρνομε κρεμμυδόσπορο γιὰ κροκάρι.

Στὸ σπορεῖο καὶ τὸ φυτώριο: Τώρα βγάζομε ἀπὸ τὸ σπορεῖο τὰ φυλλοβόλα δεντρίλλια (ὅσων πέφτουν τὸν χειμῶνα τὰ φύλλα τους) καὶ τὰ φυτεύομε στὸ σπορεῖο.

Στὸν ἐλαιῶνα: Μαζεύομε τὸν καρπό. Λιπαίνομε μὲ ἀζωτοῦχα λιπάσματα (ἂν τὸ ἔδαφος εἶναι ἀσβεστῶδες, μὲ ἀμμωνιοῦχα). Κλαδεύομε τὶς ἐλῆὲς ὅπως τὰ καρποφόρα.(Κάθαρση τῶν ξερῶν κλπ.) Ξελάκκωμα.

Καρποφόρα: Κλαδεύομε τὰ πρώϊμα. Ψεκάζομε μὲ Βοδιγάλλειο πολτὸ (σὲ προηγούμενο φύλλο ἐξηγήσαμε πῶς ἑτοιμάζεται). Καῖμε τ' ἀρρωστημένα μέρη ποὺ κλαδέψαμε. Ἀσπρίζομε τοὺς κορμοὺς καὶ τὰ χοντρὰ κλαδιὰ μὲ ἀσβέστη, ψεκάζομε γιὰ τὴν ψώρα τὴν φυστικιά. (Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς πῶ πῶς).

Μπαμπάκι καὶ πατάτα. Ὅπου αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνη. σβάρνισμα μὲ ὀδοντωτὴ σβάρνα. Σπέρνομε ὄψιμη πατάτα.

Καπνός. Σβάρνισμα χωραφιῶν μὲ ὀδοντωτὴ σβάρνα. Στὰ ψυχρὰ μέρη, ἑτοιμάζομε τὰ καπνοσπορεῖα γι' ἀργότερα, ἢ χρησιμοποιοῦμε θερμοσπορεῖα. Στὰ θερμότερα σπέρνομε κατὰ τὸ τέλος τοῦ μῆνα στὰ καπνοσπορεῖα.

Στὰ ξυνόδεντρα (λεμονοπορτόκαλα). Μαζεύομε τὰ λεμονοπορτόκαλα καὶ τὰ συσκευάζομε κατάλληλα.

Ρίχνομε στὸ κάθε δέντρο ἑκατὸ ὀκάδες κοπριὰ ἢ 5 ὀκάδες χημικὸ λίπασμα (θειϊκὴ ἀμμωνία). Ἀλείφομε τὸν κορμὸ μὲ ἀσβέστη.

Κτηνοτροφία. Λιπαίνομε τὰ κτηνοτροφικὰ σανὰ μὲ λίπασμα ἐπιφανείας (ἄζωτο). Βόσκουμε τὰ μικρὰ ἀρνιὰ μὲ γρασίδι. Ταΐζομε καλὰ τὶς γεννημένες προβατίνες. Στὸ χοιροστάσιο, χωρίζομε τὰ γουρουνάκια ἀπὸ τὶς μάνες τους, καὶ τὰ τρέφομε χωριστά. (Δὲς προηγούμενο φύλλο).

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

◆◆

Νέα ψευδώνυμα

Ἐγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα: ΑΡΑΤΟΣ - Κατάρατος, Γουλιέλμος Τέλλος, Διαβάτης Κ. Κ., Δὸν Ζουάν, Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι, Μάσος, Μπούλης, Ξανθὴ Μπουκλίτσα, Ὀλυμπιακός, Πινόκιο, Πορθητής, Σαμοθρακίτης, Μάϊκελ καὶ Σαρλός.

◆◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ἡ δασκάλα στὸ μάθημα τῆς ὀρθογραφίας:

— Νὰ βγοῦν στὸν πίνακα ὅσοι εἶναι ἀδύνατοι.

Καὶ μιὰ μαθήτρια:

— Ἐγὼ εἶμαι παχειὰ Κυρία.

Ἐστάλη ἀπὸ τὴν
ΠΑΓΩΝΑ Ν. ΠΑΛΛΗ
Μαθήτρια Γ' τάξεως
Δημ. Σχολ. Μαρμαρίου

19 Τὸ ἐνδιαφέρον εἶχε φτάσει στὸ κατακόρυφο κι' ὁ Κλεῖτος χρωμάτιζε τώρα περισσότερο τὴν ἀφήγησή του.

«Ὅταν παρουσίασαν μπροστὰ στὸν 'Αλέξανδρο τὸ Βῆσσο, ἔτσι γυμνὸ κι' ἀλυσσοδεμένο, δὲ θέλησε νὰ τὸν κρίνη ἀναπολόγητο.

— Γιατί σκότωσες τὸ Δαρεῖο, τὸ βασιλιά σου καὶ συγγενῆ σου; τὸν ρώτησε.

— Γιὰ νὰ κερδίσω τὴν εὔνοιά σου, ἀπάντησε ὁ δολοφόνος.

20 — Λοιπὸν πρέπει νὰ εἰσπράξης τὴν ἀμοιβή σου, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος ἤρεμα.

Κι' ἔδωκε προσταγὴ νὰ τὸν μαστιγώσουν. Ὕστερα ἔβγαλε τὴν ἀπόφαση: 'Ο Βῆσσος θὰ παραδινόταν στὴν οἰκογένεια τοῦ Δαρείου καὶ στοὺς πιστούς της σατράπες κι' αὐτοὶ θὰ τὸν δίκαζαν σύμφωνα μὲ τοὺς περσικοὺς νόμους.

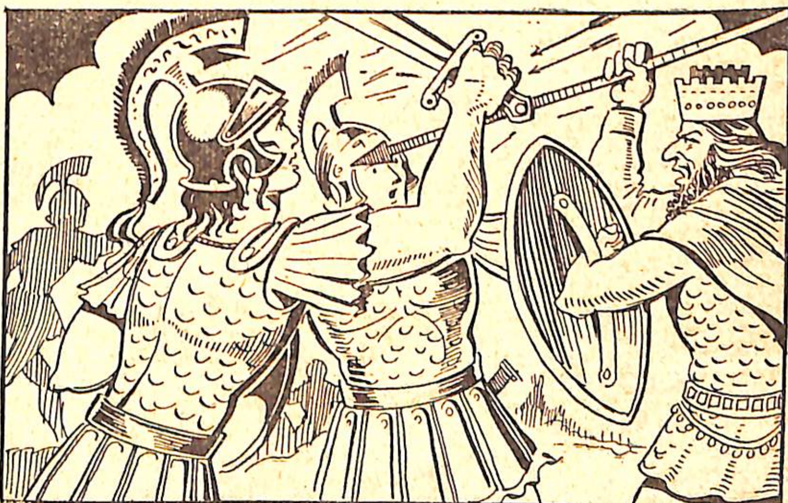

21 Κι' ἡ ἀπόφαση ἦταν ἀλήθεια βαρβαρική. 'Ο Βῆσσος μεταφέρθηκε στὰ Σοῦσα ὅπου ζοῦσε ἡ οἰκογένεια τοῦ Δαρείου. 'Εκεῖ πέθανε ὁ δολοφόνος. Τὸν ἔδεσαν στὶς κορφὲς δυὸ δέντρων, ἀφοῦ λύγισαν τὰ κλωνάρια τους. Ὕστερα ἀφῆκαν ἐλεύθερα τὰ δέντρα ποὺ καταξέσκισαν τὸν κακοῦργο. Ὅπως ἀκριβῶς ἔκανε κεῖνος ὁ μυθικὸς Πιτυοκάμπτης ποὺ σκότωσε ὁ 'Ηρακλῆς τῆς μυθολογίας μας.

22 — Φοβερό, εἶπε ἡ Κύνα, ἐμεῖς καὶ σὰν παραμύθι ἀκόμα ποὺ τὸ μαθαίνομε, φρίττομε. Κι' αὐτοὶ ἐφαρμόζουν καὶ σήμερα ἀκόμη τέτοια μαρτύρια. Πόσο θὰ κουραστῆ ὁ καλός μου 'Αλέξανδρος γιὰ νὰ ἐκπολιτίση τέτοιους λαούς! Πῶς θὰ ἤθελα νὰ εἶμαι κοντά του καὶ νὰ τὸν βοηθῶ.

— 'Ελᾶτε μαζύ μου, τῆς εἶπε ὁ Κλεῖτος. Νομίζω πὼς τοῦ χρειάζεσθε...

23 Ὅταν ἡ συγκέντρωση διαλύθηκε ἡ Κύνα πῆρε παράμερα τὸν Κλεῖτο.

— Πές μου, Κλεῖτε, τὸν ρώτησε ἐμπιστευτικά. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἔσωσες τὴ ζωὴ τοῦ 'Αλέξανδρου σὲ μιὰ μάχη;

— Δηλαδή... ἔκοψα ἕνα χέρι ποὺ πῆγε νὰ τὸν χτυπήση, ἀπάντησε ὁ Κλεῖτος. Μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ τὸ ἔκοβε ἄλλος.

— Δὲ θὰ τὸν πλήγωνε καὶ νὰ τὸν χτυποῦσε εἶπε αἰνιγματικὰ ἡ Κύνα. 'Ο 'Αλέξανδρος εἶναι ἄτρωτος.

24 'Ο Κλεῖτος κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Πιστεύεις κι' ἐσὺ πὼς εἶναι θεός, ὅπως πᾶνε οἱ κόλακες νὰ τὸν κάμουν νὰ τὸ πιστέψη κι' ὁ ἴδιος; εἶπε μὲ πικρία. Κι' ὅμως σὲ ἄλλη μάχη δὲν τὸν σεβάστηκαν οἱ σαΐτες καὶ τὰ κοντάρια. Κι' ἀπ' τὴν πληγή του ἔτρεχε αἷμα.

— 'Αλλοίμονο, δὲν ἤπιε λοιπὸν τὸ ἀθάνατο νερὸ ποὺ τοῦ εἶχα δώσει; ρώτησε ἡ Κύνα πικρά.

Ἕνα γέλιο ἦταν ἡ ἀπάντηση.

(Συνεχίζεται)

'Εδῶ καὶ σαράντα χρόνια

ΕΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Τὸ πρωϊνὸ ἦταν γλυκό, δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὸ προηγούμενο βράδυ. 'Ο ἥλιος θαρρεῖς πὼς ἦταν πιὸ γλυκός, πιὸ φωτεινὸς καὶ χρύσωνε λὲς μὲ κάποια περηφάνεια τὴν πόλη ποὺ φαινόταν σὰ νὰ μὴν εἶχε ξυπνήση ἀκόμη, σὰν κάτι νὰ περίμενε, κάτι νὰ λαχταροῦσε ποὺ δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ ἔρθη. Καὶ νά, ὁ ἥλιος ποὺ τὸ εἶχε μάθει πρῶτος τὸ ψιθύριζε γλυκὰ στὸ νερὸ τῆς λίμνης, ποὺ τόσα εἶχε κρύψει μυστικὰ στὰ σκοτεινὰ νερά της. Κι' ἐκεῖνα ἀνασκιρτοῦσαν καθὼς τ' ἄκουγαν καὶ ἦταν τόσο γλυκὸ τὸ μυστικό, τόσο χαρούμενο τὸ μήνυμα ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ κρατήσουν κρυφό, ἀλλὰ καθὼς τὸ κῦμα γλυκοφιλοῦσε τὴν ἀμμουδιὰ τὸ ἔλεγαν σ' αὐτὴ σιγὰ λὲς καὶ φοβόνταν ἀκόμη τὸ θηρίο ποὺ ψυχορραγοῦσε...

Καὶ σὰν τὄμαθαν στὴ στεριὰ οἱ καρδιὲς σκίρτησαν καὶ ὕστερα ἄρχισαν νὰ κτυποῦν σ' ἕνα γρήγορο καὶ χαρούμενο ρυθμό. 'Η ψυχὴ ἦρθε στὰ μάτια. Καὶ κοιτοῦσαν ὅλο κοιτοῦσαν κατὰ κεῖ ἐπάνω πρὸς τὸ βουναλάκι, ἐκεῖ στὸ Βελισσάριο. Καὶ ὅταν τὰ μάτια εἶδαν ἐκεῖνο ποὺ ἡ καρδιὰ λαχταροῦσε ἔγινε κάτι περίεργο: 'Η ἥσυχη, ἡ βασανισμένη πόλη τὰ ὄμορφα καὶ ξακουστὰ Γιάννενα, ξύπνησαν μὲ μιᾶς. Οἱ φωνὲς — ποὺ ἦταν πάντα ψιθυριστὲς ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ ἐχθροῦ — ὑψώθηκαν χαρούμενες τρελλὲς καὶ ἕνα πανδαιμόνιο ἐπεκράτησε στὴν πόλη.

Οἱ δρόμοι, οἱ δρόμοι αὐτοὶ ποὺ εἶχαν ποτιστῆ μὲ τόσο αἷμα, τώρα ξανὰ κοκκίνισαν, ἀλλὰ ὄχι πιὰ μὲ αἷμα μὰ μὲ τὰ φέσια ποὺ μὲ πάθος οἱ Γιαννιῶτες ἔβγαζαν ἀπὸ τὰ κεφάλια καὶ τὰ πατοῦσαν μὲ πραγματικὴ θαρρεῖς μανία. Τὰ μπαλκόνια καὶ τὰ παράθυρα σημαιοστολίστηκαν. Ποῦ βρέθηκαν ἀλήθεια τόσες σημαῖες σ' αὐτὴ τὴν πόλη ποὺ ζοῦσε χρόνια σκλάβα; Ποῦ τὶς εἶχαν κρυμμένες οἱ ξακουστὲς Γιαννιώτισσες καὶ τώρα λὲς καὶ μαγικὰ ξεφύτρωσαν ἀπὸ τὴ γῆ, γιὰ νὰ στολίσουν τὴν πόλη; Οἱ κάτοικοι ἀνταλλάσσουν θερμοὺς χαιρετισμοὺς μὲ τοὺς ἐλευθερωτές. Οἱ Γιαννιώτισσες σκουπίζουν κρυφὰ τὰ δάκρυα ποὺ πλημμυρίζουν τὰ μάτια τους καθὼς βλέπουν τὸ πανδαιμόνιο τῆς χαρᾶς... Ὅλα γελοῦν, ὅλα χαίρονται, ὅλα γιορτάζουν. Καὶ ἡ λίμνη γελᾶ καὶ αὐτὴ καθὼς παίζουν μὲ τὰ νερά της οἱ γλυκὲς ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου ποὺ σήμερα θαρρεῖς πὼς εἶναι πιὸ θερμός, πιὸ λαμπερὸς ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά.

(Σκίτσο Μαρίας Στέφα)

Σκιρτᾶ ἡ λίμνη στὴ θερμὴ αὐτὴ ἐπαφή. Καὶ καθὼς τὰ νερά της γλυκοφιλοῦν τὴν ἀμμουδιὰ ἀκούγεται ἕνας ψίθυρος — κάτι ποὺ δὲν τ' ἄκουσαν ποτὲ οἱ πέτρες τῆς ἀκρογιαλιᾶς — κάτι ποὺ κάνει κι' αὐτὲς ἀκόμη τὶς πέτρες νὰ σκιρτοῦν. Καὶ ὁ ψίθυρος γίνεται ὕμνος ποὺ τὸν παίρνουν τὰ πουλιὰ καὶ τὸν ψάλλουν στὰ ἀνθισμένα κλώνια καὶ ἑνώνεται μὲ τὴ φωνὴ τῶν εὐτυχισμένων κατοίκων καὶ τῶν περήφανων ἐλευθερωτῶν: «Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα, Τοῦρκοι δὲν τὰ κρατοῦνε».

ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΑ

Η ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΑΠΛΩΣΕ ΤΑ ΦΕΡΑ ΤΗΣ!

«Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα» Τῆς ΝΙΚΗΣ τὸ (τραγούδι
φιλᾶ τὰ μάτια τῶν Ψυχῶν! καὶ τὰ ψηλὰ (βουνά
Στῆς Λευτεριᾶς τὴν Ἅγια Γῆ, π' ἀνθίζει (τὸ λουλούδι
ἡ Δόξα μὲ χαμόγελο ἀνθόπιοτα κερνᾶ...
«Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα» Ροδόκρινα ἀνθί- (ζουν
στοὺς κήπους, ποὺ τοὺς πότισαν κάποιες (γλυκὲς στιγμές
Μυριάδες φῶτα αὐγινὰ τὴν πλάση πλημ- (μυρίζουν
Ψηλά, ἀγγελοφτέρουγες γυρνοῦνε οἱ ψυχές
«Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα» Σβύνει σιγὰ τὸ (κλᾶμα
ποὺ μὲς στὰ στήθια φώλιαζε· γεννιέται (ἡ ΧΑΡΑ
Φεύγουν τὰ σκότη τῆς σκλαβιᾶς. Ὢ! τῆς (ἀνδρείας θᾶμα!
'Η Λευτεριὰ στὴν Ἤπειρο ἅπλωσε τὰ (φτερά

ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜ. ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ
(Κωστῆς Δειλινός)

Τὰ βατραχάκια

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 95)

πουλί. Τώρα πρέπει νὰ φύγω γιατὶ μὲ περιμένει πολλὴ δουλειὰ στὸ σπίτι.

Πολλὲς μέρες ἔμεινε τὸ ψαρόνι καθισμένο ἀπάνω στ' αὐγά του. Ὅταν κατάλαβε πὼς κόντευαν πιὰ νὰ βγοῦν τὰ πουλάκια εἶπε στὸ σύντροφό του.

—Ἂς πεταχτῶ μιὰ στιγμὴ στὴ λίμνη νὰ δῶ τί γίνεται ἡ δύστυχη βατραχομάνα. Εἶχε τόση ἀτυχία μὲ τὰ παιδιά της.

Ἀλλ' ὅσο κι' ἂν κύτταζε μὲς στὸ νερό, ἦταν ἀδύνατο νὰ διακρίνη τίποτα. 'Η λίμνη εἶχε σχεδὸν ξεραθῆ κι' ἕνας γέρικος βάτραχος φαινότανε μονάχα κάτω στὸ λασπωμένο πάτο.

Ἔξαφνα ἀκούστηκε ἕνας δαιμονισμένος θόρυβος ποὺ ἐρχόταν ἀπ' τὸ λειβάδι, ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς λίμνης.

— Κοάξ, κοάξ, κοάξ.

Τὸ ψαρόνι γύρισε τὸ κεφάλι του κι' εἶδε ἔξαφνα ἕνα ἀμέτρητο πλῆθος ἀπὸ βατραχάκια ποὺ ξεφώνιζαν καὶ χοροπηδοῦσαν γύρω στὸν γεροβάτραχο. Ἦταν τὰ παιδιά του. Ἀλλὰ ἔβλεπαν καλὰ τὰ μάτια του; αὐτὰ τώρα εἶχαν ποδάρια κι' ἕνα ὡραῖο πράσινο φουστάνι μὲ καφετιὲς βοῦλες ποὺ γυάλιζε στὸν ἥλιο. Σωστοὶ βάτραχοι, ἂν καὶ μιὰ σταλίτσα οὐρὰ τοὺς εἶχε ἀκόμα ἀπομείνει.

—Ὑπομονή παιδιά μου, εἶπε ἡ μάνα. Σὲ λίγο δὲν θἄχετε πιὰ οὔτε αὐτὴ τὴν οὐρίτσα καὶ θἆμαι πιὰ περήφανη γιὰ σᾶς.

Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ πλησίασαν καὶ κάθισαν μὲ τρόπο ποὺ ἔκρυβαν τέλεια τὴν οὐρά τους φωνάζοντας.

— Νὰ μανούλα, δὲν ἔχομε πιὰ οὐρά.

Ἄλλα πάλι τὶς τέντωναν ὅσο μποροῦσαν καὶ τὴν πείραζαν.

— Νὰ ἡ οὐρά μας. Τὴ θέλομε καὶ τὴν κρατᾶμε. Δὲν εἴμαστε βατράχοι, θὰ μείνωμε πάντα μωρά.

— Πολὺ φασαρτζίδικη οἰκογένεια, εἶπε τὸ ψαρόνι, στὸ σύντροφό του ὅταν γύρισε στὴ φωλιά.

—Ἀτυχη οἰκογένεια, εἶπε ὁ κ. ψαρόνης. Μόλις ἀρχίσουν τὰ παιδιά μας νὰ πετοῦν, θὰ τοὺς ἐπισκεφτοῦμε ὅλοι μαζύ.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Ἀλλὰ αὐτὴ τὴ φορὰ βρῆκαν τὸν γεροβάτραχο μοναχό του.

— Πάει καιρὸς ποὺ ἔφυγαν, τοὺς εἶπε, σκορπίστηκαν στὸ λειβάδι κι' ὁ καθένας φροντίζει πιὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του.

— Συγχαρίκια, εἶπε τὸ ψαρόνι.

—Ἄχ καὶ νὰ τὰ βλέπατε, τί παιδιά! Χορεύουν καὶ πηδοῦν καὶ φωνάζουν κοάξ κοάξ μ' ὅση δύναμη ἔχουν τὰ πνευμόνια τους. Ποιὸ ὄμορφους βατράχους δὲν βρίσκεις στὸν κόσμο ὅλο.

—Ὅλα καλὰ σὰν τελειώνουν καλά, εἶπε τὸ ψαρόνι.

— Δίκιο ἔχεις. Ἀλλὰ παιδεύτηκα πολὺ νὰ τὰ φέρω στὴ λογική. Σὰν τοὺς ἔλεγα πὼς πρέπει νὰ φύγουν ἀπὸ πάνω τους οἱ φοῦντες κι' οἱ οὐρές, μούλεγαν τὰ παληόπαιδα πὼς τοὺς ἔδινα κακὴ ἀνατροφή. Πὼς ἔφταιγα, γιὰ ὅλα. Τέτοιες κουταμάρες δὲν θὰ ἀκούσετε ἐσεῖς ποτὲ ἀπ' τὰ παιδιά σας. Ἀκοῦς ἐκεῖ! Σὰν μὴ δούλεψα σκληρὰ γιὰ νὰ τὰ φέρω σὲ γνώση!

— Τί νὰ κάνης; ὅλα μ' ἀχαριστία πληρώνονται ἐδῶ κάτω, εἶπε φιλοσοφικὰ τὸ ψαρόνι.

— Τέλος πάντων ἔτσι εἶναι, ἀπάντησε ὁ βάτραχος. Μιὰ φορὰ δόξα τῷ Θεῷ ποὺ σουλουπώθηκαν, κι' ἔτσι σὰν καθήσωμε τὸν χειμῶνα στὸ πάτο τῆς λίμνης ποὖναι ἐκεῖ πέρα κοντὰ στὸ μύλο, κανένας δὲν θὰ μπορέση νὰ φανταστῆ τί μπερμπάντικα κι' ἀσκημοφτιαγμένα ἦταν κάποτε στὰ μικράτα τους.

(Διασκευὴ ἀπ' τὸ γερμανικὸ) Φ. Μ.

Ὁ βλοσυρὸς Καπετάνιος

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 94)

θόταν τώρα ὁ ἴδιος ὁ παπα - Γιώργης, ὁ σεβάσμιος παπᾶς ποὺ τόσο τῆς γλυκομιλοῦσε: Πῆγε νὰ τοῦ χαμογελάση μὰ μὲ μιὰ αὐστηρὴ καὶ ἄγρια ματιὰ τῆς ἔκοψε στὴ μέση τὸ χαμόγελο.

— Δὲν περίμενα ποτὲ ἀπὸ σένα νὰ σὲ κυριέψη ἡ περιφρόνηση γιὰ τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ τῆς εἶπε! Καὶ δὲν περίμενα ποτέ, πὼς μιὰ μαθήτρια μου θὰ βαρυγκομοῦσε κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους του... Ντρέπομαι γιὰ σένα τῆς εἶπε...

Τὰ δάκρυα τώρα κύλησαν στὰ μάγουλα τῆς Βασιλοπούλας. Καὶ σὰν γύρισε γιὰ νὰ μιλήση στὸν παπᾶ — τί θαῦμα! — εἶδε καὶ πάλι στὴ θέση του τὸν καπετάνιο νὰ τρώη ἀδιάφορος τὸ φροῦτο του, ἂν καὶ ἡ Βασιλοποῦλα δὲν εἶχε τελειώση ἀκόμα οὔτε τὴ σοῦπα της!...

— Τί ἄσχημο παιγνίδι μοῦ παίζετε, τοῦ εἶπε φωνάζοντας! Ποῦ μοῦ ἔχετε κρυμμένο τὸν πατέρα καὶ τὸν παπᾶ τοῦ παλατιοῦ;...

Καὶ χύμηξε νὰ πιάση τὸν βλοσυρὸ καπετάνιο ἀπὸ τὰ μουστάκια καὶ νὰ τοῦ τὰ ξεκολλήση...

Τέσσερα χέρια τὴν ἅρπαξαν καὶ τὴ σήκωσαν ἀπὸ τὴ θέση της....

— Μὴ μὲ ἀγγίξη κανείς, εἶπε αὐστηρὰ ἡ Εὐγενία! Εἶμαι ἡ Βασιλοποῦλα... Εἶμαι ἡ Βασιλοποῦλα... Εἶμαι ἡ Βασιλοπούλααααα...

....

— Τί ἔπαθες Μαρίκα, τὴν ρώτησε ἡ μάνα της, ποὺ τὴν ξύπνησε μὲ μιὰ γερὴ σκουντιά... Τί φωνάζεις;

— Εἶμαι ἡ Βασιλοποῦλα, φώναξε στριγγὰ καθὼς ἔτριβε τὰ μάτια της καὶ κοίταζε πρὸς τὴ μητέρα της...

Μὰ τὴν ἔπιασαν τὰ γέλια!

Μόλις ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἶχε ξυπνήσει ἀπὸ τὸ ἐφιαλτικό της ὄνειρο.

Η ΑΝΕΜΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Ἀπὸ διάφορα γράμματα ποὺ μοῦ στέλνετε, καταλαβαίνω πὼς τὰ λίγα ποὺ σᾶς ἔχω γράψει σὲ κάποιο σημείωμα σχετικὰ μὲ τὴν διατροφή, σᾶς ἔχουν ἀνοίξει τὴν ὄρεξη γιὰ περισσότερα.

Κι' ἔτσι τώρα ἕνα πλῆθος μικρὲς νοικοκυρὲς μ' ἐρωτοῦν: «τί εἶναι τὰ λευκώματα; Τί εἶναι οἱ βιταμῖνες; Ὅλος ὁ κόσμος μιλάει πιὰ γιὰ βιταμῖνες, θειὰ Μαριάνα.

Δὲν μᾶς λὲς κι' ἐσὺ κάνα δυὸ κουβέντες γιὰ τὶς βιταμῖνες, ἢ μπὰς καὶ στὸν καιρό σου δὲν τὶς λογάριαζαν καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὶς ξέρεις;»

Πολλὰ πράγματα δὲν ἤξεραν στὸν καιρό μου, παιδιά. Μὰ τώρα ποὺ τἄμαθε ὁ κόσμος, τἄμαθα κι' ἐγώ... Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ σταματάη νὰ μαθαίνη. Πρέπει νὰ εἶναι ἕνας αἰώνιος σπουδαστής, καὶ πάντα νάχη τὴν δίψα γιὰ καινούργια γνώση. Ἀλλοίμονό μου ἂν σᾶς ἔλεγα μονάχα τὰ ὅσα ἤξεραν οἱ ἄνθρωποι στὸν καιρό μου.

Μιὰ νοικοκυρὰ λοιπὸν ποὺ

μαγειρεύει γιὰ τὸ σπιτικό της, ποὺ μαγειρεύει μιὰ καὶ δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα ἀπὸ τὰ δεκαπέντε χρόνια της ὡς τὰ γεράματά της, πρέπει τουλάχιστον νὰ ξέρη τί προσφέρει στὸν ἄνθρωπο αὐτὸ τὸ φαΐ ποὺ τρώει...

— Φάγε ν' ἀξίνης! λένε στὸ μικρὸ παιδί.

— Φάγε νἆσαι γερός! Φάγε γιὰ νάχης δύναμη! Φάγε γιὰ νὰ ζήσης, λένε σὲ ὅλες τὶς ἄλλες περιστάσεις.

Γιατὶ αὐτὸ κάνει ἡ τροφὴ ποὺ τρῶμε. Πρῶτα, δίνει στὸ σῶμα τὰ ὑλικὰ ποὺ χρειάζονται γιὰ ν' ἀναπτυχθῆ ὁ ἄνθρωπος, νὰ μεγαλώση.

Δ ε ύ τ ε ρ ο, βοηθεῖ τὸ σῶμα μας ν' ἀντικαταστήση τὰ ἐφθαρμένα ὑλικά του.

Τ ρ ί τ ο, Μᾶς δίνει τὴν θερμότητα ποὺ ἔχομε ἀνάγκη.

Τ έ τ α ρ τ ο, Μᾶς δίνει τὴν δύναμη γιὰ δουλειά. (Ἐνέργεια). «Νηστικὸ ἀρκούδι δὲν χορεύει», λέει ἡ λαϊκὴ σοφία.

Πόσων εἰδῶν τροφὲς ὑπάρχουν;

Φυσικά, πάρα πολλές! Τὰ συστατικὰ ὅμως ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι φτιασμένες εἶναι πολὺ μετρημένα. Εἶναι:

Τὰ λευκώματα.
Τὸ ἄμυλο καὶ ἡ ζάχαρη (ὑδατάνθρακες).
Τὰ λίπη καὶ τὰ λάδια.
Τὸ νερό.
Τὰ ἅλατα.
Οἱ βιταμῖνες.

Ἂς τὰ ἐξετάσωμε τώρα ἕνα ἕνα.

ΤΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ

Τὰ λευκώματα χρειάζονται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ὀργανισμοῦ. Γιὰ νὰ μεγαλώσουμε. Ἀλλὰ καὶ γιὰ ν' ἀνανεωνόμαστε. Εἶναι ἡ πιὸ σπουδαία τροφὴ τοῦ ἀνθρώπου, γιατὶ εἶναι ἡ πιὸ δυναμωτική.

Τὰ λευκώματα βρίσκονται στὸ κρέας, στὰ ψάρια, στὰ αὐγά, στὸ γάλα, στὰ ὄσπρια, στοὺς ξηροὺς καρποὺς καὶ στὰ δημητριακὰ λιγώτερο).

Ἀναλόγως διαιροῦνται σὲ ζωϊκὰ λευκώματα, καὶ φυτικά.

Εἶναι ἀπαραίτητα στὸν ὀργανισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ προπαντὸς στὸ παιδὶ ποὺ μεγαλώνει. Γι' αὐτὸ τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ τρῶνε τροφὲς μὲ ἄφθονο ζωϊκὸ λεύκωμα γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν. Ἡ ποσότητα ἀπὸ τὸ λεύκωμα ποὺ ἔχει ἕνα εἶδος τροφῆς, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἂν εἶναι πολυτελὲς ἢ ὄχι. Ὁ μπακαλιάρος λ.χ. ἢ ἡ ῥέγγα, εἶναι τὸ ἴδιο καὶ περισσότερο μάλιστα θρεπτικὰ ἀπὸ τὴν κότα.

Τὸ παιδὶ ἔχει περισσότερη ἀνάγκη ἀπὸ λευκώματα ἀπ' ὅτι ὁ μεγάλος. Γι' αὐτὸ δὲν βλάπτει τὸ παιδὶ νὰ τρώη τροφὲς μὲ ἄφθονο ζωϊκὸ λεύκωμα ἐνῷ ὁ μεγάλος ποὺ θὰ κάνη κατάχρηση ἀπ' αὐτές, θὰ πάθη.

ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ

Τὰ λίπη καὶ τὰ λάδια βοηθοῦν τὸν ὀργανισμό μας νὰ παράγη θερμότητα. Λίπος ἔχουν καὶ τροφὲς ποὺ δὲν τὸ φανταζόμαστε, ὅπως ὁ κρόκος τοῦ αὐγοῦ, οἱ ξηροὶ καρποί, κλπ. Λίπος θεωρεῖται καὶ τὸ βούτυρο. Ὅσο γιὰ τὰ λάδια, εἶναι τὸ λάδι τῆς ἐλιᾶς, καθὼς καὶ διάφορα ἄλλα φυτικὰ λάδια.

Τὸ λάδι ὅταν δὲν εἶναι τσιγαριστό, δηλαδὴ τὸ τρῶμε ὠμό, εἶναι ἀπὸ τὶς θρεπτικὲς καὶ εὔπεπτες τροφές. Τὰ λίπη καὶ τὰ λάδια ὅταν καοῦν κάπως (καβουρδιστοῦν) χάνουν ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ συστατικά τους, καὶ ὄχι μόνον χωνεύονται πιὸ δύσκολα, ἀλλὰ πειράζουν καὶ τὸ στομάχι κιόλας. Τὸν χειμῶνα ποὺ κρυώνομε, ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ μεγαλύτερη θερμότητα, γι' αὐτὸ τρῶμε (ἢ πρέπει νὰ τρῶμε) περισσότερα λίπη ἀπ' ὅ,τι τὸ καλοκαίρι.

ΑΜΥΛΟ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΗ (ὑδατάνθρακες).

Τὸ ἄμυλο (ποὺ βρίσκεται πιὸ πολὺ στ' ἀλεύρια, γιατὶ καὶ τὸ ἴδιο τὸ ἄμυλο δὲν εἶναι παρὰ ἡ κοινὴ κόλλα, ὁ νισεστὲς) βρίσκεται ἄφθονο στὴ φύση, στὰ σιτηρά, στὸ ρύζι, στὰ μακαρόνια καὶ στὶς διάφορες πάστες, στὰ ὄσπρια, στὶς πατάτες, στὰ κάστανα, στὶς γλυκοπατάτες. Ἡ ζάχαρη πάλι βρίσκεται στὰ ἴδια σχεδὸν τρόφιμα: καὶ πιὸ πολὺ στὰ φροῦτα, στοὺς ξηροὺς καρπούς, στὰ παντζάρια καὶ στὸ ζαχαροκάλαμο. Τὸ ἄμυλο κι' ἡ ζάχαρη, δίνουν θερμότητα στὸ σῶμα μας, ἀλλὰ προπαντός, δύναμη γιὰ δουλειά.

Ἀπορροφοῦνται τελείως ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸ καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετικὰ εὔπεπτα.

Αὐτὰ εἶναι ἡ βάση τῆς διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ βρίσκωνται σὲ ἀφθονία στὸ καθημερινὸ του φαγητό, καὶ προπαντὸς τὸ ἄμυλο.

Τὰ παιδιὰ ἔχουν πολὺ μεγαλύτερη ἀνάγκη γιὰ ζάχαρο ἀπὸ τοὺς μεγάλους.

ΑΛΑΤΑ

Τὰ διάφορα ἅλατα εἶναι κι' αὐτὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὸν ὀργανισμὸ καὶ γιὰ τὴν καλὴ του λειτουργία. Χρειάζονται στὰ κόκκαλα καὶ στὸ αἷμα μας. Τὰ ἅλατα τοῦ ἀσβεστίου (ἀσβέστης, κάλσιουμ) χρειάζονται πολὺ γιὰ τὰ κόκκαλα.

Τὰ ἅλατα τοῦ σιδήρου, γιὰ τὸ αἷμα. Τοῦ μαγνησίου γιὰ τὰ κόκκαλα.

Τὰ παιδιὰ στὴν ἡλικία τῆς ἀνάπτυξης ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀσβέστιο γιὰ νὰ στερεώσουν τὰ κόκκαλά τους καὶ νὰ μεγαλώσουν, πρέπει νὰ τρῶνε ἄφθονο γάλα, αὐγά, λαχανικά, ὄσπρια ποὺ περιέχουν ἄφθονα ἅλατα.

Ὁ σίδηρος χρειάζεται στὸ αἷμα, καὶ εἶναι ἀπαραίτητος

γιὰ νὰ διατηρῆ γερὸ τὸν ὀργανισμό. Γι' αὐτὸ ὅταν ἔχομε ἀναιμία παίρνομε φάρμακα μὲ σίδηρο.

Ὁ φωσφόρος χρειάζεται κι αὐτὸς πολὺ στὸν ὀργανισμό, καὶ βρίσκεται σὲ μεγάλη ποσότητα στὰ ψάρια.

Πάντως τὰ διάφορα ἅλατα βρίσκονται σκορπισμένα στὶς διάφορες τροφές, γι' αὐτὸ πρέπει κι' ὁ γερὸς ἄνθρωπος νὰ τρώη ἀπ' ὅλα.

ΤΟ ΝΕΡΟ

Πολλὲς τροφὲς ἔχουν πολὺ νερὸ (φροῦτα, λαχανικά, κλπ.). Ὅμως τὸ νερὸ ποὺ παίρνομε ἀπὸ τὶς τροφές, δὲν φτάνει στὸν ὀργανισμό μας, γι' αὐτὸ καὶ χωρὶς νὰ μᾶς τὸ ποῦνε, πίνομε ἄφθονο νερὸ καὶ μόνοι μας.

Μιὰ καλὴ ὑγιεινὴ συνήθεια εἶναι νὰ πίνομε ἕνα ποτήρι νερό, ὄχι πολὺ κρύο, τὸ πρωὶ ὅταν ξυπνᾶμε, μὲ λίγες σταγόνες λεμονιοῦ μέσα. Καὶ ν' ἀποφεύγωμε νὰ πίνωμε νερὸ στὰ γεύματα. Αὐτὴ ἡ δεύτερη συνήθεια, παίρνεται πολὺ εὔκολα, καὶ εἶναι ἐξαιρετικὰ ὠφέλιμη γιὰ τὸ στομάχι μας.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ
(Σκίτσο Κ. Τσουκαλῆ)

ΞΙΦΟΜΑΧΟΣ
(Σκίτσο τοῦ Πάνθηρα)

Αὐτοπροσωπογραφία τοῦ Μπουζουκοκέφαλου

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

* Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Α. Τσιάπα, Χρυσ. Παπαθανασίου, μαθητῶν τῆς Γ΄ καὶ Δ΄ τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Μαρμαρίου, Διαβάτη Κ. Κ. (δὲν μοῦ ἀρέσουν τοῦ εἴδους αὐτοῦ), Γιάννη Σελλούντου (τὸ ἀνέκδοτο μοῦ τὸ στέλνεις μισό. Ἔχει καὶ συνέχεια καὶ εἶναι πολὺ γνωστό).

* Τὸ ψηφοδέλτιό σου ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟ, ποὺ ψηφίζεις Παιδὶ Ἀμβρακικοῦ, Ἐξόφαλμο καὶ Ντολορὲς ἦρθε κατόπιν ἑορτῆς.

* Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Μάσος (ἔτσι κι' ἔτσι καὶ σχεδιασμένα μὲ μελάνι ἀκατάλληλο. Περιμένω ἄλλα), Τσιάπας (ὄχι καλά), Β. Τσομπανγεωργίου (ὄχι καλά), Ι. Τσιρογιάννης (καλούτσικα), Σπ. Τσιγγλιφῆς (καλά), Δ. Μαρκόπουλος (καλούτσικο). Δούλεψε μὲ τὸν τρόπο αὐτό. Καὶ προμηθεύσου σινικὴ μελάνη), Εὐάγγελος Γιουρούκης (καλούτσικα), Π. Κρικέλης (ὄχι καλά), Ν. Καραμπούλας (ἔτσι κι' ἔτσι), Πάνθηρ (καλά), Δ. Μαρκόπουλος (τὸ νέο μὲ τὴ σινικὴ μελάνη καλό), Ἥρωα τῆς Σελήνης (θὰ ἦταν ἀρκετὰ καλὰ ἂν δὲν εἶναι ἀντιγραφὴ καὶ ἂν ἦταν μὲ σινική).

* Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἀλέξανδρος Δοξόπουλος (δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη ἀφοῦ ἦταν γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα γιὰ τὸ λογιστήριο). Δ. Γαλούσης (εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές) Δημ. Γκιζάνης καὶ Κων. Τριάντος.

* Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γεράσιμος Κωνσταντᾶτος, Βασίλειος Θωμᾶ Γαζῆς, Χρίστος Ι. Κοτσομύτης, Θεόδωρος Φ. Παπαδόπουλος, Κων. Ι. Χουσικόπουλος, Διονύσιος Δ. Μαρκόπουλος, Δημ. Παναγιωτίδης, Ἀπόστολος Παπουτσῆς Χρυσ. Παπαθανασίου, Π. Κανελλόπουλος, Α. Τσιάπας.

* Πῆρα καὶ διαβίβασα εἰς τὴν διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἐστείλατε: Δημήτριε Καλπακίδη, Νικ. Μπλέτσιε (* Μὰ τί νὰ γίνη, ἀφοῦ τελείωσε; Νὰ τὸ διατηρούσαμε ἐπ' ἄπειρον;) Ἀν. Τσίγκα (* Ἔχει καλῶς) Δημ. Κουροῦς (*) Τούλα Κωστοπούλου (Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ τὶς φροντίδες σου) Γεώργιε Γιάννου (*) Λεωνίδα Δοόσο (* Πῶς δὲν ἔκαμα ἀλλαγὴν τῶν σελίδων; Δὲν προκύπτει ἀπὸ πουθενὰ αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις περὶ Ἰησοῦ. Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ξαναγράψης ξεχωριστὰ σὲ τί ντοκουμέντα στηρίζεις αὐτὲς τὶς ἀπόψεις σου. Ὁ Ροδόπουλος εἶναι τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς 2ετής. Ὁ Ψαρρᾶς δὲν τελείωσε ἀκόμα τὸ Γυμνάσιο καὶ δὲν ξέρω τί ἀκριβῶς σκέπτεται γιὰ τὸ μέλλον). Ἀπ. Κόκκορη (* Εὐχαριστῶ καὶ σένα καὶ τὸν καλό σου πατέρα) Παῦλο Μπίρτσα (* Εὐχαριστῶ θερμῶς) Βαρδῆ Εὐστ. Ψαράκι (* Εὐχαριστῶ) Γεώργιε Παπαστεργίου (*) Χρῖστο Πιστόλα καὶ Ἀναστάσιε Δόλα (*) κύριε Νικ. Σ. Παπανικολάου (* Εὐχαριστῶ θερμῶς. Διάβασα μὲ προσοχὴ τὴν ἐπιστολή σας καὶ ἐλπίζω ὅτι τὰ γράψατε νὰ μὴν τὰ γράψατε ἐπὶ ματαίῳ) Δημ. Αὐνέρη (*) Ἀλεξ. Μακρυλάκη (* Ἐμπρὸς λοιπόν. Ἀλλὰ μὲ... φειδώ) Δημ. Θ. Σῦρο (* Ἀπορῶ μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις. Μὰ τί ἔπαθε. Μπορῶ νὰ τὸν γράψω χωρὶς νὰ σᾶς ἐκθέσω;) Δημ. Γκιζάνη (*) Γεώργιε Γαργαρέττα (* Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα) Νικ. Μάττα (*) Θεόδ. Παπαδόπουλε (*) Ζαχαρία Καλλινικίδη (*) Ἀλ. Ρήγα (*) Κώστα Κατσούκη (* Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τοὺς νέους συνδρομητὲς Γιώργο Σκίρτα καὶ Σπ. Λάμπρου) Κα Σπ. Χιόνη (* Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τοὺς συνδρομητὲς τοῦ σχολείου σας) Ἀντ. Μωραΐτη (* Εὐχαριστῶ πολύ) Ἰωάν. Νίκα (*) Κων. Βαδαρλῆ (*) Ἄγγελ. Παπακωνσταντίνου (*) Παναγιώτη Μακρῆ (*) Ἰωάννη Μποτέτσιο (δὲν ὑπῆρχον χρήματα· σᾶς γράφω καὶ ἰδιαιτέρως) Γεώργιε Θεοδοσίου (*) Γεώργιε Σπανὲ (*) Γεώργιε Παρασκευόπουλε. Ἄγγελε Ἀλεβίζο (*) Χ. Δημομάρκου (*) Ἰωάννη Μάλλιο (* Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις) Πέτρο Μπαρακίτη (*) Ἀλέξανδρε Δοξόπουλε (*).

* ΓΕΡΑΣΙΜΕ Α. ΔΑΓΛΑ: Δὲν ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμό σου ὁλόκληρο γιὰ λόγους ποὺ ὁ ἴδιος θὰ ἀντιληφθῆς. Σοῦ ἐγκρίνω μόνο τὸ πρῶτο. Σὲ εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

* ΒΑΣ. ΜΑΝΖΙΝΑΟ: Γιὰ τὰ σκίτσα ἡ καλύτερη μελάνη εἶναι ἡ λεγομένη σινική. Δὲν παίρνουμε λεπτὰ γιὰ τὴ δημοσίευση σκίτσων.

* Σ' εὐχαριστῶ ΞΑΝΘΗ ΜΠΟΥΚΛΙΤΣΑ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

* Εὐχαριστῶ ΓΙΩΓΟ ΓΙΑΝΝΕΛΟ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἂν εἶναι ἄποροι μποροῦν νὰ γραφοῦν μὲ 2.000 δραχμές.

* Δὲν μοῦ γράφεις μόνο ΒΑΣ. ΘΩΜΑ ΓΑΖΗ ἂν εἶναι δική σου ἡ Προσευχὴ ποὺ μοῦ στέλνεις. Ἂν ναὶ τότε εἶναι ἀρκετὰ καλή! Γιὰ τὰ ἄλλα θὰ σοῦ ἀπαντήση ἡ διεκπεραίωση.

* Ἀρκετὰ πατριωτικὸ τὸ ποίημά σου ΚΩΝ. ΧΡΥΣΟΡΡΗΜΟΝΑ ἀλλὰ ὄχι καλό! Μεταχειρίζεσαι λέξεις ποὺ δὲν στέκουν «σὰν ἐσένα δοξαστή». Ἐνῶ θέλεις νὰ πῆς σὰν ἐσένα δοξασμένη. Λὲς πὼς ἡ Ἑλλὰς εἶναι «ἡ τέχνη τοῦ ἀγωνισμοῦ». Κι' αὐτὸ δὲν θὰ πῆ τίποτα. Ὅσο γιὰ τὸ τελευταῖο τετράστιχο τὸ δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ δῆς καὶ μόνος σου:

Δὲν σὲ ἀφήνουμε Ἑλλὰς
ἐσένα νὰ πλανήση
καὶ εἰς τὰ χέρια ποὺ κρατᾶς
τὴν ἔνδοξη μας νίκη!...

* Ἔχει καλῶς ΙΩΑΝΝΗ Η. ΑΜΟΙΡΙΔΗ. Ἀφοῦ μὲ βεβαιοῖς πὼς εἶναι δικό σου!

* Μὰ πῶς νὰ παραδεχτῶ ΣΟΦΙΑ ΦΥΛΑΧΤΟΥ πὼς ἐσὺ μαθήτρια Ε΄ τάξεως δημοτικοῦ σχολείου ἔγραψες ἕνα τόσο ὡραῖο ποίημα; Οὔτε καὶ τὰ γράμματα μπορεῖ νὰ εἶναι δικά σου. Εἶναι γράμματα μεγάλου, ὥριμου ἀνθρώπου. Μήπως δὲν εἶναι δικό σου καὶ τὸ ἀπήγγειλες ἁπλῶς σὲ καμμιὰ γιορτὴ τοῦ σχολείου σου; Γιατὶ ἂν εἶναι δικό σου, ἂν αὐτὰ τὰ γράμματα εἶναι δικά σου, τότε θὰ πρέπει νὰ ἐπιδειχθῆ γιὰ σένα ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον καὶ νὰ φροντίσουμε νὰ σὲ φέρουμε στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ μὴ σὲ ἀφήσουμε χαμένη στὸ Πουρνάρι. Πάντως δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ποίημα:

ΑΙ ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

Τέσσερες διαμαντόπετρες, λουλούδια μυρωμένα
χωριὰ ἀνθόσπαρτα, χωριὰ ἀδελφωμένα
στέκονται ὑπερήφανα καὶ μὲ περίσσεια χάρη
σκορπίζοντας ὁλόγυρα θέλγητρα, νειᾶτα, κάλλη.

Τὸ πρῶτο καὶ τὸ ξακουστὸ τὸ εἴπανε Πουρνάρι
Ἀρχοντικὸ στὴν ὄψη του· σωστὸ ξηρὸ κλωνάρι.
Λάμπουν τὰ σπίτια, ἡ Ἐκκλησιά, οἱ δρόμοι, τὸ (Σχολεῖο
ἀλήθεια, πόσο ζήμιωσε τὸ Ἐθνικὸ Μουσεῖο!!

Τὸ Νταουτλῆ, ἀσκηταριό, Μονόλοφος εἶν' τἄλλο
ποὺ ξεπερνᾶ σὲ ὀμορφιὲς κι' αὐτὸ τὸ Μόντε-(Κάρλο,
ἐδῶ σοῦ φεύγει τὸ καφάσ' ἀπ' τὴν πολυκοσμία
παντοῦ βοὴ ἀλλαλαγμὸς τύφλα στὴν... ἐρημία.

Γενὴ-μαλές, γιὰρ-γιὰρ-ἀμάν, λένε τὸ Πετρωτὸ
σὰν τὸ σμαράγδι ὄμορφο, περήφανο χωριό.
Ὅλα τους τὰ κατήργησαν κι' αὐτὰ τὰ καφενεῖα
γιαυτὸ μὲ πεῖσμα τὄρριξαν στὴν..ἡλιοθεραπεία.

Ἀμ' τί σοῦ λέγει κι' ὁ Τζουμᾶς ὁ θρυλικὸς Μεσ-(σιός;
Ἐδῶναι τὸ Πεντάγωνο κι' ὁ Οἶκος ὁ Λευκός,
οἱ διπλωμάτες τῶν χωριῶν ἐδῶναι μαζωμένοι
τὸ ναργιλὲ στὸν καναπὲ ρουφᾶνε ξαπλωμένοι.
Γιαυτὸ κι' ὁ Τροῦμαν τὄσκασε ἀπ' τὴν πολιτικὴ
ἐδῶναι ἡ πρωτεύουσα, ἐδῶ ἡ Ἀμερική.

* Βρίσκω περίφημο τὸ ποίημά σου — ἐξαιρετικὰ καλὸ — δὶς ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΒΑΛΣΑΜΙΔΟΥ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

> Ὁ Σταυρὸς ποὺ σημειώνω ἔπειτα ἀπὸ κάθε ὄνομα σημαίνει πὼς πῆρα τὰ χρήματα ποὺ μοῦ ἔστειλαν.
>
> Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰ μὴ λησμονοῦν στὰ γράμματά τους νὰ μοῦ σημειώνουν εὐανάγνωστα τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμο καὶ τὸ πατρώνυμο καθὼς καὶ τὴν ἀκριβῆ τους διεύθυνση.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Στὸν ἄδειο τὸν παληόπυργο θὰ σβύνη τὸ καντῆλι
στῆς μέρας τῆς φωτόχαρης τὸ χάδι.
Κι' ὢ τότε! στῆς Αὐγῆς τὰ φλογοκόκκινα τὰ (χείλη
θὰ γίνη χαμογέλιο τὸ σκοτάδι...

Κι' ἐγὼ θὰ φτάνω στὴν κορφὴ — περαστικός, δια-(βάτης —
κι' ἀδράχνοντας — τραγουδιστὴς — τὴ λύρα
θὲ νὰ μεθύσω ἀπὸ ΧΑΡΑ μέσ' τὴν ΑΥΓΗ — κυρά (της —
στὴν πρώτη — ὢ, ζωή! — φωτοπλημμύρα.

Θὰ σβύνη τ' ἀρηοτρέμουλο καντῆλι — κάθ' ἐλπίδα —
Γέρασε ὁ πύργος καρτερῶντας χρόνια
ν' ἀνάψη μέσα του φωτιὰ τοῦ καντηλιοῦ ἡ ἀχτίδα.
Κι' ἦρθαν οἱ μπόρες, στὰ μαλλιά του χιόνια...

Ὅμως θαρθῆ στερνὰ ἡ αὐγή. Κι' ἀπὸ χαρὰ θὰ (κλάψω
— τὸ νιὸ προφήτη πύργο ἀργοπροσκύνα —
σκυφτὴ στῆς ζήσης τὸ βουνὸ τὴ λύρα σὰ θ' ἀ-(δράξω
— τραγοῦδι γιὰ τὸν ΗΛΙΟ λύρα ἀρχίνα...—

* Ἀγαπητέ μου ΚΩΣΤΑ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ, τὰ σχετικὰ μὲ τὸ σκάκι τὰ ἔστειλα στὸν ἁρμόδιο συνεργάτη μου. Τὴ διαμαρτυρία σου γιὰ τὰ σταυρόλεξα τὰ ἔστειλα στὸν ἁρμόδιο ἐπίσης ἐπὶ τῶν σπαζοκεφαλιῶν. Ἰδίως τὸ 2ο τετράστιχο τοῦ ποιήματός σου, ποὺ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ, εἶναι περίφημο:

Σὰν μαθητὴς ἑνὸς ὡραίου κόσμου
μελετᾶ πάντοτε στὸ τέλος γιὰ νὰ πῆ:
«Κουράστηκα μὰ ἔνοιωσα ἐντός μου
γλυκοὺς καρποὺς μιᾶς τίμιας προκοπῆς».

* Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ποίημά σου «Λιμάνι τῆς πατρίδος μου», Διονύσιε Δ. Μαρκόπουλε:

Λιμάνι τῆς πατρίδος μου
ὅπου ἡ χαρὰ φωλιάζει
εἰς τὴν γαλήνια σ' ἀγκαλιὰ
ἡ σκέψις μου πλαγιάζει.

* Διάβασα μὲ ἐνδιαφέρον τὸ γράμμα σου ΓΙΑΝΝΗ ΑΡ. ΣΕΛΛΟΥΝΤΟ καὶ λυπήθηκα γιὰ τὴν ἀρρώστεια σου. Ἐλπίζω πὼς τὴν ἀπάντησή μου θὰ τὴν διαβάσης χωρὶς νὰ σὲ βασανίζη κανένα σημάδι ἀπὸ τὴν νόσο σου! Ἡ ἐρώτησή σου γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκδόσεως ἑνὸς βιβλίου, δὲν μπορεῖ νὰ πάρη συγκεκριμένη ἀπάντηση. Τί θὰ εἶναι; Ποιήματα, πεζά, πόσο θὰ εἶναι. Ὅλα αὐτὰ παίζουν ρόλο. Τί νὰ σοῦ πῶ κι' ἐγώ; Μὲ ρωτᾶς νὰ σοῦ πῶ π.χ. πόσα μῆλα ἔχει ἡ μηλιά, χωρὶς νὰ μοῦ λὲς οὔτε ποιὰ εἶναι ἡ μηλιὰ οὔτε ποῦ βρίσκεται. Στὴν τιμὴ δὲν παίζει μόνο ρόλο πόσο εἶναι τὸ ὑλικό, ἀλλὰ καὶ πόσα τὰ ἀντίτυπα! Πάντως ἕνα τυπογραφικὸ συνηθισμένου σχήματος γιὰ 500 ἀντίτυπα πρέπει νὰ τὸ λογαριάσης γύρω στὸ ἕνα ἑκατομμύριο. Τὸ διήγημα καλό... ἀλλά... Οἱ ἄλλες συνεργασίες πολὺ καλές.

* Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΟΥΤΑΦΤΣΗ. Τὶς 15.000 δρχ. τὶς ἔστειλες; Δὲν ὑπῆρχαν μέσα στὸ γράμμα.

* Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΧΡΗΣΤΟ ΒΟΥΛΤΣΙΟ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

* Μοῦ ἔστειλαν πολὺ καλὲς συνεργασίες οἱ φίλοι μου: Κων. Μακρυγιάννης, Χρίστος Χατζηγεωργίου Πεχλιβανίδης, Ζαχ. Γ. Καπαγερίδης, Ἀλ. Μακρυλάκης, Δημήτριος Γκιζάνης, Διον. Μαρκόπουλος (εἶχα καιρὸ νὰ μάθω γιὰ σένα. Τί γίνηκες;), Βασ. Ἰωσηφίδης, Δημ. Παναγιωτίδης, Διαβάτης Κ. Κ., Εὐάγγελος Γιουρούκης, Κλεάνθης Μαρκούσης, Α. Τσιάπας, Εἰρήνη Βερέτση, Χρυσόστομος Παπαθανασίου, Μάσος, Παν. Κανελλόπουλος, Πέτρος Μπαρακίτης.

* Διάβασα ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ τὸ γράμμα σου. Τί νὰ κάμω μὲ τὸ δημοψήφισμα; Τὰ παθήματα - μαθήματα. Γιὰ τὰ ταξείδια τοῦ Γκιούλιβερ ἔχουμε καιρὸ νὰ τὰ σκεφτοῦμε. Ἐὰν ἤξερα ὅτι τὸ «Ἀληθινὸ παραμύθι» ἔχει δημοσιευθῆ στὰ Ἑλληνικὰ Ἀναγνώσματα θὰ ἀπέφευγα τὴ δημοσίευσή του. Τὶς ἄλλες συστάσεις σου τὶς ἔλαβα ὑπὸ σημείωση. Τὸ σκίτσο γιὰ τὶς πεννομαχίες δὲν μὲ ἱκανοποιεῖ. Γιὰ τὸ φίλο μας ἂς κάμει ὅ,τι θέλει. Κακὸ δικό του!

* Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματά σου ΑΝΤΩΝΗ ΜΩΡΑΪΤΗ:

ΘΑΝΑΙ ΒΑΡΥ

Τώρα ποὺ φεύγω μακρυὰ
νὰ πάω σ' ἄλλα μέρη
πίσω ἂν θὰ ξαναρθῶ
ποιὸς ξέρει... Ποιὸς ξέρει...

Δὲν θἄβρω στὰ ξένα
σὰν τοὺς δικούς μου ἀνθρώπους
ὅπου κι' ἂν γυρίσω
σ' ὅσους τόπους... σ' ὅσους τόπους.

Κι' ἂν κάποτε πεθάνω
ὁ νοῦς μου δὲν τὸ χωρεῖ
τῆς ξενητειᾶς τὸ χῶμα
θἆναι βαρύ... θἆναι βαρύ...

* Μοῦ γράφεις φίλε μου ΜΙΧΑΛΗ ΕΔΕΣΣΑΙΕ: «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐξακολουθῶ νὰ σᾶς ἐνοχλῶ μὲ τὶς ἴσως ἐνοχλητικὲς συνεργασίες μου. Μὰ νομίζω πὼς σ' αὐτὸ δὲν φταίω οὔτε ἐγώ, γιατὶ ἡ ψυχή μου μ' ἀναγκάζει καὶ μόνον αὐτή... Κρίνετέ τα. Ἡ κρίση σας ἂς εἶναι πολὺ πάρα πολὺ αὐστηρή. Τὴν θέλω αὐστηρὴ γιατὶ στὸν τόπο μου λέγουν:

«Τὸ σημερνὸ τὸ μάλλωμα
τρανὴ χαρὰ τῆς αὔριο».

Καὶ δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ποίημά σου:

Μαῦρες ἔγνοιες σκιάζουνε τὸ μυαλό μου
ὁ οὐρανὸς τῆς σκέψης μου βαραίνει
κι' ἀγκαθωτὸς ὁ δρόμος τῆς ζωῆς
τὸν πόνο ποὔχω στὴν ψυχή μου μακραίνει.

Κάποια στιγμὴ ἔγιν' ἀπέραντα τρανὸς
καὶ μ' ἕνα μαῦρο φόντο ἔχει σκεπάσει
ὅλες τὶς χαραμάδες, ποὺ ἡ χαρὰ
ἀπὸ ἐκεῖ τὸ φῶς της εἶχε μπάσει.

Ἀγριεμένος ἦλθε κι' ὁ ἄσπλαχνος Βορηᾶς
ποὺ ἡ ζωὴ χαιρέκακα χαρίζει
καὶ μὲ τ' ἀγριεμένα κύματα βουνὰ
τρελλὴ φουρτούνα στὴν ψυχὴ ἀρχίζει.

Ὅσο γιὰ τὸ διήγημα πολὺ μεγάλο· ἀλλὰ καλό. Γιὰ νὰ δοῦμε τί θὰ γίνη μ' αὐτό.

* Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου Θ. ΒΑΛΛΙΑΝΟΥ. Ὅσο γιὰ τὴν ἀρρώστεια ποὺ μὲ ρωτᾶς σοῦ ἀπαντῶ πὼς προέρχεται ἀπὸ τὰ σκυλιά.

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

267. (49—28) Προσοχή!! Προσοχή!! Πεννομάχοι καὶ πεννομάχισσες. Μπαίνω για πρώτη φορὰ στὴν κίνησή σας μὰ σᾶς λέγω ὅτι θὰ σᾶς ἐκπλήξω. Θὰ δῆτε κάτι ποὺ θὰ τρίβετε τὰ μάτια σας. Ζωγράφοι τροχίστε καλὰ τά... πινέλα σας κι' ἑτοιμαστῆτε γιὰ τὸν σκληρὸ συναγωνισμὸ μὲ τὸ Μάσο

268. (49—20) Βοήθεια!... Βοήθεια!... Ἐλεῆστε με... Τέλειωσαν... τά... λεπταααα μου... Δααααvειστε μεεε εκατό... δραχμὲς νά... ἐξακολουθήσω... τὴ δράση μου!!!...

Προκομμένος Τεμπέλης
(...ὀδέκαρος)

269. Τρισεύγενη (67) νὰ σοῦ τρέξη ἡ κουμπαριά! Ἁγια Μαυρα (Ρούλα...) (61) τι ὡραῖα ποὺ δίδασκα ἔ; Σ' αρέσει φαίνεται και είδοποιεῖς καὶ ἄλλους. Μικρὲ Πριγκηπα (9) ἀντιχαιρετῶ και δεχομαι, γράψε.... Ἐξοψαλμε προσχωρῶ στὴν αὐτοκρατορία.

Προκομμένος Τεμπέλης
(ὁ... Ἀετζῆς)

270. Παραδίδω μαθήματα τρέλλας. Ἐνδιαφερόμενοι σπεύσετε... Ὁδὸς σὰν τὰ χιόνια, οἰκία τρελλοῦ, ἀριθμὸς 0,5+23—2. Γειὰ Ντολορές.

Προκομμένος Τεμπέλης
(Φοιτητής... τρέλλας)

271. (49—25) Φίλη Ντολορὲς εὔχομαι εὐτυχισμένο τὸ 53 τὸ ἴδιο καὶ σὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους. Ξανθομπουκλίτσα

272. Πρωτοχρονιάτικο χαιρετισμὸ στέλνω: Ζηλιάρα, Ἀρτινοπούλα, Ἐξάψαλμο, Ρεγγίνα καὶ Σαλονικιό. Ξανθομπουκλίτσα

273. Τροβαδοῦρε παραμιλᾶς ἔ... Βουλγαροκτόνε στὸν ἑαυτό σου τί δωρίζεις; Λ. Ντὰ Βίντσι ὁμοίως καὶ ἐγὼ (1885). Κρινάκι Γενναῖε = Ἀγουροξυπνημένοι. Ξανθομπουκλίτσα

274. Ντολορὲς δὲν ἀλληλογραφεῖς; Ἐπιθυμῶ νὰ σὲ γνωρίσω πολύ. Εὐζωνοπούλα τί γίνεσαι;

Ξανθομπουκλίτσα

275. (49—24) Ἐπανερχόμενος στὴν κίνηση τῶν πεννομαχιῶν εὔχομαι εἰς ὅλους-ες εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος. Συνιστῶ ἀγάπη καὶ εὐγενῆ συμπεριφορά. Χαιρετῶ τοὺς φιλάθλους. Ἰδιαιτέρως Ὀλυμπιακούς. Ὀλυμπιακὸς

276. (40—27) Ἐξ. Γάτε θυμᾶσαι ποὺ εἴχαμε κάποτε κοινὴ τύχη;

Ρὶντ-τὶν-τὶν (ὁ πρωτοφανὴς)

277. Τὴν 1 Φεβρουαρίου παντρεύομαι. Καλῶ ὅλους στὸ γάμο μου γιὰ νὰ μοῦ ποῦν καὶ τοῦ χρόνου! Ρὶντ-τὶν-τὶν (ὁ ἀρραβωνιασμένος)

278. Γειά σου Σαλονικιέ! Βρὲ Καρμανιόλα τί ἔχεις πάθει μωρὲ καὶ σοῦφυγαν οἱ βίδες;

Ρὶντ-τὶν-τὶν

279. Τροβαδοῦρε, Βουλγαροκτόνε, Ζηλιάρα μὴ ξεχνᾶτε πὼς εἴσαστε μπόμπυρες. Κάνετε τὸ μεγάλο ἔ;!! Ρὶντ-τὶν-τὶν (ὁ λεβέντης)

280. (XX) Ἕνα γλυκὸ γειὰ χαρὰ στὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Στράτσιανης.

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς (ὁ ἀποκάλυπτος)

281. Δαρεῖε σοῦ ἀπάντησα.

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς
(ὁ ἥρως τοῦ Γράμμου)

282. Σπῦρο καὶ Χρῆστο, Παπαχρῆστο σᾶς ἀπάντησα. Κρινάκι τῆς Αὐγῆς
(ὁ θρυλικὸς Ἠπειρώτης)

283. Χρῆστο Μάδη σοῦ ἀπάντησα.

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς
(ὁ μάγος τῆς μπάλας)

284. Πρωτομπαίνοντας στὴ στήλη τῶν πεννομαχιῶν χαιρετῶ ὅλους τοὺς ἀναγνώστας - στριες τοῦ ἀγαπητοῦ μας περιοδικοῦ. Ἰδιαιτέρως: Θρακιώτην, Παιδὶ τῆς Θράκης, Ν. Σαλονικιὸ καὶ Ἄγνωστη Ἑλληνίδα ποὺ τοὺς ψήφισα.

Σαμοθρακίτης

285. (49—37) Θερμὰ εὐχαριστῶ ὅσους μὲ ψήφισαν. Ζητῶ ἀπὸ ὅλους σας νὰ γνωριστοῦμε.

Μπούλης

286. Θερμοαντιχαιρετῶ Ἀρχιπεννομάχον. Δέχομαι (87) πρωτογράψε. Μπούλης

287. Τεμπέλαρε, δὲν τοῦ δίνεις ἀπὸ δῶ. Ἀρκετὰ μᾶς κρύωσες. Μπούλης

288. Σκερβελὲ ἀσφαλῶς θέλεις μπιμπερό. Παρακαλῶ τὸν Ξανθομίκυ νὰ σοῦ δώση ἕνα ἐφόσον ἔχει πολλά. Μπούλης

289. Γλωσσοκοπάνα, πῶς ἔτσι στὸ δημοψήφισμα. Καὶ τοῦ χρόνου! Μπούλης

290. (X X) Τροβαδοῦρος = Ἄγγελος Ἀγγελίδης (Τζιαπόνης), Τσιγγανοπούλα = Μπαμπαλίτη, Μιραβαζὰλ = Δ. Μιχαηλίδης, Φαιδρὸς = Κουντουράκης Π., Ἀνθρωποφάγος = Γ. Κουκουζίκας. Ρὶν - τὶν - τὶν (ὁ ἔχων ἀντίληψιν)

291. Πιτσιρίκους εἶμι γὼ
πεννομάχους κυνηγῶ
ὅποιουν πιάσου τοὺν τσιμπῶ
κι' ἕνα μπάτσου τοὺν τραβῶ.

Ρὶν - τὶν - τὶν

292. Ἐέέέ! Ἀλκμήνη Πασχάλη καὶ Παγανιάρη νὰ μοῦ πῆτε τὰ ψευδώνυμά σας εἰ δὲ μὴ θὰ τὴν πάθετε καὶ σεῖς σὰν τὸν Πιγκουῖνο Τροβαδοῦρο.

Ρὶν - τὶν - τὶν

293. Χαιρετῶ Ν. Σαλονικιόν, Ρεγγίνα, Ζηλιάρα, Θρακιώτη (παλιὸ φίλο), Θ. Μπέμπη καὶ Μιραβαζάλ. Ρὶντ - τὶν - τὶν

294. Ὤ! Τρελλαμάρα Ντορεμὴ
Ἐξάψαλμε καψούρα

⁂ Πῆρα μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση τὴ «Μαθητικὴ Φλογα» ποὺ βγαζουν μαθηται τοῦ Γυμνασίου Νέας Ἰωνιας. Ἕνας απο τους ὑπεύθυνους τῆς ἐκδόσεως εἶναι και ὁ φιλος μας Κ. Δ. Θανόπουλος. Τον συγχαιρω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ καὶ αὐτὸν καὶ ὅλους που ἐργαστηκαν γι' αὐτὸ καὶ τοὺς εὔχομαι πρoκoπή.

⁂ Πῆρα και διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὰ γράμματα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κα Κωνστ. Ἀγγελάκη διευθύντρια τοῦ Γ' σχολείου Πλωμαρίου (* Εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὰς εὐγενικάς της φροντίδας) Γεώργιος Λημνιὸς (*) Βασίλειος Τοπαλίδης (*) Ἰωάννης Παπαστεργίου και Μελᾶς Γιαννιώτης Σπ. Ἰωάννου Βαλαώρα (Εὐχαριστῶ θερμῶς), Κος διευθυντὴς Δημοτικοῦ Σχολείου Ρουψιᾶς (Εὐχαριστῶ θερμῶς) Χάϊδω Κουκουλέ, Ἀλεξάνδρα Σιδηροπούλου, Φίλιππος Παπαδόπουλος (*) Παναγιώτης Φραγκουλόπουλος (*) Κων. Ἠλ. Καλαπανίδας (* Σ' εὐχαριστῶ θερμῶς γιὰ ὅλα· σημειώνω ἐδῶ τὴν ἐπιθυμία σου νὰ γνωριστῆς, ὅπως μοῦ γράφεις, μὲ τὸν Ἐξάψαλμο), Ἀλέξ. Κ. Καθάρειος, Νικόλαος Μίσσιος (* Χαίρω ἰδιαιτέρως γιατὶ δὲν θὰ χάσουμε τὴν πνευματική μας ἐπικοινωνία), Μακρίδης Πολυχρόνιος (* Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα!), Δημήτριος Καμπολῆς (* Εὐχαριστῶ θερμῶς).

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Σάββας Πουλῆς, Χαράλαμπος Γκοντουλάκης καὶ Γ.Π.Σ.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Μικρὸς Μακεδὼν (καλούτσικο), Παναγιώτης Παραδιᾶς (καλό, ἀλλὰ δὲν γίνεται κλισσέ), Σπ. Ι. Βαλαώρας (πολὺ καλὰ καὶ ὅμως...), Λ.ν. Βίντσι (πάρα πολὺ καλά), Νῖκος Σαλονικιὸς (πάρα πολὺ καλά).

⁂ Ὄχι ΡΙΝΤ - ΤΙΝ, ΤΙΝ κατάχρηση τοῦ δικαιώματος ποὺ σᾶς ἔδωσα!

⁂ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΠΑΝΤΙΔΗ.

⁂ Δὲν ἐδημοσιεύτηκαν ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΝΟΥΤΣΟ οἱ ἀγγελίες σου;

⁂ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ. Ὀφείλω νὰ σὲ πληροφορήσω ὅτι δὲν ἰσχύει ἡ δήλωσής μας γιὰ τοὺς 10 συνδρομητές. Δὲν ἔχει ἐπαναληφθῆ ἀπὸ ἑνὸς καὶ πλέον χρόνου· καὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ ἰσχύη γιὰ τὶς δεκάδραχμες συνδρομὲς ποὺ καθὼς ξέρεις εἶναι θετικὴ ζημία γιὰ τὸ περιοδικό! Φαντάσου πὼς τὸ κάθε περιοδικὸ ἔχει κόστος 1.500 δραχμὲς περίπου! Καὶ τὸ δίνουμε σὲ σᾶς 417 δραχ. λιγώτερο ἀπὸ τὸ 1)3 τῆς ἀξίας του! Καὶ σὺ τί μοῦ ζητᾶς; Μόνο αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες ἔχουν... 15 τόσες χιλιάδες; Λοιπόν. Δὲν ἔχω ἀντίρρηση, ἀλλὰ ὅπως γράφω καὶ στὸν Ρὶντ - τὶν - τὶν δὲν πρέπει καὶ σὺ νὰ κάμης... κατάχρηση τοῦ δικαιώματος ποὺ δίδω! Τὸ ποίημα ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Γιὰ νὰ δῶ τί θὰ γίνη μὲ τὸ εὐθυμογράφημα.

⁂ Ἀρκετα καλὰ τὰ «Περδικάκια» ΝΙΚΟ ΙΜΒΡΙΩΤΗ.

⁂ Ὅτι εἴπαμε Λ. ντὰ ΒΙΝΤΣΙ νερὸ καὶ ἀλάτι.

⁂ Πολὺ καλὴ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ ἡ συνεργασία σου. Διαβιβάζω ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴν τὴν ἔκφραση τοῦ θαυμασμοῦ σου στὸν Ἐξάψαλμο.

⁂ Χαίρω πολὺ ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΝ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ γιὰ τὴν ἵδρυση παραρτήματος τοῦ Συλλόγου «Ἑλικὼν» εἰς τὴν Παιανιαν.

⁂ Εἶναι ἐνδιαφέρουσες οἱ συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἰωάννης Μολοῦχος (εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα), Ἰωάννης Λιόντης (θὰ μποροῦσε νὰ εἶχε γραφῆ μὲ περισσότερη προσοχή), Κων. Ἠλ. Καλαπανίδας, Θωμᾶς Σμαρόπουλος, Παναγιώτης Παραδιᾶς, Ἰωαννης Γεωργίου Τσινίδης (σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὡραία ἐπιστολή σου), Γεώργιος Μουταφτῆς, Στέργιος Παπάζογλου (εὐχαριστω γιὰ τὴν ὡραία σου ἐπιστολή).

Τίμος Δώρης

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Λουκᾶς Πιλιτσίδης (δὲν πρέπει νὰ εἶστε ἀνυπόμονος. Σᾶς λέω μόνο πὼς ὁ συνεργάτης μου ἐπὶ τῶν σπαζοκεφαλιῶν κάνει πολὺ καλὰ τὸ καθῆκον του). καὶ Παράσχος Κουντουράκης.

⁂ Δὲν εἶναι ΓΙΩΡΓΟ ΘΕΟΔΩΡΑΚΑΚΗ καθόλου ἄσχημο τὸ σκίτσο σου· περιμένω τακτικὲς τὶς συνεργασίες σου. Τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ἔτσι κι ἔτσι.

⁂ Διαβίβασα ΚΩΝ. ΤΣΙΑΠΡΑΚΑ τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ τακτοποιήση τὸ θέμα.

⁂ Πῆρα τὰ χρήματα ΒΑΣΙΛΗ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΕ. Μὰ ὅλα τὰ ἄλλα ὅπως ἦταν ἀπὸ τὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ ἐπιστολὴ γιὰ τὴν συνδρομή, «Γιὰ νὰ γελᾶτε», αἰνίγματα κλπ. δὲν τὰ ἔλαβα ὑπ' ὄψη. Ἂν ἐνδιαφέρεσαι νὰ χρησιμοποιηθοῦν νὰ μοῦ τὰ ξαναστείλης.

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ ΒΡΟΝΤΗ γιὰ αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες. Ἀλλὰ δὲν θὰ τὰ χρησιμοποιήσω γιατὶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι ἀξιόπιστα. Πάντως σ' εὐχαριστῶ.

⁂ ΛΟΥΚΑ ΠΙΛΙΤΣΙΔΗ δὲν μοῦ ἀρέσουν αὐτά. Σοῦ ἀρέσει τὸ περιοδικό, ἀλλὰ ἀποτραβηχτήκατε γιατὶ δὲν βάζω τὶς συνεργασίες σου. Καὶ συνεργασίες δὲν μοῦ στέλνεις! Στεῖλε μου τὶς συνεργασίες σου καὶ νὰ μοῦ σημειώσης νὰ τὶς κρίνω.

⁂ Κάνεις προόδους ΠΑΡΑΣΧΟ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗ. Ἀλλὰ οἱ συνεργασίες σου δὲν μὲ ἱκανοποιοῦν ἀπολύτως! Νὰ ἐργάζεσαι ὅμως καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς ὅλα θὰ πᾶνε καλά.

⁂ Δὲν εἶναι κακὸ τὸ ποίημά σου ΔΙΑΒΑΤΗ Κ. Κ. Ἀλλὰ γιατὶ αὐτὴ ἡ θέση καὶ αὐτὴ ἡ κατάληξη; Δὲν ὑπάρχει γιὰ τὴ ζωὴ πάλη καὶ νίκη; Γιὰ δές το καὶ σύ.

ΠΟΥ ΠΑΣ ;

Ποῦ πᾶς καὶ τὰ ματάκια σου
δακρύζουν λυπημένα
καὶ μὲ ποτάμια δάκρυα
εἶναι πλημμυρισμένα;

Ποῦ πᾶς μικρούτσικο φτωχὸ
τὰ χιόνια δὲν φοβᾶσαι
καὶ μέσ' στοὺς δρόμους μοναχὸ
χειμῶνα νὰ κοιμᾶσαι.

Εἶναι δυὸ χρόνια ποὺ ἔχασα
πατέρα καὶ μητέρα,
καὶ τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ
θὰ ζήσω ἐδῶ πέρα.

Ὡσότου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς
μὲ λυπηθῆ μιὰ μέρα
καὶ μ' ἀνεβάση ἐκεῖ ψηλὰ
στὸν Οὐράνιο Πατέρα.

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴν διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κος Κων. Καμπάνης (διευθυντὴς Δημοτικοῦ σχολείου Ἁγίου Παύλου, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὶς εὐγενικές του φροντίδες), Βουλγαροκτόνος, Παναγιώτης Τατλῆς (*), Ἀδαμάντιος Τσομίδης (*) κ. Μπαϊρακτάρης (διευθυντὴς δημοτικοῦ σχολείου Μαραθῶνος. Τὸν εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς εὐγενικές του φροντίδες), κ. Ἀπόστολος Νταῆς (τὸν εὐχαριστῶ θερμῶς γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ Ἰωάννη Εὐθυμιοπούλου), κ. Βαρδάκας (διευθυντὴς δημοτικοῦ σχολείου Πλατάνου Χανίων. Εὐχαριστῶ), Ἡρακλῆς Καντζόγλου (* σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ἀγαπητὲ φίλε) καὶ Ἀδριανὴ Καρβέλη (εὐχαριστῶ θερμά).

⁂ Ὁ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΤΛΗΣ ἀπὸ τὸ Χούμνικον Νιγρίτης μοῦ γράφει: «Σᾶς στέλλω κι ἐγὼ τὴ φτωχὴ συνδρομή μου πρὸς τὸ ἀγαπητόν μου περιοδικόν, τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ποὺ ἔρχεται νὰ δώση τὴ χαρὰ καὶ σὲ μᾶς τὰ ἀγροτόπαιδα τῆς πολυβασανισμένης μας ἀγροτικῆς γωνιᾶς».

⁂ Π. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΕ. Δὲν ὑπῆρχαν μέσα στὸ γράμμα σου οἱ 2.000, ὡστόσο...

⁂ Ἀγαπητὴ ΡΟΥΛΑ: Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Καταβάλλω τώρα κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ φτάνη τὸ περιοδικὸ στοὺς συνδρομητὲς ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ γρήγορα.

⁂ Πληροφοροῦμαι μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση ἀπὸ τὸν ΚΩΣΤΗ ΡΟΥΣΣΟ ὅτι αὐτὸς καὶ ἄλλα παιδιὰ ἀποφάσισαν νὰ ἱδρύσουν στὴν Τρίπολη παράρτημα τοῦ «Ἑλικῶνα».

⁂ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου καὶ τὰ νέα ποιήματά σου ΧΡΙΣΤΟ Δ. ΗΛΙΑ. Φυσικὰ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα αὐτὴ τὴ στιγμή. Θὰ τὰ ξαναποῦμε. Πάντως ἐπιζητῶ κι' ἐγὼ μιὰ ΤΙΜΙΑ μαζύ σου συνεργασία.

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία του ΠΑΝΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΕ.

τί τρέλλα βρὲ σᾶς ἔπιασε
καὶ βγάλατε καμπούρα.

Ρὶντ - τὶν - τὶν

295. Σουφλιώτεεεες...! Πάρτε μωρὲ ψευδώνυμα κι' ἀφῆστε τὰ Γκαζιόλια σας.

Ρὶντ - τὶν - τὶν (ὁ τοῦ Γυμνασίου σας)

296. Τὸ παράπονο τοῦ Θ. Μπέμπη:
Ὅταν ἤμουνα νινὶ
δὲ μοῦ δίνανε φουμὶ
τώρα ποὺ μιγάλουσα
τὴν κοιλιά μου μπάλουσα.

Ρὶντ - τὶν - τὶν

297. Θὰ σᾶς τρομάξω ἀπὸ σήμερα ὅλους μιὰ ποὺ πῆρα ψευδώνυμο. Ρὶντ - τὶν - τὶν

(ὁ Φυλακτιώτης)

298. (49—38) Ἀνοίγοντας τὴν αὐλαία τοῦ θεάτρου «πεννομαχίες» ὑποκλίνομαι εὐγενικῶς σὲ ὅλους - λες. Ἄρατος (φίλους)

Κατάρατος (ἐχθροὺς)

299. (49—39) Δέχομαι ἀλληλογραφία μέσω τοῦ περιοδικοῦ ἔπειτα θὰ δίνω τὴν διεύθυνσή μου. Βαρῶνε Χ, Ἁγία Μαύρα, Δυὸ Μαθηματικοί, Δυὸ Ἀλητάκια, Ἱππότη τῆς Ἁγίας Μαύρας, Ἀρτινοπούλα, Προκομένε Τεμπέλη ὅλοι μαζὶ νὰ ἐξυψώσωμε τὴν Ἄρτα ΜΑΣ στὴν πεννομαχόστηλη. Σ' εὐχαριστῶ Κὸρν Γουάηντ διὰ τὸν χαιρετισμό σου. Παδουγαθὴ συμμαχοῦμε ἀπάντησέ μου.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

300. Ἀρτινοπούλα μὴν καρτερεῖς
καὶ περισσότερο ἀργοπορεῖς
ἔλα νὰ συμμαχήσουμε
καὶ ὅλους νὰ νικήσουμε.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

301. Παιχνιδιάρικη Γατούλα, σὲ γνωρίζω πολὺ καλά. Προσλαμβάνω στὴν ὑπηρεσία μου. Γιὰ λοῦστρο, διὰ ὑπηρεσία κουζίνας, δωματίου, γραφείου καὶ διὰ ἄλλες ὑπηρεσίες. Πάνθηρ, Ντολορές, Μαῦρε Πειρατή, Βροντή, Κόρες τοῦ 1953 μὴν ἀργῆτε ἐλᾶτε ἡ τύχη σας ἀνοίγει.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

302. Ζηλιάρα: Σὲ ζηλεύω. Φατσούλα: Σὲ ἔφαγα. Παπαροῦνες: Σᾶς ἔκοψα. Τυχερὸ 13: Σὲ κέρδισα. Παιχνιδιάρικη Γατούλα: Σὲ ἔπαιξα. Τρίπλεξ Ἀόρατε: Σὲ βρῆκα.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

303. (49—46) Πεννομάχοι! Εἶναι καιρὸς πιὰ νὰ σκεφθοῦμε ὅλοι - ες κάτι καλύτερο, πιὸ ὡραιότερο. Νὰ ἀφοσιωθοῦμε ὅλοι - ες σὲ ἰδανικοὺς σκοποὺς καὶ στὴ διάδοση τοῦ περιοδικοῦ. Μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις ἔρχεται ὁ ΡΑΜΠΑΓΑΣ στὴν κίνηση. Μὲ σκοποὺς τὴ μόρφωση τὴ λογοτεχνία, τὸ καλλιτεχνικὸ ἐνδιαφέρον, τὴν πνευματικὴ ἅμιλλα καὶ τὴν ψυχαγωγία σκέπτεται ὁ ΡΑΜΠΑΓΑΣ νὰ δράση. Ὅποιος -α θέλει νὰ ὑποστηρίξη τὴν προσπάθεια αὐτὴ τοῦ ΡΑΜΠΑΓΑ ἂς στείλη μέσω περιοδικοῦ στὸν ΡΑΜΠΑΓΑ τὸ ψευδώνυμο μὲ τὰ ὑψηλότερα ἰδανικὰ καὶ τοὺς ὡραιότερους σκοπούς. Στείλατε λοιπὸν ὅλοι - ες συμμετοχὲς στὸν ΡΑΜΠΑΓΑ μέσω περιοδικοῦ. Ἐμπρὸς γιὰ κάτι τὸ καλύτερο, τὸ ἀνώτερο. ΡΑΜΠΑΓΑΣ

304. (49—46) Ὑπερευχαριστῶ καὶ πάλιν θερμὰ ὅσους - ες μὲ ἐτίμησαν διὰ τῆς ψήφου των. Μὲ συνεκίνησαν ὅσο δὲν περίμενα. Μοῦ ἔδωσαν κουράγιο γιὰ νέους ἀγῶνες. Φίλοι - ες μου σᾶς εὐγνωμονῶ. Πινόκιο

305. ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ, σὲ συγχαίρω. Ἡ νίκη σοῦ ἄξιζε. Ἐργάσου τώρα γιὰ τὸ καλὸ τῆς πεννομαχοστήλης. Συμπαραστάται τοῦ ἔργου σου εἴμαστε ἐμεῖς. Πινόκιο

306. Θερμοαντιχαιρετῶ Αὐγερινόν, Θρακιώτη (περιμένω γράμμα σου στὴν 1642), Τσιγγανοπούλα καὶ Ξανθειὰ Σπανιόλα κι' ἀπὸ σᾶς. Μαχητὴ (μὴ στεναχωρῆσαι τόσο πολὺ 1835), Ἀρχιπεννομάχε (σὰν πολλὰ τὰ λές. Πρόσεξε μὴ χάσης τὴν σοφία σου 85). Πινόκιο

307. ΠΙΝΟΚΙΟ = Θρῦλος, ΠΙΝΟΚΙΟ = Δράση, ΠΙΝΟΚΙΟ = Ἀγώνας, ΠΙΝΟΚΙΟ = Χαρά, ΠΙΝΟΚΙΟ = Ἀπόλαυση, ΠΙΝΟΚΙΟ = Ζωή.

Πινόκιο

308. ΠΙΝΟΚΙΟ! ΠΙΝΟΚΙΟ! ΠΙΝΟΚΙΟ! ΠΙΝΟΚΙΟ! Πινόκιο

309. (49—47)

Φίλος - λες ἀγαπημένοι
μὲ τὸν χρόνον τὸν καινούργιο
τουτέστιν τὸ 53
γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα
θὰ γινῆ μιὰ φασαρία,
ποὺ αὐτιὰ θὰ ξεκουφάνη
στὸ πὶ καὶ φὶ καὶ μάνι μάνι.
Τὸ πινέλο γιὰ κοντάρι
τὴν μπαλέτα γιὰ ἀσπίδα
θὰ χτυπάω πέρα, δῶθε
καὶ στὸ τέλος θὰ μοῦ στήστε
καὶ πανύψηλη ἀψίδα.

Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι

310. Ν. Σαλονικιό:
Φίλτατέ μου Νικολάκη
ὄμορφο παλληκαράκι
νικητὴς τώρα ποὺ βγῆκες
καὶ ἀρχιπεννομάχος μπῆκες
μιὰ θέση ὑπουργείου
δὲν θὰ δώσης καὶ σὲ μένα
δὲν πειράζει καὶ ἂν εἶναι
καὶ ἄνευ χαρτοφυλακείου.

Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι

311. Μυστ. Ἄγνωστη: Τὸ νὰ μὲ θυμηθῆς χωρὶς νὰ σὲ ἔχω χαιρετήση ποτὲ μὲ συγκίνησε πολύ. Σ' εὐχαριστῶ καὶ περιμένω πάντοτε δυὸ λογάκια σου. Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι

312. (49—48) Ὕστερ' ἀπ' τὴν συντριπτική μου νίκη στὸ δημοψήφισμα ψευδωνύμων, βαθειὰ συγκινημένος ἀπευθύνω τοὺς θερμούς μου χαιρετισμοὺς καὶ χίλια εὐχαριστῶ σ' ὅσους μὲ ψήφισαν. Νίκος Σαλονικιὸς

313. Ἰδιαίτερα εὐχαριστῶ τὸ περιοδικὸ γιὰ τὴν ἀμεροληψία του καὶ τοὺς συμπατριῶτες μου, τὰ Βορειοελλαδιτόπουλα. Νίκος Σαλονικιὸς

314. Κι' ἔτσι ἀποδείχνουμε, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, πὼς 'μεῖς, τὰ βασανισμένα νειᾶτα τῆς Βόρειας Ἑλλάδας μποροῦμε νὰ πᾶμε μπροστὰ — ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλουμε — χωρὶς νὰ ὑστεροῦμε σὲ τίποτα ἀπ' τ' ἀδέλφια μας τῆς ἄλλης Ἑλλάδας.

Νίκος Σαλονικιὸς

315. (49—49) Προσοχή!!! Προσοχή!!! Προκηρύσσω Α' φιλολογικὸν διαγωνισμὸ ποίημα ἢ πεζόν, μὲ θέμα: Περίπατος στὴν ἀκρογιαλιά. Δικαίωμα συμμετοχῆς δραχ. 1000. Προθεσμία ἕως τέλη Μαρτίου. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Στεῖλτε ὅλοι-ες. Τὰ ἔργα νὰ στέλνωνται στόν: Κώσταν Κωνσταντινίδην, μαθητὴν Γυμνασίου, Ἀπερείου Καρπάθου. Ἄντε, περιμένω νὰ δῶ τὴν ἀγάπην ὅλων σας. Διαβάτης Κ. Κ.

316. (49—50).
Ὁ Τεμπέλης ὅσα ἔγραψε
στοῦ κύκλου μας τὸν στίβον
δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ
βλακεῖες εἰς τὸν κῦβον.

Ν. Σαλονικιὲ σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν νίκη.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

317. Κεραυνὲ ἀλληλογραφεῖς; Ἂν ναὶ γράψε «Κυπαρίσσην Π., Κοραῆ 27, Μυτιλήνη».

Βροντὴ

318. (40—57) Ἐξάψαλμε μιᾶς καὶ βγῆκες βουλευτὴς σοῦ ζητῶ ἕνα ρουσφέτι. Νὰ διορίσης τὸν Τεμπέλη ἐπιστάτη στὸ κάρρο τῆς Δημαρχίας, τὴ Ντολορὲς τὴ σύμμαχό σου ἀρχιεργάτισσα, τὸ Μαῦρο Πειρατὴ κυνηγὸ στὶς μυῖγες, τὸ Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ στὸ Δαφνὶ καὶ μένα ὅπου θέλεις. Δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς δὲν ἔχω γιαγιά.

Βουλγαροκτόνος, ὁ τρομεροξακουστὸς

319. Στὸν Ψὺν τὸν τῆς Δρυός: Κορόϊδο εἶσαι μὲ λοφεῖο — Καὶ φυλάξου ἀπὸ τὸ Θρύλο — μὴ σοῦ σκάσει καμμιὰ φάρσα — καὶ τὴν πάθεις ἀπ τὸ φίλο — Καὶ βέβαια εἶμαι...

Βουλγαροκτόνος

320. Ἄκου φίλη Ντολορές: Τὸ δῶρο στόστειλα ποὺ λὲς — μέσω ταχυδρομείου — Μὰ κάπου ἐπαράπεσε — γιαφτὸ στὸ λέω ἄργησε.— Λοιπὸν τὰ συλλυπητήριά μου. Βουλγαροκτόνος

321. Τὸ μάθατε λοιπὸν παιδιά; Γιὰ λίγο θὲ νὰ φύγω! Τώρα αὐτὸ θὲ νὰ σᾶς πῶ καὶ νὰ σᾶς χαιρετήσω. Βουλγαροκτόνος

322. Ἀλφαβηταγαμαδέλτα ἡ γλῶσσα σου μπερδέφτηκε ἢ δὲν ξέρεις ποιὸ πάνω ἀπὸ τὸ δέλτα;

Βουλγαροκτόνος

323. (49—56) ΜΠΑΜ - ΜΠΑΜ - ΜΠΑΜ. Τρεχάτος μπαίνω στὴν πεννομαχόστηλη. Δὲν καταδέχομαι νὰ χαιρετήσω κανέναν. Χαιρετήσατε ὅλοι τὸν ξακουστὸ ΣΑΡΛΟ. Παραααπόδαααα μάρσσσς.

Σάρλος (ὁ ὑπερήφανος)

324. Ψὺν τῆς Δρυὸς φαίνεται ὅτι σκέφτηκες πρῶτα ποιὸ ψευδώνυμο σοῦ ταιριάζει, κι' ἐδιάλεξες αὐτό. Κόρες 1953. Τὴν ἀρβύλα μου νὰ βγάλω ἢ τὴν μπεροῦκα μου, γιὰ νὰ ὑποκλιθῶ; Π. Τεμπέλη ὅπως κατήντησες ζουρλομανδύας σοῦ λείπει.

Σάρλος (ὁ μορφονιὸς)

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

«ΣΠΙΤΙ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΜΠΟΥΦΙΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Τὰ παιδιὰ τοῦ Σπ. Μπουφίου ἀπὸ τὰ κάλαντα ποὺ ἔψαλλαν στὶς γιορτὲς καὶ ἀπὸ αὐθόρμητες εἰσφορὲς ἐμάζεψαν ἕνα σοβαρὸ ποσόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἀγόρασαν δῶρα ποὺ προσέφεραν στοὺς στρατιῶτες μας στὸ φυλάκιο Πρεβάρι Πρέσπας. Ἐπίσης τὰ κορίτσια μὲ ὑλικὰ δικά τους ζύμωσαν δυὸ βασιλόπηττες. Τὴν μια προσέφεραν στὸ Σταθμὸ Χωροφυλακῆς Μπουφίου καὶ τὴν ἄλλη στὸ φυλάκιο.

Τὰ παιδιὰ «Σπιτιοῦ Παιδιοῦ» Μπουφίου

«ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΝΗΣΙΟΥ

Μὲ μεγάλη ἐπιτυχία ἐπαίχθη τὸ πατριωτικὸ

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη στὸ φυλάκιο Πρεβάρι Πρέσπας

ἔργο «Χορὸς τοῦ Ζαλόγγου». Τὴν παράσταση παρακολούθησαν ὅλοι οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν καθὼς καὶ θεαταὶ ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ Κέντρο.

Η ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΥΠΟΣΧΕΣΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στὴν παιδόπολη, μέσα σὲ ὡραῖον περιβάλλον, οἱ πρόσκοποι, οἱ δεύτεροι φρουροὶ τῆς Πατρίδος μας, ἔδωσαν τὴν ὑπόσχεση. Τὸ πρόγραμμα τῆς ὑποσχέσεως ἦταν πλούσιο καὶ ἔγινε μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα ἐνθουσιασμοῦ. Τὰ παιδιὰ παραληροῦσαν ἀπὸ χαρά. Οἱ πρόσκοποι ὑπεσχέθησαν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Βασιλέα, ὅτι θὰ κρατήσουν ψηλὰ πολὺ ψηλὰ τὴν Ἀθάνατη Ἑλλάδα.

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

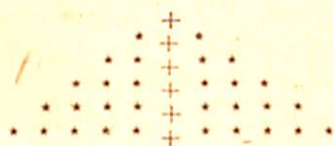

1 Ζηλιάρα. 2. Μπουζουκοκέφαλος. 3. Σκερβελές. 4. Χαϊδεμένη. 5. Ἀρχαιολόγος Ἴβανς. 6. Λευκὸ Μπουμπούκι. 7. Ἀρτινοπούλα. 8. Πάνθηρ.

(Σκίτσα ΕΞΑΨΑΛΜΟΥ)

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

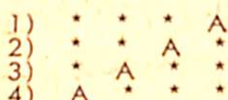
1) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Ἕνας ἀπὸ τοὺς 12 (δημ.). 1) Ὁ καθένας. 2) Ἀσιατικὸ Κράτος. 3) Ὁ Ἕλληνας δὲν εἶναι ποτέ. 4) Παράδοξος, ἀκατανόητος. 5) Προϊστορικὸ θηρίο.

Κ. Φουσέκης

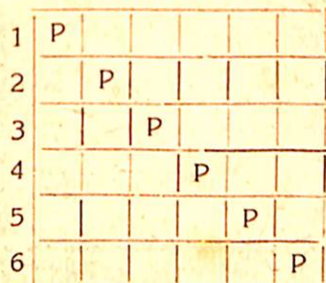
2) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

1) Ζωτικὸ ὑγρό. 2) Ἀσιατικὸ Κράτος. 3) Ὄργανο αἰσθήσεως (δημ.). 4) Τρυπᾶ.

Κ. Χατζῆς, Βόλος

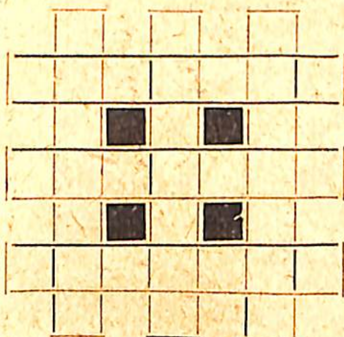
3) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Μόνον ὁριζόντια: 1) Κράτος. 2) Τὸ ἐνδοξότερο εἶναι ἡ Ἑλλάδα. 3) Ἐκεῖ μάχονται οἱ δυνάμεις τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν (γεν.). 4) Εἶδος ψαριοῦ. 5) Τῆς μητέρας πιάνει. 6) Τὸ στόμιο τοῦ ἡφαιστείου.

ΝΤΙΚ - ΣΑΝΤ

4) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Βρίσκεται στὴν αἴθουσα διδασκαλίας (δημ.). 2) Βασιλιᾶς τῶν Περσῶν. 3) Βαρειὰ ὅπλα.

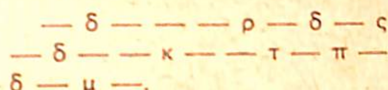
Τάκης Καψάλης, Καρδίτσα

5) ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΙΦΟΣ

Δυὸ σύμφωνα ἑνώνεις
μὲ μόριο κοινὸ
καὶ ψάρι φανερώνεις
μὲ ρύγχος σουβλερό.

Σ. Λαμπρόπουλος
Πύργος

6) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

Γιὸς τῆς Λέσβου

7) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Σπῦρο, Κάτια ποῦ τὴν κρύψατε;
— Ποιὰ γιαγιάκα;
— Σᾶς τὴν εἶπα.

Βάνα Γκίζα, Ἄστα

8) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁριζόντια: Ὑπῆρξε ἡ ἀφορμὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.
Κάθετα: Φωτίζει.
Διαγώνια: Βασιλιᾶς τῆς Περσίας.— Διώκτης τῶν χριστιανῶν.

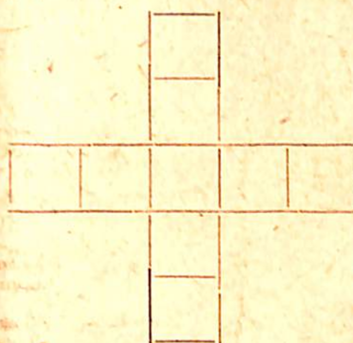
Κωνστ. Ι. Καραμίχας
Γεράκι

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Κοντὰ στὴ γενικὴ καρποῦ
ἀρχιερέα βάζω
καὶ τῆς Γαλλίας ποταμὸ
εὐθὺς παρουσιάζω.

Σ. Λαμπρόπουλος
Πύργος

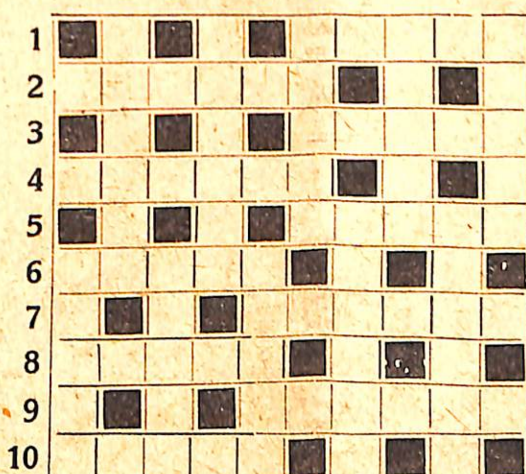
10) ΜΑΓΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 5, 5, 5, 5, 40, 40, 40, 40, 50, κατὰ τέτοιον τρόπο ὥστε νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα ἄθροισμα 140.

Ἀθαν. Γραμματίκης
Βέρροια

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 76

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἕνας φιλέλλην ποὺ θυσιάσθηκε γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος. — 2) Τὰ παραμύθια της εἶναι περίφημα. 3) Ποταμὸς τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης. 4) Ἕνα γνωστὸ μέταλλο στὴ γενική. 5) Ξύλο ἀρκετὰ πλατὺ ἀλλὰ ὄχι καὶ παχύ. 6) Ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ ἴσα-ἴσα. 7) Χωρὶς καμμιὰ πληρωμὴ (ἐπίρ.). 8) Μικρογραφίες βουνῶν. 9) Ἀρχαῖο ἀττικὸ νόμισμα. 10) Τεχνητὸ δάσος.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἕνας χορὸς ποὺ δὲν εἶναι πιὰ διόλου τῆς μόδας. 2) Αὐτὰ τὰ πράγματα ἀνάγονται στὸ παρελθόν. 3) Αὐτὸς θὰ μᾶς δεχθῆ κάποτε ὅλους. 4) Χρησιμοποιεῖται στὸ σερβίρισμα. 5) Ὅμοιος ἀκριβῶς. 6) Γίνεται ἔτσι ὁ καφές. 7) Χρονικὸ ἐπίρρημα ποὺ τὸ μεταχειριζόμεθα πολὺ συχνά. 8) Αὐτὸς ὁ Γάλλος συγγραφεὺς ἔγραψε τὸν «Βίο τοῦ Ἰησοῦ». 9) Ἦταν ὁ περιβόητος Μουσσολίνι. 10) Εἶναι ἡ Σαλαμίς.

ΛΥΣΕΙΣ 75ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΣΤΑΥΡΟΣ

```
            40
            20
            30
40  20  30  20  30  20  40
            30
            20
            40
```

2η ΣΚΑΛΑ

```
Π Ω Σ
Α Ρ Η Σ
Ν Α Ν Ο Σ
Α Θ Α Ν Α Σ
Θ Α Λ Ε Ι Α Σ
Η Φ Α Ι Σ Τ Ο Σ
Ν Ε Α Π Ο Λ Ι Σ
Α Π Ι Σ Τ Ο Σ
Ι Ο Υ Δ Α Σ
Ο Ν Ο Σ
Σ Ο Σ
```

3) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Εἶναι ὁ ἀριθμὸς 552 (552 + 24 — 576: 24 = 24).

4) ΡΟΜΒΟΣ

```
      Θ
    Π Α Ν
  Π Υ Λ Ο Σ
Θ Α Λ Α Μ Ο Σ
  Ν Ο Μ Ο Σ
    Σ Ο Σ
      Σ
```

5) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ, 2) Νάνος, 3) Σάρρα, 4) Πίνδος, 5) Δανία, 6) Ἄνδρος, 7) Δίας, 8) Πιάνο, 9) Πάρις.

6) ΜΠΟΡΕΙΤΕ;

Βῆτα — Μὶ — Νὶ = Βιταμίνη.

7) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

2	4	5	7	8	9	=	35
9	2	4	5	7	8	=	35
8	9	2	4	5	7	=	35
7	8	9	2	4	5	=	35
5	7	8	9	2	4	=	35
4	5	7	8	9	2	=	35
=	=	=	=	=	=		
35	35	35	35	35	35		

8) ΟΙ 4 ΠΟΤΑΜΟΙ

Λουδίας, Ἀξιός, Στρυμών, Ἀλιάκμων.

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΠΕΡΙ — ΑΝΔΡΟΣ = ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ.

10) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΚΡΙΝΟΣ — ΚΡΟΝΟΣ.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 75

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΜΩΡΙΑ — ΑΕΤΟΣ, 2) ΕΛΕΑΖΑΡ, 3) ΝΑ — ΑΡΧΩΝ — ΣΥ, 4) ΟΡΑ — ΑΑΡ— ΑΗΡ, 5) ΣΑΛΑ — ΣΙΜΑ, 6) ΕΝΤΙΜΟΣ, 7) ΤΣΑΙ — ΛΙΤΑ, 8) ΜΥΣ — ΚΩΣ — ΑΕΙ, 9) ΗΝ — ΣΙΤΟΣ — ΤΝ, 10) ΚΑΝΑΛΙΑ, 11) ΑΔΑΝΑ — ΟΑΣΙΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΜΕΝΟΣ — ΤΜΗΜΑ, 2) ΑΡΑ — ΣΥΝ, 3) ΡΕ— ΑΛΕΑΣ — ΚΑ, 4) ΙΛΑ — ΙΝΑ — ΣΑΝ, 5) ΑΕΡΑ — ΚΙΝΑ 6) ΑΧΑΛΙΝΩΤΑ, 7) ΑΖΩΡ — ΣΟΛΟ, 8) ΕΑΝ — ΣΟΛ — ΣΙΑ, 9) ΤΡ— ΑΙΣΙΑ — ΑΣ, 10) ΣΗΜ — ΤΕΤ, 11) ΣΑΥΡΑ — ΑΙΝΟΣ.

Ὁ Γιαννάκης... ΚΥΝΗΓΟΣ!

Ὁ Γιαννάκης ἔφτιαξε μιά σφεντόνα καί βγῆκε νά κυνηγήσῃ πουλιά, παρ' ὅλο πού ὁ δάσκαλος εἶπε ὅτι εἶναι κακό.

Ξαφνικά πίσω ἀπό κάτι θάμνους, βλέπει ἕνα πολύχρωμο πουλάκι. Ὁ Γιαννάκης πλη-σιάζει σιγά-σιγά καί τσάφ.... Σφεντονίζει μέ ὅλη του τή δύναμη.

Ἀλλά ὅμως τό πουλάκι δέν ἦταν ἀληθινό, ἦταν στολίδι τοῦ καπέλλου μιᾶς κυρίας πού καθότανε στό παγκάκι μέ τόν ἄντρα της....

πού ἁρπάζει τό Γιαννάκη καί τοῦ δίνει ἕ-να καλό μάθημα. Ἀπό τότε ὁ Γιαννάκης ὡρ-κίστηκε νά μή ξαναπιάσῃ σφεντόνα στό χέρι του.